

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nogle erindringer om min Slægt
Samlede af Jens Peter Christian Hansen
1935

Illustrationer på forsiden

Fotografi af Jens Peter Christian Hansen fra 1930.

Blyantstegning som antages at forestille Peter Christian Hansen og at være tegnet af hans barnebarn, Jens Peter Christian Hansen

Akvarel forestillende fregatten Jylland, malet af Jens Peter Christian Hansen i 1901.

Indholdsfortegnelse

Illustrationer på forsiden	i
Indholdsfortegnelse.....	ii
Forord.....	iii
Familie træ	iv
Nogle erindringer om min slægt, samlede af Chr. Hansen 1935	1
Det indscannede hæfte	59

Forord

Denne lille bog – eller udgivelse – hvad man vil, indeholder teksten fra et hæfte, som min oldefader Jens Peter Christian Hansen efterlod sig, hvor han fortæller om sin slægt, med udgangspunktet i sine bedsteforældre som han kendte dem – og ud fra det de havde fortalt. De stammede fra Helsingør men bosatte sig i Skovshoved i 1851, og denne nedskrivning er dateret 1935.

Indholdet er spændende ud fra flere vinkler; familie historisk er der mange oplysninger om slægten, som ellers ville være gået tabt. Lokalhistorisk er der beretninger fra både Skovshoved og fra Helsingør, nogle af disse findes formentligt ikke andre steder i dag. Der er billeder og beskrivelser fra en dansk lods- og bådebygger-slægt, og der er enkelte små fortællinger, hvor forfatteren har forsøgt at skrive på den dialekt der taltes i Skovshoved i anden halvdel af 1800-tallet. Hans sprog er generelt nuanceret og levende.

Formålet med at samle det er i første omgang, at bevare det som det er, som kilde til historien. Forfatteren er selv vokset op i Skovshoved, og selvom meget er ham overleveret fra bedsteforældrene, så må hans egen opvækst på stedet, samt hans kendskab til lokale folk, betyde at vi kan tillægge beretningerne stor autenticitet. Han er i min oplevelse, en ærlig og troværdig mand.

Enkelte steder – klart angivet i teksten – citerer han direkte fra andre kilder.

Jeg har valgt først at præsentere hele beretningen renskrevet, og dernæst hver side en efter en, indscannet. Så kan man selv nyde den ekstra information og stemning, som den håndskrevne kilde formidler. Først har jeg medtaget et slægtstræ, med lidt flere detaljer end det som er en del af teksten, for at tydeliggøre kontekst.

I renskrivningen har jeg bevaret stavemåde og store forbogstaver til navneord.

Teksten i hæftet er en kladde. Flere steder i hæftet er kortere eller længere tekstafsnit streget ud. De steder, hvor det tydeligvis blot er en omformulering, har jeg kun medtaget den endelige tekst, i renskrivningen. Men andre steder er der længere afsnit og endda hele sider, enten med en note om at det skal omformuleres (og ikke er blevet det) – eller af andre ukendte årsager (jeg har nogen mistænkt for at have streget sider ud, for at holde rede på sektioner der er fotokopieret). De steder, har jeg taget hele den overstregede tekst med i den endelige tekst, efter min egen bedste vurdering.

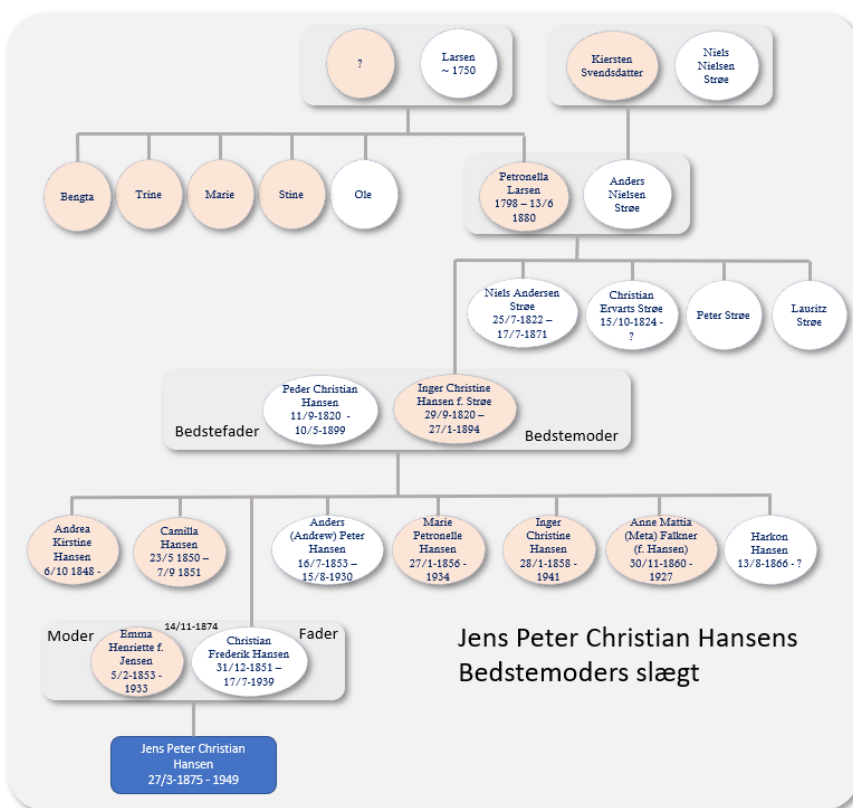
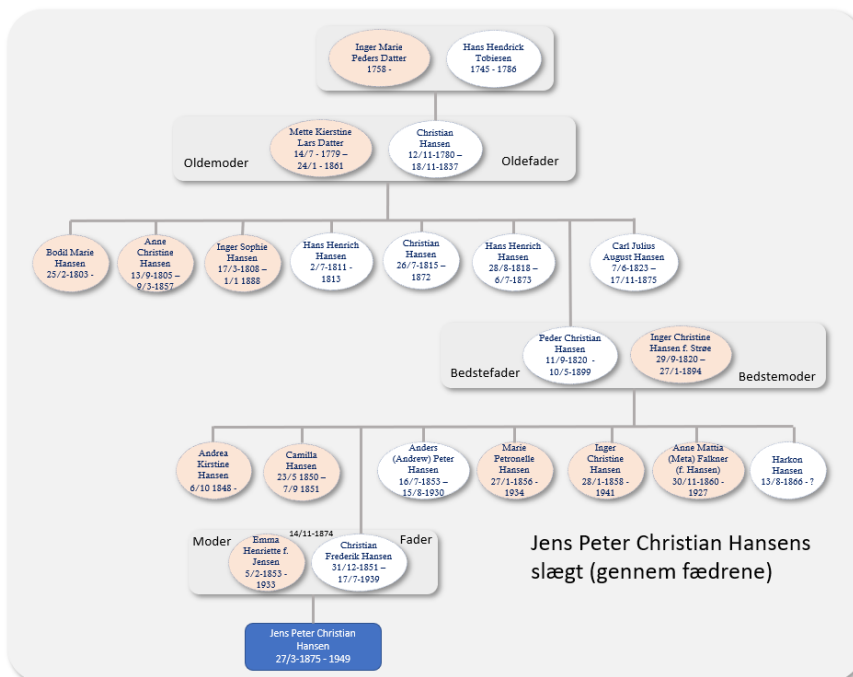
Den opmærksomme læser vil se, at der ser ud til at mangle nogle sider i det indscannede, hvis man ser på hæftets sidenummerering; det skyldes blot at der var blanke sider ind imellem.

Eventuelle fejl i renskrivningen er naturligvis mit ansvar. Og hermed til glæde og fornøjelse.

Morten Barfoed

København 22. marts 2021

Familie træ

Nogle erindringer om min slægt, samlede af Chr. Hansen 1935

You will excuse me if I do not strictly confine myself to narration; but now and then intersperse such reflections as may offer while I am writing

A. Q. C. - XVI – 03

JN

OBS. Denne Bog maa ikke udlaanes
CH

For at bevare Mindet om nogle medlemmer af vor Slægt, har jeg efter bedste evne nedskrevet disse Linier. Min Beretning indeholder ikke Omtale af Personer, der har udført betydelige eller fortjenstfulde Handlinger (hvilket nok er en Mangel). Til Gengæld har jeg ikke været nødt til at lade nogen uomtalt, fordi deres Navn og Gerning helst måtte skjules i Glemsel. Skjøndt min Beretning saaledes vil være uden Interesse for en Fremmed, haaber jeg dog, at den trods sine mange Ufuldkommenheder maa blive læst med Velvilje og Forstaaelse af en eller anden Slægtning.

Jeg vil begynde med at fortælle lidt om min Faders Forældre, i hvis Hjem jeg er født og har levet en stor Del af min Barndom og Opvækst. Samtidig med at mindes mine Bedsteforældre med disse Linjer, følger jeg, at jeg betaler et lille Afdrag på den Taknemmelighedsgæld, hvori jeg staar til dem for deres Kærlighed mod mig og for den gode Paavirkning, jeg har modtaget fra dem og som har været betydningsfuld for mig gennem Livet.

Mine Bedsteforældre var begge fødte i Helsingør hvor deres Fædre var Lodser. Bedstefar var født den 11 Sept 1820 og blev døbt Peter Christian Hansen. Han døde 10 Maj 1899 i Skovshoved 78 Aar gammel. Begr. Gent. Kir. 14 Maj. Bedstemoder var født den 29. september 1820 og blev døbt Inger Christine Strøe. Hun døde i Skovshoved 1894 i sit 73de Aar.

Bedstefader og Bedstemoder blev gifte i Helsingør – Juleaftensdag 1847.
I deres Ægteskab var 7 Børn.

Camilla (død som barn)

Andrea – Christian

Maria – Anders

Christine – Meta

Hakon

Mine Bedsteforældre var omkring de 60 Aar, da jeg i 5 Aars Alderen nogenlunde kunne begynde at fatte og tænke.

Om min Bedstefader har min Erindring bevaret Billedet af en middelhøj noget krumbøjet Mand. Af Væsen var han faamælt, og alvorlig men under hans noget barske Ydre skjulte sig et Sind fuld af Mildhed og Hjælpsomhed. Hans Ansigtsform og Udtryk havde – for at bruge en bekvem Sammenligning, meget tilfælles med Abraham Lincoln. Dette fremgår tydelig ved at betragte et vellignende Portræt af ham malet af hans Dattersøn, Eduard Saltoft. Mine Bedsteforældre var jævnaldrende, og da deres Forældre var Omgangsvener, har de kendt hinanden fra deres Barndom og vist nok allerede i en ung alder været enige om at følges paa Vejen ud i Fremtiden. Som Ung var Bedstemoder efter sigende en nydelig og indtagende Kvinde; hun var lidt under Middelhøjde, havde en smuk oval Ansigtsform; en velformet Næse og store blaa udtrykfulde Øjne. Af Sind var hun livlig og munter, besad megen Intelligens, og havde mange Interesser og Kundskaber udover det almindelige for hendes Stand. I meget var hun en Modsætning til Bedstefader, der alvorlig og betænksom ikke alene levede i Nuet men stadig var opfyldt af Tanker og Planer for de kommende Dage.

Som Ægtefolk levede de godt sammen.

Med sit Lyse Syn paa Livet, sin urokkelige Ligevægt og evne til at skabe Hygge og Fred var Bedstemoder en enestaaende god Kammerat og Ledsager gennem Livet. Selv har jeg kun kendt Bedstemoder da hun blev ældre; hendes ungdommelige Slankhed var da afløst af en klædelig Fyldighed, derimod var hendes Aands Livlighed og gode milde Sind forblevet upaavirket af Alderen og en lang streng Arbejdsdag.

Bedstemoder havde været Moder til og opdraget 7 Børn, haft et stort Hus at forestaa, hvor hun ikke alene skulle sørge for sine egne, men ogsaa havde en Del af Værkstedets Svende og Lærlinge i Kost og Logi.

I mange Aar kunder der saaledes være cirka 12 Mennesker til Bords om Dagen. Mine Bedsteforældre var desuden gæstfri, de havde ofte nogle af Familiens Medlemmer eller Venner paa Besøg for længere Tid ad Gangen, hvilket maa have betydet et forøget Arbejde for Husmoderen.

Mine Bedsteforældre blev gifte Juleaftensdag i Aaret 1847 – de var 27 Aar gamle. De levede nogle Aar af deres Ægteskab i Helsingør men rejste senere, i Aaret 1851, til Skovshoved hvor Bedstefader begyndte sin Virksomhed som Baadebygger mester.

Bedstefader valgte Skovshoved til Opholdssted, da det den gang var et Fiskerleje i Trivsel og desuden havde den Fordel at ligge nær ved København.

Fra en ringe Begyndelse, som Nybygger paa et fremmed Sted, lykkedes det ham at oparbejde en Virksomhed, der efterhaanden talte mange store Kunder. I en Aarrække var Virksomheden saa omfattende, at den foruden Værkstedet i Skovshoved bestod af en Filial i Malmø. Bedstefader var ved sin Død i Aaret 1899 i Besiddelse af en god Forretning, desuden ejede han 2 Grunde ved Strandvejen, den ene bebygget med 3 Ejendomme med tilhørende Haver, den anden Grund med 1 Beboelsesejendom med Have, samt et Værksted med Tømmerplads og Slæbested.

Han var ikke alene en dygtig Haandværker og god Arbejdsleder, men forstod ogsaa at omgaas Penge og var i besiddelse af en udpræget Ordenssans. Derimod manglede han teoretisk Uddannelse, kunde saaledes ikke udføre Konstruktioner og store Beregninger, hvilket er et stort gode for Lederen af en teknisk Virksomhed. Der var derfor, trods hans praktiske Dygtighed en Grænse for hans Virksomheds Omfang.

Da mine Bedsteforældre var mellem 60 og 70 Aar (den Tid jeg kan huske) var de begge ved godt Helbred og endnu i Besiddelse af meget Arbejdsevne. Min Fader ledede Arbejdet i Værkstedet, for nyt Arbejde,

medens Bedstefader i Reglen udførte Reparationerne af Baade paa Tømmerpladsen ved Søen.

Fra denne Plads var der frit Udsyn over Sundet, og de mange passerende Sejlskibe, der endnu i 80'erne var meget talrige og til Tider kunne tælles i samlede Flaader paa over Hundrede ad gangen.

Bedstefader undte sig ofte et lille Hvil under Arbejdet, for at se ud over Sundet efter Skibene; og tit saa vi Børn ham her staa, hensunken i Tanker. Senere har jeg tænkt over, at det vistnok ikke saa meget var Skibene, men Minderne om Mændene i hans Slægt, der gennem mange Led, havde færdes og haft deres Erhverv i Sundet, samt om de mange nære Pårørende der var rejst, ligesom Skibene, der passerede forbi i Sundet paa deres Fart ud i verden. Desuden var flere af hans allernærmeste rejst til fremmede Lande og de forblev stadig indenfor hans Hjertes Rækkevidde, om end de levede fjærnt fra hans Øjnes Synskreds.

Naar Bedstefader fra tidlig Morgen havde arbejdet paa Pladsen, i Reglen med sit Yndlingsværktøj Skarøksen i Haanden, med hvilken han med sikker Bedømmelse for Form og Størrelse tilhuggede Stævne, Knær, Bundstokke og andet Krumtømmer, plejede han, i Reglen ved 11. tiden, at gaa hjem, for at ordne sit Regnskab.

Til støtte for Hukommelsen havde han gjort forskellige Optegnelser, nedskrevne med en Tømmerblyant paa tilfældig afskårne høvlede Bræddeender.

I Stuen, hvor han udførte sit Regnskab, havde han sin bestemte Siddeplads, i den gamle Empiresofa udfor det ene af Stuens 2 Vinduesfag. Under Vinduet mellem Væg og Sofa stod hans Regnskabstavle – en stor indrammet Skifferplade – cirka 24 Tommer høj – forsynet med forskydelige Træplader paa Siderne. Pen og Blæk samt Regnskabsbogen blev hentet i Chatollet – Endvidere maa omtales hans Salmebog – der ogsaa kom i Brug ved Regnskabets Udførelse, den havde sin Plads i Vindueskarmen. Optegnelserne paa Brædde-enderne blev udregnede paa Tavlen og Resultaterne indførte med Blæk i Bogen – efter at dette Arbejde var afsluttet og inden Middagen blev serveret, læste

Bedstefader i Salmebogen – som havde sin Plads i Vindueskarmen, ved Sofaen - den var meget gammel med Læderbind og trykt med store Typer. Bedstefader havde vistnok brugt den daglig, fra han blev confirmeret, alligevel var den hel og pæn uden løse Blade. Salmebogen havde en Tilbøjelighed til at aabne sig paa et af de Steder, hvor hans Yndlingssalmer fandtes – hyppigst ved den, der nu skal nævnes, og som han ofte har læst højt for mig.

*”Kom Hjerte, tag dit Regnebrædt
Skriv op dit Livs Dage
Se til, at Du kan sandse ret
Og tænke lidt tilbage!
Hvad har Du gjort de mange Aar
Du har i Verden levet?
Tænk, trykke Sjæl, at Alting staar
I Guds Register skrevet”*

Jeg syntes selv som Barn at Indholdet af denne Salme passede saa godt paa Bedstefaders Livsførsel og Regnskab – lige fra den store Tavle ved Sofaenden til hans redelige Færden.

Personlig var Bedstefader meget hjælpsom overfor dem som kom i Nød. Det er sikkert meget mod hans Ønsker, naar jeg her nævner, at han ved flere Lejligheder naar Fiskeriet havde svigtet og mange Fiskere af den grund led Nød om Vinteren, personlig hjalp disse og desuden indsamlede mellem de mere velstillede i hans udstrakte Bekendskabskreds, Penge og Fødevarer til en anselig Værdi, som blev uddelt blandt de Trængende.

Mellem Fiskerne og Bedstefader bestod et godt Tillidsforhold. Bedstefader ydede Fiskerne en udstrakt Kredit ved levering af Fiskerbaade og Arbejde uden at han til Gengæld fik noget som helst skriftligt Bevis paa sine Fordringer, der ofte beløb sig til en lille Formue. Den mundtlige Aftale var for ham lige saa god som den skriftlige. Kun for det Tilfældes Skyld at der kunne hænde ham noget (menneskelig) førte han Regnskab over sit Tilgodehavende.

Bedstefader regnede ikke med Renter og Rentetab eller anden Hokus Pokus. Indtraf et Aar hvor Fiskeriet slog fejl, var det ganske naturligt at Afdragene blev smaa eller ganske udeblev. Til Gengæld tror jeg ikke det nogensinde skete, at en Fisker med Vilje undlod at betale eller opfylde sine Forpligtelser – Fiskerne var ærlige og paalidelige Folk. Bedstefader havde aldrig kendt til Uvirksomhed paa Grund af manglende Arbejde eller Sygdom. Som en Slags Rekreation holdt han meget af, naar Tiden tillod det, at vedligeholde og forbedre sin Ejendom – Da han var en Altmuligmand – kunde han foruden sit Tømrerhaandværk ogsaa være Murer og Maler.

En Gang imellem foretog han en lille Rejse til sin gode Ven, Savmester Larsen, ved Torup Slot i Skaane for at opkøbe Egetræ, der da blev skaaret paa Larsens Savværk – Hvert Foraar og Efteraar blev foretaget Rejser til Frederiksborg og Fredensborg for at eftersee Baadene der hørte til Etatens Slotte. Opholdet strakte sig i Reglen i et Tidsrum af nogle Dage eller indtil en Uge og en eller flere af os Børn fulgte ham gerne paa denne Rejse – Det var en stor Oplevelse at bo paa et Hotel – og føle man var langt borte fra Hjemmet. Jeg husker den første Gang Bedstefader forlangte vor Middag paa Hotel Kronprindsen i Hillerød – Jeg var med paa Turen og det lød i mine Øren som et Pust fra den store Verden.
”Opvarter vil de give os to engelske Biffer”

Paa en saadan Tur maatte vi hjælpe lidt til ved Arbejdet, men blev til Gengæld rigelig belønnede med Kager hos Kogekonen der sad ved Kong Frederik den syvendes Kilde – endvidere med besøg paa Slottet, der for vore barnlige Begreber var noget af det vidunderligste i Verden. Om Aftenen efter at have spist vor Middag – skrev Bedstefader Brev til Bedstemoder – om alt hvad han havde oplevet i de tolv Timer der var forløbet siden vor Afrejse fra Skovshoved.

Bedstefader beviste paa maange Maader hvor meget han holdt af os Børn. Han var altid meget opmærksom mod os, forærede os Slik og Smaagaver – kom om eftermiddagen ofte op i Stuen hos Moder og lod os ride ranke samt fortalte os Historier – og Digte saasom *”Dansen i Skoven”*, *”Bjørnen som Rytter”* – eller *”Historien om Sejr og Røverne”* i St. St.

Blickers ”*De tre Helligaftener*”. Sidst men ikke mindst bør de fleste af os Søkende tænke paa ham og være taknemmelige for de mange Gange han har sprunget i Søen for at redde os fra at drukne, naar vi under vor Leg paa Slæbestedet eller Glaciet var plumpet i Vandet og ikke kunde bjærge os i Land.

Bedstefader var omkring de halvfjerds Aar da han endnu paa denne Maade optraadte som Redningsmand.

Mine Bedsteforældre kom ikke sammen med mange af Omegnens Beboere. Bedstefader var ikke nogen rigtig Selskabsmand, han var meget maadeholden med Mad og Drikke, røg aldrig Tobak og spillede heller ikke Kort. Alligevel var han en god Vært der holdt af at hans Gæster befandt sig godt og han kunde være baade munter og underholdende.

Men da mine Bedsteforældre havde en stor Familie og ikke faa Venner fik de ofte Gæster paa Besøg fra Helsingør for længere Perioder ad Gangen. Det var før den Tid, jeg var født og deres egne Børn var mindreaarige. Senere da de blev voksne og gifte og alle vi Børnebørn dukkede frem afløste vi de gamle Gæster som efterhaanden for stedse blev forhindrede i at gaa paa Besøg.

Mine bedsteforældre viste gennem hele deres liv i Sindelag og Handling, at med Værdigheden som Overhoved for en stor Slægt følger der mange Pligter – og de glemte aldrig at ”*Charity begins at home*”.

Til mine Bedsteforældres Hjem paa Hjørnet af Strandvej og Damgaardvej hørte en Have, der havde den Egenskab at ligge i Læ under den gamle Søskrænt, samt i øvrigt paa alle sine Sider være beskyttet mod Vejr og Vind samt nysgerrige Blikke. Den havde en tilpas Størrelse og indeholdt to store Græsplæner samt cirka 15 store Æbletræer, der hver især havde Navne efter et af Familiens Medlemmer. Dette havde den Fordel, at Vedkommende, efter hvem Træet var opkaldt, ved Høsten fik tildelt Broderparten af Træets Æbler.

I Plænerne var opstillet to Afstøbninger efter Thorvaldsens ”*Haabet*” og ”*Hebe*”, desuden indeholdt Haven en Væg beplanted med blaa Vindrue, Rosen og Blomsterbede – Stikkelsbær – Ribs- og Solbærbuske. Paa

Toppen af Søskrænten var et smalt Stykke Have, kaldet Bakken. Her var mod Syd mod Damgaardsvejen bygget en stor muret Pavillon med underliggende Kælder (beregnet for Viktualier). Mod Nord paa Havens højeste Punkt, kaldet Højen, var Flagstangen rejst, desuden fandtes her en Udsigtsaltan, udført i solidt Tømmer. Fra denne Altan der var hævet højt over de omliggende Huse og Træer, var der en god Udsigt over en stor Del af Sundet, fra Helsingør med Kronborg (som kunde ses i Kikkert) til Saltholmen. Haven var smuk og hyggelig med sine velholdte Plæner og smukke Blomster samt mange Buskadsere og Træer. Den var om Sommeren mine Bedsteforældres Opholdssted, her nød de naar Vejret tillod det Morgenkaffen og deres Maaltider, og om Aftenen, naar Mørket faldt paa, blev Lampen tændt paa Lysthusbordet. I Sommerens Løb fik de ofte Besøg af Slægt og Venner, det var da især naar den svenske del af Slægten var paa Besøg, at der blev sunget flerstemmig af Familiens Medlemmer, af hvilke mange havde gode smukke Stemmer, frem for alt Onkel Frank.

Det er fortalt mig, at det før min Tid var Skik og Brug i Løbet af Sommeren, om Eftermiddagen at foretage Ture til Mosen i Ordrup Krat. Den medbragte Aftensmad blev spist i Græsset, og Tiden ellers udfyldt med Sang og Leg, til Mørket faldt paa. Bedstefader var en stor Ynder af disse Ture, det blev kaldt at "*gaa i Marken*". Bedstemoders Broder, Lods Niels Strøe, besøgte ofte sin Søster og Svoger paa Tilbagereisen fra Dragør eller Kjøbenhavn naar han havde været 'oppe' med et Skib. – Naar Vejret var godt, plagede han Bedstemoder for at "*gaa i Marken*" at hun som oftest maatte opfylde hans Ønske. Som Bevis for at disse Udflugter var hyppige og begyndte tidlig paa Aaret, tjener følgende Udtalelse af et Selskab, der passerede forbi de glade Gæster i Mosen: "*Naa, nu er det nok blevet Sommer, Baadebygger Hansen er flyttet paa Landet*". Foruden disse Smaaudflugter blev mindst en Gang om Sommeren foretaget en Familie Skovtur med Vognmand Jørgen Hellerups Charabanes. Turen gik i Reglen til Geel Skov hvor der blev spist til Middag hos Skovløberen, Ole Vallerød. Dagen afsluttedes i reglen paa Traktørstedet Lottenborg ved Sorgenfri, hvor Aftensmaden blev spist og man derefter morede sig med Tale og Sang til Hjemturen blev foretaget sent paa

Aftenen. Enkelte Gange erindrer jeg, at Skovturen blev foretaget til Frederiksborg eller Fredensborg Slot og en Gang saa langt som til Torup Slot i Skaane.

Mine Bedsteforældre beboede den forreste Lejlighed i Ejendommen paa Hjørnet af Strandvejen og Damgaardsvej. Den bestod af et større 3 Fags Værelse, 1 mindre 2 Fags – do, 1 Sovokammer – 2 a 3 mindre Værelser og 1 Køkken. Den store 3 Fags Stue var forsynet med de bedste Møbler, heriblandt 1 Mahogni Chatol, 1 Piano samt forskellige andre Møbler - der var og Tæppe paa Gulvet og gode Gardiner for Vinduerne. Den mindre 2 Fags Stue var det daglige Opholdssted, og det er derfor altid den jeg har for Øje naar jeg tænker paa mine Bedsteforældres Hjem. Værelsets Størrelse var meget beskednen og her som i de andre Værelser var lavt til Loftet. Det var kun sparsomt møbleret, men alligevel fuld af Hygge. Møblerne bestod af en Sofa med svejsede Sidelæn - (Empire) den stod langs den nordre Væg. 1 smukt Maghonibord, 1 Bornholmer Uhr, 1 Lænestol samt 4 Stole, og Kakkelovnen – hvori blev fyret med Brænde. Endvidere maa medregnes 1 Bur hvori Papegøjen Jacob havde Plads – den havde fulgt med mine Bedsteforældre fra Helsingør – hørte med til Familien, og lod ofte sin Stemme høre. Over Lænestolen ved Kakkelovnen hang et Litografi af Provsten ved St. Olai Kirke i Helsingør, Caspar Johannes Boye – der havde confirmeret Bedstefader, og over Sofaen 1 portræt udført i Blyant forestillende Bedstemoders Broder Niels Strøe. Gulvet var hvidskuret ved Hjælp af en Skurevisk, Sand og grøn Sæbe, det var ikke dækket af noget Gulvtæppe og syntes ikke egnet til at betrædes med udendørs Fodtøj, der selv om de blev godt tørte paa Maatten var tilbøjelige til at sætte Mærker paa det hvide Gulv. Derfor maatte man helst færdes i Strømpesokkerne eller i særlige Hjemmesko.

Det er med vemodige Følelser mine Tanker beskæftiger sig med denne Stue hvor jeg har tilbragt saa mange gode Timer; særlig erindrer jeg Vinteren, naar mine Bedsteforældre talte sammen om gamle Dage – og lod Begivenheder – Venner og Bekendte passere Revy. Det var sjældent Samtalen handlede om Nutiden eller om de Mennesker de selv levede iblandt. Jeg mindes saaledes aldrig at have hørt mine Bedsteforældre omtale Naboer eller andre af deres Medmennesker paa en nedsættende

eller uvenlig Maade i min Nærværelse. Den Finfølelse de herved viste, høre til et af de smukkeste Minder jeg har om dem. Bedstemoder havde altid været dygtig til Haandgerning – som ældre beskæftigede hun sig meget med at strikke og spinde paa sin Rok. Af det fine stærke Hørgarn hun spandt, blev vævet Lagener hos min Onkel, Væver Jacob Olsen i Vangede. Det var meget holdbare Lagener. Jeg har saaledes selv haft 4 Par med mig til Søs, og brugte dem i over 11 Aar uden at slide Huller i dem – trods den ublide Behandling de var udsat for ved Brug og Vadsk. Om Aftenen efter Maaltidet læste Bedstefader sin Avis, naar det var overstaaet passiarede han med Bedstemoder, læste en eller anden Fortælling for mig – ofte fra F. E. Bojsens – Danske Læsebog. Fader kom som regel paa et kort Visit hver Aften og drak en ”*Arack Toddy*” sammen med Bedstefader.

Bedstemoder læste mange Bøger hun hentede hver 14 Dag en ny Forsyning i L. Jordans Lejebibliotek i Silkegade 4. Hun var et Menneske med mange Interesser ogsaa for Teater og Kunst – og jeg var vel knap mere en 5 á 6 Aar da jeg første Gang fulgtes med hende paa Thorvaldsens Museum og den Kgl. Kunstsamling som dengang var anbragt øverst oppe i Christiansborg Slot. Som afslutning paa Dagen læste Bedstemoder højt for Bedstefader der var gaaet i Seng i Sovekammeret der stødte op til Stuen. Oplæsningen fortsatte til Forespørgslen ’sover du Peter’ ikke længere blev besvaret.

Om Søndagen gik Bedstefader i Kirke, en Gang imellem i Gjentofte Kirke, for at høre sin gode Ven Pastor Jantzen prædike. Jeg har ofte fulgt med ham paa denne Tur som blev foretaget til Fods frem og tilbage – I Kirken var jeg da gerne for træt til at høre efter Præstens Ord, men heldigvis var Kirkeskibet; en stor smuk Model af Linieskibet Frederik den sjette, ophængt udfor vor Plads – og medens Præsten udlagde Dagens Tekst for Menigheden, havde jeg en dejlig Tid med at tælle Skibets Kanoner, undre mig over det staaende og løbende Gods’ Mystik, samt i Tankerne foretage lange Rejser og deltage i sejrriege Kampe.

Mine Bedsteforældre var i de sidste Aar af deres Levetid legemlig set noget svagelige, men de bevarede deres Aandsevner usvækkede til det

sidste. De havde levet et langt og indholdsrigt Liv og kendt mange gode Dage, men ogsaa Sorg og Skuffelser stiftede de Bekendtskab med – dog herom talte de aldrig, lige saa lidt som de beklagede sig over de med Alderen følgende Skrøbeligheder

Paa en værdig Maade afsluttede de deres flittige, beskedne og redelige Livsløb. Hvem der ikke personlig har kendt disse to Mennesker vil maaske mene, at jeg i min Beundring for dem har overvurderet dem. Hertil vil jeg svare med min Moders Ord da hun og jeg en Gang talte sammen om mine Bedsteforældres mange og gode Egenskaber: ”*En Mand som din Bedstefader findes der ikke Magen til.*”

Om Vinterdagene i Mørkningstimerne, sad jeg ofte i Hjørnet af Sofaen, der stod i mine Bedsteforældres lune, hyggelige Stue, og hørte dem samtale om Minder og Begivenheder fra deres Fortid. Især i deres Barndoms Helsingør. Mine Tanker finder ofte Vej tilbage til disse Timer og mine Bedsteforældres Samtaler, som jeg endnu erindrer en Del af, og som jeg skal forsøge at nedskrive her. Da der vil blive talt en Del om Byen Helsingør – om Lodse, Færgemænd og andet Godtfolk vil jeg at bibringe en bedre Forstaaelse om Personer og Begivenheder begynde med en Omtale af Helsingør.

Helsingør, hvor mine Bedsteforældre levede, var meget forskellige fra det Helsingør der findes nu 1935.

Det er ikke saa meget Byens Udseende der er forandret. Thi endnu findes mange smukke gamle Bygninger, først og fremmest Kronborg – St. Olai Kirke – det gamle Kloster – og mange velbevarede Gader og Stræder.

Alt det ydre er til Dels endnu i Orden og med nogen Fantasie er det let af fylde Rheden igen med Skibe, hvoraf nogle ligge redende for deres Ankre medens andre er under Sejl – Færgemændene og Lodserne passer deres daglige Dont i de grøntmalede eller tjærede Baade – let kendelige paa at Færgebaadene har et F og Lodsbaadene den bekendte røde Stribe i Storsejlet. Jeg har ofte hørt Bedstefader fortælle om de mange fremmede Søfolk der færdedes i Gaderne naar de havde Landlov – om Tolderne, Skibshandlerne og Skibsklarerne. Af sidstnævnte Medborgere var de fleste af udenlandsk Oprindelse, især engelske. Kontoristerne paa Skibsklarernes Kontorer var derimod danske, men mange af dem havde honette Ambitioner – og gjorde sig meget Umage for at syne mere engelske end deres Principaler – De blev derfor i daglig Tiltale paa Grund af deres Naragtighed, benævnedes som ”*Sir Petersen*” eller ”*Lord Hansen*” af de sarkastiske Helsingørborgere. Paa Helsingør Skibsbro færdedes mange forskellige Mennesker, der alle havde deres Erhverv ved Søen – saasom Water Clerkes – Brokapere, Færgemænd, Lodse – Toldere – Kadrejere – Smuglere mv. Smugleriet blev drevet ganske aabenlyst, og det var en god Forretning at smugle – Cognac, Rom og andre Spiritus fra Danmark til Sverige. Toldvæsenet arbejdede sammen med Smuglerne, naar Smuglergodset skulde sendes fra Danmark til Sverig, idet Smuglergodset laa opmagasineret i Toldvæsnetts Pakhus – det var kun naar Smuglerne arbejdede i modsat Retning, at danske Smuglere og Toldere var bitre Modstandere. Smuglerne hentede deres Gods i Hemmelighed fra Pakhuset naar de skulde ud paa en af deres Ekspeditioner – saafremt en saadan mislykkedes, bragtes Godset tilbage i Havnen igen – og Fade, Tønder m.m. trilledes i Ro og Mag ved højlys Dag igen ind i Pakhuset for at afvente en anden og gunstigere Lejlighed for et nyt Forsøg.

Smuglerne var i Besiddelse af særlig letbyggede og letroende Baade med 8 til 12 roere, der hver behandlede sin Aare. Bedstefader havde bygget flere af disse Baade – de saakaldte ”*Sniper*”. Senere da Tolderne prøvede paa at bekæmpe Smuglerne med deres egne Vaaben bestilte det svenske Toldvæsen ogsaa Baade hos Bedstefader af lignende Type som Smuglernes. Selv da han boede i Skovshoved, byggede han ifølge min faders Meddelelse 2 Sniper til Toldvæsenet i Helsingborg, hver paa 12 Aarer. Da Baadene var færdige, sendte Toldvæsenet Folk til Skovshoved for at ro dem til Helsingborg. Hændte det at en dansk Smuglerbaad med Kontrabande blev anholdt indenfor det svenske Sø-territorium, var det en højst alvorlig Sag for de Ombordværende, saafremt der kunde rejses Tiltale mod dem for Smugleri

Smuglerne søgte da naar der var Fare paa Færde, i Tide at skaffe de ulovlige Vare af Vejen, enten ved at kaste Godset udenbords og sænke det eller ved at slaa Fadene i Stykker i Baadene og kaste Staverne overbord. Under Forfølgelsen af en Smuglerbaad, lastet med fin fransk Cognac, maatte man tilsidst gribe til den Udvej, at slaa Bunden ud paa Fadene saa Indholdet løb ned under Bundtiljet i Baaden. Toldvæsenet overhalede noget efter Baadene og undersøgte den, men Baaden var tom for Gods og fraregnet en dejlig Duft af Cognac, fandtes intet mistænkelig ombord. Smuglerne fik da Lov at fortsætte deres Sejlads og da de svenske Toldere havde fjernet sig et Stykke, bemærkede de at Smuglerne begyndte at øse deres Baad. Tolderne saa til deres store Forbavselse, at den der udførte dette Arbejde, alt som han øste, hyppig førte Øsekarret til Munden og tog sig en god Slurk af Indholdet. At det var en ganske særlig slags Bundvand blev de hurtig klar over.

Et andet mærkelig Folk der levede paa Søen og handlede med Skibsbesætningerne fra deres Baade, var ”*Kadrejerne*”. De solgte Klæder, Brød, Brændevin og mange andre Ting, samt besørgede Breve i Land for Søfolkene.

De havde ikke alle sammen noget godt Rygte paa sig, idet mange af dem ikke tog det saa nøje med Betalingsmidlerne. Kunde de ingen Penge faa

for deres Varer betænkte de sig ikke som Vederlag at modtage 1 eller 2 Sække Korn stjaalet af Lasten eller en Kvejl Tougværk fra Kabelrummet.

Meget ofte blev Rheden besøgt af Orlogsskibe til tider hele Flaader. Ved en Lejlighed da nogle store russiske Linieskibe laa opankrede paa Rheden havde de gjort Indkøb af flere Længder Kabeltov hos Helsingør Reberbane. Transporten af Tovene fra Reberbanen til Havnen blev udført paa denne ejendommelige Maade, at en lang Række af Matroser cirka 200 Mand vandrede i Gaasegang og hver især bar en del af det svære udrullede lange Tov paa deres Skuldre. Turen gik gennem Byens Gader og Smøger ned til Skibenes Barkasser i Havnen. Til mine Bedsteforældres Minder hørte ogsaa Slaverne paa Kronborg om hvilke de ofte talte, men om disse ulykkelige Medmennesker kan læses i de forskellige Bøger der er udgivne og som omhandler Helsingør. Sammesteds kan ogsaa læses om Pintsefesterne i Hammermølleskoven, som mine Bedsteforældre ogsaa omtalte. Skoledrengene fandt ogsaa den Gang paa mange Spilopper – maaske paa flere end de gør nu til Dags. Temmelig grovkornede maa det nok kaldes; naar drengene under Gudstjenesten i St. Olai Kirke, med solidt Sejlgarn syede Skørterne sammen paa en Række af gamle Hospitalslemmer fra St. Maria Kloster, der sad Side om Side, i Kirkestolene.

Helsingør var i de Tider en By med meget Liv i Gaderne hele Døgnet rundt. Det var en stor Søfartsby og der fandtes derfor mange Ølstuer, Beværtninger og letlevende Kvinder. Bedstefader fortalte det var en yndet Folkeforlystelse i Aftnens og Nattens Løb at se Vægterne transportere Urostifterne fra Beværtningerne eller Gaden til Rådhusarresten, i Reglen baaret paa en Stige, hvortil Vedkommende var fastsurret.

Om Vinteren naar Skibsfarten paa Grund af Isforholdene var ophørt bredte der sig en vis Ro og Stilhed over Byen. Den store Del af Byens Borgere som om Sommeren var beskæftigede ved Skibene og derfor ikke fik meget Frihed benyttede nu Tiden til at feste. Man holdt Selskaber eller arrangerede Kaneture i Fællesskab til Hørsholm hvorfra Hjemturen foregik om Natten under Fakkelbelysning.

Om Vinteren var Sundet meget ofte tillagt med Is, og der var da der en herlig Tumbleplads for Drengene. Det fornøjelige og nyttige kunde her forenes med hinanden. Samtidig med en Slædetur var det muligt at pilke et godt Knippe Torsk til Middagen.

Paa Isen kunde foretages længere Udflugter. Siddende paa Slæden med en kort Pigkæp i hver Haand og en lang Styrestang bagud for Slæden, var det mulig at pigge Slæden fremover med god Fart paa jævn Is.

En Tur over under den svenske Kyst var med østlig Vind noget besværlig men Anstrengelserne blev rigelig belønnede, naar den medbragte Mast og Sejlet blev rejst paa Slæden, og det bar hjemover i susende Fart for den friske Vind. Bedstefader fortalte, at det under en saadan Tur nær var gaaet ham galt, idet han selv med Slæde, Mast og Sejl kørte lige ud i et stort Pilkehul i Isen.

Endskjøndt der var god Fart paa Slæden, kom han heldigvis ikke ind under Isen, hvilket ville have været den visse Død, men bjærgede sig igen op paa det Tørre, efter en forsvarlig Dukkert.

Da min Bedstefader var mellem 14 – 15 Aar blev han confirmeret. Det var hans Faders Mening, at han skulde uddannes til Lods, saaledes som Tilfældet havde været med alle Slægtens mandlige Medlemmer.

Det var ganske vist en haard Skole at gaa igennem inden man naaede saa vidt at faa sit Lods Patent, men det var Anstrengelserne værd. I Foraaret 1835 blev Bedstefader forhyret med en Skønnert som Skibsdreng. Paa Rejsen op i Østersøen blev Lasten losset i Kronstad. Fra denne By havde Bedstefader følgende Erindring:

Det var Skik i Kronstad, der var en Krigshavn, at Skibene for Brandfarens Skyld ikke maatte have Lys ombord eller Fyr paa Kabysen under Opholdet i Havnen. Naar Maden skulde koges til Skibsbesætningen maatte dette ske i et stort Kogehus, Sand (?), hvor Kokkene fra de forskellige Skibe mødte op med Potter og Pander samt de forskellige Dele hvoraf Maden skulde tilberedes, saasom Ærter, Flæsk, Gryn og Svedsker. Endvidere maatte medføres en god Forsyning Brænde og Pindebrænde.

I Kogehuset galdt det om for Kokkene at have Øjnene med sig ikke alene ved Tilberedningen af Maden, men ogsaa med de mange Tyve der luskede om paa Stedet og gjorde dette berygtet. Om alt dette var han advaret ved sin Bortgang fra Skibet, alligevel skete det ofte for en stakkels lille Skibsdreng og saaledes ogsaa for Bedstefader, at først Brændsel og da han skulle lede efter dette senere Madvarerne blev stjålet fra ham. Som det kan tænkes fik han ikke den venligste Modtagelse af en sulten Skibsbesætning, da han med sine Tomme Gryder meldte sin Ankomst ombord. Bedstefader havde ikke stort Lyst til det søfarende Liv, han ønskede at blive Skibsbygger, men da hans Fader var meget uvillig til at føje ham i hans Ønske, kom han først i Lære efter Faderens Død 1837. Bedstefader var da 17 Aar gammel. Haandværkere og Tjenestefolk var ikke ansete i Helsingør – de bestod for en stor Del af Tilflyttere og Udlændinge (Tyskere).

Hans Læremester var Baadebygger Søren Jensen i Helsingør. Efter at være udlært arbejdede han nogle Aar hos sin Læremester og begyndte vistnok som selvstændig Mester i Aaret 1845. Han udførte en del Arbejder for Skibsbygmester Barfod, desuden Arbejder for Færgemændene, Lodseriet og Toldvæsenet, og byggede adskillige Baade af Typer, der i den Tid blev benævnet Sjøttinger og Sniper.

Bedstefader fæstede den 27. juni 1847 en Lejlighed hos Christoffersen i Anne Queenstræde. Hans Værksted har ligget ved Stranden ikke langt fra dette Stræde, der endnu omtrent 100 Aar efter at Bedstefader tog Bolig her, ikke har forandret sig synderlig i Udseende. Juleaftensdag 1847 blev Bedstefader gift med Inger Christine Strøe, Datter af Lods Anders Nielsen Strøe. I Aaret 1851 rejste Bedstefader til Skovshoved og lejede en Plads hos Fisker Peter Jensen Kullebo.

Lejemaalet gik i Orden den 18. Maj 1851. Paa Pladsen blev bygget et Værksted og snart efter var han travlt beskæftiget med sin første Nybygning der blev efterfulgt af mange andre. Han fæstede Lejlighed hos Fisker Jens Jensen Skov og flyttede ind i denne den 12. August 1851. Søndagen efter, den 24. August kom hans Kone og 2 Børn fra Helsingør. Bedstefader skriver i den Anledning i sin Dagbog lidt beklemmt ved

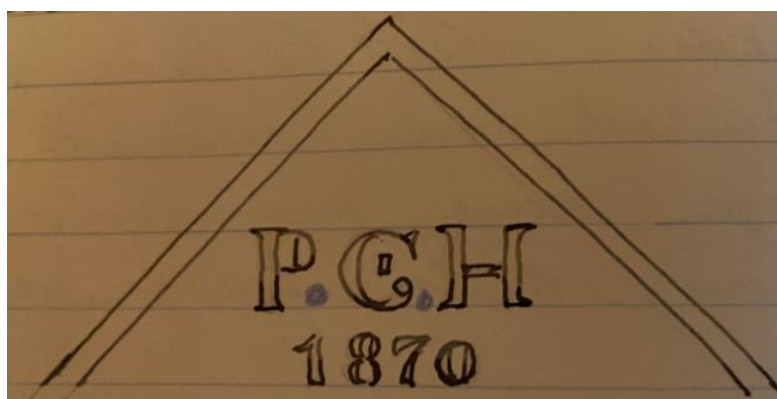
Tanken om at have forladt Slægt og Venner og nu være bosat mellem Fremmede uvis paa hvad Fremtiden vil bringe: ”*Gode Gud! Giv os her vort Helbred og vort daglige Brød*”

Dette Ønske fik han opfyldt fuldtud. Da Bedstefader begyndte dette ny Afsnit af sit Liv som Baadebygger i Skovshoved var han 31 Aar gammel. Han havde ikke mange Penge til at begynde en Forretning med – En Del Penge laante han af gode Venner i Helsingør. For Venner i Helsingør udførte han sine første Arbejder og blev snart bekendt som en god Baadebygger. En Del Bestillinger blev gjort hos ham det allerførste Aar, blandt andet en stor Lodsbaad til Kjøbenhavns Lodseri (”Ørnen”). En værdifuld Hjælper fandt han i sin Kone, der ikke alene forstod at passe sit Hjem, men med sit venlige og livlige Sind var ham en stor Opmuntring. For yderligere at hjælpe paa det lille Hjems Indtægter, begyndte hun en mindre Skole som hun dog efter nogle Aars Forløb igen maatte opgive, efter at hendes Pligter som Husmoder var blevet for omfattende og forøvede hele hendes Tid og Arbejde.

Om mine Bedsteforældres første Aar i Skovshoved ved jeg ikke meget at fortælle, men om en meget vigtig Begivenhed fortælles saalunde; Bedstefader havde færdigbygget en ny Baad til en Fisker i Taarbæk og vilde sammen med en Medhjælper sejle Baaden til Taarbæk hvor den skulde afleveres. Vinden var vestlig med Byger og Bedstefader havde været saa uforsigtig ikke at ballaste Baaden tilstrækkelig. Følgen var, at denne efter en kortere Tids forløb, kæntrede i en Byge og snart efter laa med Kølen i Vejret. Heldigvis kom Bedstefader og hans Hjælper klar af Baaden, og da de begge var gode Svømmere fik de reddet sig op paa Baadens Bund. Nu varede det en god Tid før Ulykken blev observeret fra Land og Hjælp blev afsendt. Afstanden fra Landet var for stor til at dette kunne svømmes op fra Baaden. Det var Vinterdage og Vandet var koldt. Der var kun et at gøre, nemlig at holde sig fast ved Kølen af Baaden. Men dette var et meget ubehageligt Opholdssted der maatte stadig kravles fra den ene Ende af Kølen til den anden for at holde den næsten nedsunkne Baad der var meget levende i Søen i Balance. Desuden vadskede iskolde Søskvulp uafladelig over de to Forulykkede til de endelig bleve observerede og bjærgede. Bedstefader glemte aldrig denne Begivenhed,

men samlede hvert Aar paa Aarsdagen sine nærmeste om sig til Minde om ”Redningsdagen den 16 Jan. 1852”.

Efter nogle Aars Forløb byggedes et nyt Værksted paa en Grund købt af Gaardejer Peder Pedersen, Damgaarden i Aaret 1856. Grunden var cirka 5000 kvadrat Alen og laa paa Hjørnet af Damgaardsvej og Strandvejen. Paa Grunden fandtes 2 ældre Huse hvori nogle Familier boede til Leje. Et nyt Værksted blev bygget 1862, samtidig blev et af de ældre Huse istandgjort og blandt andet løftet 18” fra Grunden ved Hjælp af Bomme. Mine Bedsteforældre flyttede ind i dette Hus den 9 Maj 1862. Paa Grunden blev foretaget et større Planeringsarbejde, blandt andet Udgravninger af den gamle Søkrænt. Et nyt, større Beboelseshus blev nogle Aar senere bygget paa Grunden og Haven fuldført. Huset var færdig til Indflytningen der fandt sted den 11 November 1871.

Bedstefaders Initialer paa Nordgavlen af det ny Hus.

Senere efter Bedstemoders Død, da Værkstedet blev flyttet til Tømmerpladsen ved Søen, blev der i Aaret 1856 bygget endnu et Hus paa Værkstedets gamle Grund. Huset fik Navnet ”Christines Minde”. Paa det Grundstykke ved Søen øst for Strandvejen der ogsaa var afkøbt Damgaarden, blev efter forskellige Opfyldningsarbejder i Aaret 1874 bygget et Hus hvori min Fader fik Bolig. Ved Tømmer pladsen blev foretaget flere Opfyldninger ud i Søen. Et solidt Bolværk blev nedrammet, og et Stenglacis anbragt af store Søsten, til Beskyttelse mod Sø og Is. Der blev ligeledes bygget et Slæbested og anlagt en Have.

Senere hen har gentagne Udvidelser af Strandvejen samt senest af Damgaardsvej fraskaaret store Stykke af Haverne og af Pladsen. I disse Ejendommes nuværende Tilstand ses derfor kun et forvrænget Billede af fordums Skønhed.

Det vil af Ovenstaaende fremgaa at Bedstefader har været meget aktiv mellem sit 30. og 50. Aar, idet han ikke alene oparbejdede sin Bedrift men som nævnt ogsaa foretog omfattende Byggerier mm.

Bedstefader havde foruden Leveringen af Baade til hjemlige Kunder ofte Bestillinger til Udlandet. Han har saaledes leveret Lodsbaade til Lybæk og til Kronstad. I en længere Aarrække leverede han ogsaa Baade til Kockums Skibsværft i Malmø. I den anledning købte han Grund i Malmø og byggede her et Værksted.

Af de mest fremtrædende Kunder kan følgende nævnes

Kjøbenhavn Lodsvæsen
Færgelauget i Kjøbenhavn
Krydstoldvæsnet
Fyr og vagervæsnet
De Danske statsbaner
Det forenede Dampskibsselskab
Thingvalla selskabet
Averhofman kallatet
Helsingør Skibsværft
Kockums Værft, Malmø
Talrige Fiskere i Skovshoved og Taarbæk
Samt andre tilfældige Kunder

Det var ikke usædvanligt at omkring 40 stk. Baade var i Ordre samtidigt. Noget nøjagtigt Tal paa det Antal Baade han udførte i de 48 Aar han virkede som Baadebygger i Skovshoved kan ikke opgives, men det formodes at være omkring ca. 1200 stk.

Af de Folk, der har været Bedstefaders Medhjælpere, maa først og fremmest nævnes Sønnerne Christian (min Fader) og Anders.

I mange Aar arbejdede Bedstefaders Lærekammerat "*Jens Eriksen*" hos ham. Han har vistnok været en af Bedstefaders allerførste Medhjælpere, som har fulgt med ham fra Helsingør. Jens Eriksen havde faret en Del til Søs og havde ogsaa boet i New Orleans nogle Aar.

Han førte et noget uregelmæssigt Liv og arbejdede sjældent paa den af Ugens Dage, der hedder Mandag. Han var fuld af mange spøgefulde Indfald. Jeg skal saaledes fortælle om et – af de uskyldigste – som ofte blev gentaget.

Det hændte ofte, at Bønderne paa Vejen til Byen med Tørv kom kørende forbi "*Tømmerpladsen*". I Reglen sad Bonden paa Agebrættet, foran Læsset, blidelig hensunken i en Døs – med Hovedet dybt nede i Kavajens opsmøgede Krave, alt imens Hestene luntede foran Vognen med nikkende Hoveder. Naar et saadant Billede paa Ugidelighed passerede forbi Folkene paa Tømmerpladsen hændte det ofte, at en af dem sagde "*Ahh, Jens, tag og giv os et Praj*". Jens Eriksen der havde en kraftig Røst, satte da i med et gennemtrængende Raab, som det bruges ombord naar der i haardt Vejr prajes til vejrs. Det havde en forunderlig oplivende Virkning – Hestene slog over i Galop og Bonden blev med et saa spillevende som om han havde hørt Dommedagsbasuner. Jens Eriksen døde omkring 1882 og jeg kan derfor dunkelt huske ham. Mere levende er Mindet om Ole Olsen, en Fiskersøn fra Skovshoved, der i over 40 Aar arbejdede, først hos Bedstefader og senere hos Fader. Han var en god og trofast Arbejder der var vor Familie meget hengiven. Vi Børn holdt meget af denne venlige Mand, der havde kendt alle os Søskende fra Børn

En af Bedstefaders første Lærlinge hed Christian Hansen. Han var en del ældre end Fader og blev derfor kaldt "*Store Christian*". Han sejlede en Del til Søs og var i mange Aar ansat som Tømmermand hos Færgemand Aanonsen paa Kjøbenhavns Toldbod. En anden Lærling hed Otto Rybel, han blev senere selv Mester i Skovshoved. Bedstefader have en Nabo Toldbetjent Raaskov – han døde temmelig tidlig fra Kone og mange smaa Børn – 1 af Drengene ved navn Carl var i Lære og arbejdede senere som Svend hos Bedstefader. 1 datter ved Navn Anna tjente i mange Aar som Pige i Huset og fortjener at mindes for den Omhu, hvormed hun

plejede Bedstefader de sidste Aar af hans Levetid. Af andre, der har været Lærlinge og arbejdet som Svende kan nævnes Johan Frederiksen, Søren Svendsen, Peter Fuhlmann, Andreas Jensen og flere.

Blandt Bedstefaders Venner bør omtale Major Hansen, han var Skibsreder i Kjøbenhavn og ejede blandt andet en Ejendom i Skovshoved paa Hjørnet af Strandvejen og Teglgaardsvej, hvor han boede om Sommeren. Majoren var meget glad for Bedstefaders Selskab, viste ham megen Venskab og hjalp ham ofte med Raad og Daad. Han var ugift og havde en Husbestyrerinde ved Navn Christiane samt en Kudsk der hed Peter.

Naar han flyttede ud til Skovshoved om Sommeren bragte Kudsken Peter Majorens Stol hen i Værkstedet, Majoren var nemlig meget interesseret i Baadebyggeriet og kom hver Dag paa Besøg, han sad da i Værkstedet i sin Stol og fulgte Arbejdet, medens han røg paa sin lange Pibe. Naar Piben var udrøget maatte en af Lærlingene hjem hos Christiane og faa den stoppet. Majoren ejede 10 á 12 Brigger, der sejlede paa Brasilien efter Kaffe - de havde poetiske navne saasom Cora, Elisa, Emanuel. Bedstefader udførte en hel Del Arbejde til disse Skibe og det var Reglen at Bedstefaders Lærlinge efter udstaaet Læretid blev forhyrede som Tømmermænd i Briggene.

Om Majorens Husbestyrerinde Christiane bliver fortalt, at hun havde en usædvanlig stor Næse med en stærk, rød Kulør; desuden havde hun altid en Papegøje paa Skulderen. Christianes iøjenfaldende Ansigtspyldelse blev Aarsag til følgende lille Hændelse. Nogle Studenter kom i løftet Stemning forbi Majorens Havelaage hvorfra Christiane med Papegøjen paa Skulderen betragtede de hjemvendende Skovgæster. En af Studenterne gik høflig hen til Christiane og spurgte om Vinhandleren var hjemme. Christiane svarede i en mut Tone at her boede ingen Vinhandler, men en Major. ”*Jeg beder meget undskyldte*”, sagde Studenten, ”*jeg troede det var en Vinhandler efterdi han har hængt Skiltet ud.*”

Christiane fik en tragisk Død, hun druknede sig i Kanalen i Charlottenlund Skov. Den triste Begivenhed er skildret i følgende lille Vers, forfattet af en samtidig Skovser:

*”Der er ingen paa den Jord
Der har en Næse saa stor
Som Christiane
Der bor
Paa Nord.
Hun drukned sig i en Kanal
Majoren han blev saa lynende gal”*

Cirka 1870

En anden af Bedstefaders Venner var Agent Thomsen, der boede i Ejendommen kaldet Strandslottet nærved Hulvejen i Skovshoved.

Min fader har fortalt mig, at dette Venskabsforhold blev indledt ved en Begivenhed, der paa Grund af sin alvorlige Karakter gjorde et dybt Indtryk paa Familiens Medlemmer.

Bedstefader havde bygget en Baad til Agent Thomsen, men han havde en Del Vanskeligheder med at faa den betalt, og søgte derfor Agenten personlig paa dennes Bopæl og krævede ham for sit Tilgodehavende. Fader fortalte, at Bedstefader blev vist ind til Agent Thomsen, der sad magelig henslængt paa en Sofa. Uden at rejse sig eller byde Bedstefader en Siddeplads spurgte han om hans Grunde. Han krænkede dernæst Bedstefader ved at fremkomme med nogle Urigtigheder og angav disse som Grunden til at han nægtede at betale Regningen. Da Bedstefader nok har været en Del opfarende under den paafølgende hidsige Samtale – han sagde blandt Andet: *”Jeg kender den rette Grund – I vil ikke betale for I har ingen Penge”* – fik dette Agenten til helt at tabe Selvbeherskelsen, han greb en Hundepisk og for med denne i den løftede højre Haand hen imod Bedstefader, der blev staaende ganske rolig, og saa uden at blinke, Agenten lige i Øjnene – denne besindede sig og blev rolig. Bedstefader forlod da paa værdig Maade, uden Molest, Agentens Hus og fik ogsaa senere sin Regning betalt uden videre Udskydelse.

Nu skete det et Aarstid efter denne Begivenhed, at Bedstefader blev valgt til Medlem af Sognets Sundhedskommision. Da Agent Thomsen ogsaa

var Medlem af Kommissionen var Bedstefader ikke rigtig glad ved Hvervet, men da han havde hørt at Agenten personlig havde foreslaet Bedstefader som Medlem, modtog han Valget.

Da han indfandt sig den første Mødeaften kom Agent Thomsen ham straks i Møde og bød ham velkommen. Han beklagede alt det kedelige der var sket og foreslog at de skulle være Venner. Noget skamfulde talte de om nogle af nævnte Aftens Begivenheder og Bedstefader spurgte Agenten om han syntes han havde opført sig som en Cujon eller som en Mand. Hertil svarede Agenten: "*De opførte dem som en Mand – som en tapper Mand – min kære Hansen*", hvorpaa han puttede sin højre Arm, som en Gang havde været løftet truende mod Bedstefader omkring hans Skulder.

Mine Bedsteforældre havde 7 Børn

Andrea – født: ---

Gift med Vognmand Niels Nielsen, Ejer af Brødrene Nielsens Vognmandsforretning. Hun blev Enke efter 18 Aars Ægteskab 1892, og var derefter selv Ejer og Leder af Forretningen. I Ægteskabet var 3 Børn – Sønnerne Hakon og Niels Aage der senere overtog Forretningen og Datteren Ingrid.

Christian – født den 31/12 1851 – død 1939

Gift med Emma Henriette. Datter af Arbejdsmand Jens Jensen. Udlært som Baadebygger og var senere Faderens Medhjælper, indtil han efter dennes Død 1899 – overtog Forretningen. I Ægteskabet var 10 Børn – Christian – Svend – Ingeborg – Anders – Edvard – Niels – Meta – Osmund – Inger – Henri

Anders – født 17 juli 1854 † 1930

Gift med Sarah.

Udlært som Baadebygger, senere Faderens Medhjælper – Bestyrer og senere Ejer af Værkstedet i Malmø. Rejste i Aaret 1884 til Melbourne i Australien. I Ægteskabet var 2 Børn. Sønnen Freeman, der deltog i Verdenskrigen paa engelsk Side og i 1918 afgik ved Døden i Paris, 22 Aar gammel – Nedbrudt efter 4 Krigsaars haarde Strabadser. Datteren Inger – gift med Civil Engineer Eric O. Connel.

Maria født 25 Januar 1856 – 1934

Gift med 1ste Maskinmester Edvard Saltoft. Blev Enke 1886 – hendes Mand druknede ved Damperen Kjøbenhavns Forlis i Nordsøen udfor Horns Rev.

I Ægteskabet var 2 Børn – Sønnen Edvard og Datteren Alla (Hanne).

Christine født 21 Januar 1858

Ugift. Efter Søsteren Marie var blevet Enke, har de to Søstre boet sammen og med Dygtighed gennem deres Arbejde selv sørget deres eget og de to Børns Eksistens.

Meta født 30 November 1860

Gift med Forretningsdrivende Frantz Falkner, Stockholm

I Ægteskabet var 6 Børn – Dana, Hakon – Fanny – Ada – Eva – Stella

(Sigvard født ca 85, død ca. 1 måned gammel, Frans, født ca. 87, d. nogle dage gammel)

Hakon født 13 Juni 1866

Gift med Anna *2. januar

Uddannet paa Handelskontor – rejste i Aaret 1891 til Brasilien – Konsulatssekretær i Santos – Buenos Aires – Ingen Børn.

Min Bedstefader har fortalt mig, at hans Slægt i mange Led tilbage i Tiden havde levet og virket som Færgemænd og Lodser i Helsingør.

Før jeg begynder at omtale Bedstefaders og Bedstemoders Slægt, hvoraf de fleste af Medlemmerne var Færgemænd eller Lodse vil jeg ganske kort omtale disse Erhverv.

En Færgemand var Ejer af en eller flere større eller mindre Baade og havde adskillige Hjælpere – Færgekare eller Færgedrenge – i sin Tjeneste. Færgeriet omfattede ikke alene Transport af Personer og Gods fra Helsingør til Skibene paa Rheden men ogsaa tværs over Sundet til Helsingborg, til de svenske og danske Kystbyer, i Sundet mod Syd, dog ikke længere ned end til Vedbæk Toldsted. Endvidere paatog Færgemændene sig at bjærge Skibe der var i Nød eller strandede, samt under Isvintre at indise Skibene.

Færgemændene besørgede ogsaa Lodsning og Ladning af Skibe paa den (...) Rhed

Færgemændene var samlede i et Laug og Indtægterne gik i en fælles Kasse for senere at uddeles til Færgemanden efter bestemte Regler. Færgemandsbestillingen gik i Arv til en Søn eller til Færgemandens Enke, saafremt der ingen Sønner fandtes. Saafremt Enken giftede sig overgik Bestillingen til hendes ny Mand. Det skete derfor ofte, at en Enke godt til Aars giftede sig med en af sin afdøde Mands Færgekare, meget yngre end hende selv, for at han kunde overtage Bestillingen.

Færgemændene var godt farvandskendte og havde før Lodseriets Oprettelse udført Lodsningen af Skibe fra Kullen til Dragør Tønde.

I Aaret 1775 blev oprettet et særlig Lodslaug, og den 10. september 1778 blev udstedt en Anordning fra *"Det allernaadigst privilegerede Lodsselskab udi Helsingør"*. I denne anordning findes meget strænge Ansvars og Straffebestemmelser for Lodsene i Tilfælde hvor disse udviste Udygtighed eller havde været forsømmelige. For særlige grove Forsømmelser var der saaledes Dødsstraf.

For at være Lods og udføre denne Gerning tilfredsstillende var det derfor ganske nødvendig at have en grundig og fyldestgørende Uddannelse.

Lodsene opfyldte disse Krav og var meget ansete for deres Dygtighed. Det hedder blandt andet i Anordningen – At en Lods i Lighed med en Officer skulle modtages med Honnør, naar han kom ombord i et Orlogsskib. Af denne Grund regnede Lodsene sig standsmæssig at staa et Trin eller to højere end Færgemændene, der ikke var berettigede til at modtage en sådan Honnør.

Det kunde hænde naar Vinden i længere Tid havde været kontrær, at op til 400 Skibe paa en Gang var samlet paa Helsingør Rhed, afventende en gunstig Vind for at fortsætte Sejladsen Syd eller Nordpaa. Der var Skibe fra mange forskellige Lande og Skibe af meget varierende Bygning og Størrelse. Alle Skibene havde Grund i Land, de fleste for at betale en Afgift af Ladningens Værdi, den saakaldte Sundtold til "Hans Majestæt Kongen af Danmarks" Kasse paa Toldkammeret i Helsingør. Man kunde derfor paa Helsingør Skibsbro møde Repræsentanter for næsten alle søfarende Nationer, og der høre lige saa mange forskellige Tungemaal. Paa saadanne travle Dage, naar Rheden var fyldt med Skibe og Pengene strømmede ind i Kongens Kasse, saavel som i mange Helsingørborgeres Lommer, havde Lodse og Færgemænd ogsaa en indbringende om end besværlig Tid. Det var et storartet Skue naar Vinden efter i nogen Tid at have været kontrær drejede sig saaledes at Skibene kunne benytte den, gøre Sejl og holde ned gennem Sundet. Pludselig fik alle travlt med at komme af Sted. Ankrene blev lettede og Sejlene satte. Opsange shantees (?) og Raab lød ud over Rheden hvor Færge, Lods og Skibsbaade krydsede for at sætte Skibsmandskab – Proviant eller Besætningerne ombord. Alle havde Hastværk med at komme ombord – gøre Sejl og udnytte den gunstige Vind, der saa længe havde ventet paa sig, og maaske snart kunde dø bort igen.

Det maatte for en Ukendt synes umuligt for Færgemændene mellem de mange hundrede Skibe, hvis Master næsten dannede en Skov paa Havet, at finde det bestemte Skib hver især havde Grunde til; men det lykkedes dog uden nogen Vaklen at finde det ene og rette. I Løbet af faa Timer er alle Skibene lettede og ses nu i en lang Række Side om Side bære ned gennem Sundet. Den forladte Ankerplads bliver efterhaanden optaget af andre Skibe kommende ind nordfra hvor de har ligget til Ankers i

Hornbækbugten eller har holdt sig krydsende i Kattegat udfor Kullen. De ankrer nu efterhaanden alle op. Kaptajnerne ombord er meget opsatte paa at faa deres Forretninger afsluttede før den gode Vind igen løjer af. Helsingør Baadefolk, dvs. Færgemænd og Lodser var bekendte ude i Verden for den Dygtighed hvormed de betjente deres Fartøjer. Naar saaledes Skibene for en frisk Norden kom lænsende Sundet ind, ligger Lods og Færgemænd ude i Farvandet ved Lappegrunden, klar til at yde deres Tjeneste. Giver et Skib til Kende, at det ønsker deres Bistand, holder Baaden dristig ned for Bringen af den i god Fart fremduvende Sejler. Den syntes lige at undgaa en Nedsejling – dette er dog kun tilsyneladende, for det er velberegnet og et Øjeblik efter er Baaden løbet langs Siden. Folkene i Baaden fanger den tilkastede Line, hvorefter Lodsens kravler ombord og snart efter staar han paa Dækket. Allerede inden han naar hen agter paa Halvdækket tilvinker han Rorsmanden sin første Ordre. Meget ofte udføre Lods og Færgefolkene for Skibsbesætningernes undrende Øjne med deres store tunge Baade – Manøvrer der af Baadens Fører og hans Folk kræver god Bedømmelse, Behændighed og Mod for ikke at mislykkes.

Foruden gode Sømandsegenskaber maatte Lodsene være i Besiddelse af almindelige Dannelsen. Det var saaledes nødvendig for en Lods at kunne tale flere Sprog, at kunne omgaaes Mennesker og opføre sig som det er passende i godt Selskab.

Jeg har allerede nævnt nogle enkelte af de Ejendommeligheder der var medvirkende til at skabe Helsingørs Verdensry – og det vilde næppe være rigtig at undlade Omtale af noget som ganske særlig blev erindret af de besøgende Skibsbesætninger – nemlig Pryglene der vankede paa Helsingørs Skibsbro.

Om Aftenen naar Toldkammeret og Skibsklareringskontorerne var lukkede, faldt der en vis Ro over Havnen og Omgivelser. Færgekarene havde meget lidt at bestille, de opholdt sig da paa Broen hvor der til Tider kunde være meget livligt, ikke mindst fordi de besøgende Søfolk ofte var beskændede og opførte sig paa en højroset og dominerende Maade – Politiet og Vagten paa Broen havde i Reglen ikke meget Lyst til at give

sig i Lag med de ofte raa og voldsomme Søfolk. Et saadant Sammenstød havde altid Legemsbeskadigelser og forrevne Klæder til Følge. De overlod derfor hellere end gerne dette Hverv til Færgekarlene og deres Hjælpere. Det var meget let at finde Anledning til at prøve Kræfter med Søfolkene, især Englændere og Finner. Færgekarlene havde gennem en aarelang Øvelse og Erfaring opnaaet en stor pugilistisk Færdighed og var med meget faa Undtagelser deres Modstandere overlegne.

Pryglene paa Helsingør Bro var saa kendte ude i den vide Verden, at naar en Matros pralede af at have været i Kina og rundt Cap Horn, men ikke havde faaet Prygl paa Helsingør Skibsbro, saa manglede han endnu noget i at være en fuldbefaren Sømand.

1808: Helsingørs stærkeste Færgemand hed Ole Bendsen.

Efter Bedstefaders Opgivende havde hans Forfædre langt tilbage i Tiden levet i Helsingør og virket der som Søfolk – Færgemænd eller Lodser.

Han fortalte at Navnet paa hans Far-Fader havde været Hans Tobiesen, hvilket jeg ogsaa har fundet bekræftet i Kirkebogen.

Hans Tobiesen min Bedstefaders Bedstefader var født omkring 1740 og var Lods i Helsingør – Navnet paa hans Kone var Inger Pedersdatter. Af Hans Tobiesens Brødre kendes en ved Navn Bendt Tobiesen der ogsaa var Lods i Helsingør.

Hans Tobiesen og Inger Pedersdatter havde flere Børn, blandt dem var min Oldefader Christian Hansen der blev født i Helsingør – Søndag Aften den 12 November 1780 og døde i samme By den 18 November 1837, 57 Aar gammel.

Min Oldemoders Navn var Mette Kierstine Larsdatter. I deres Ægteskab var 7 Børn – Sønnerne Christian, Hendrik, Peter og Julius – samt Døtrene Inger, Marie og ??

Oldefader Christian Hansen har efter sigende i lang Tid boet paa Hjørnet af Stengade og Skyttenstræde i Helsingør i det gamle Bindingsværkshus fra Chr. 4.s Tid, som endnu findes i velbevaret Tilstand, og som han menes at have været Ejer af.

Efter at have begyndt som Skibsdreng, sejlet sin Tid ud, og senere modtaget anden Uddannelse, har han en del Aar været ansat som Lods ved Helsingør Lodseri. Under englandskrigen 1807 – 1814 da næsten al Skibsfart og Handel var stoppet paa Helsingør var han en Tid fører af Kaperbaaden ”*Kjek og Hurtig*” af Helsingør – og foretog med denne mange Krydstogter i Løbet af Sommeren indtil Kaperiet ved Fredsslutningen med Sverrig, delvis blev indstillet og de fleste Kaperfartøjer oplagte om Efteraaret 1809. Han fortsatte efter denne Afbrydelse igen som Lods og hvad andet Arbejde en Søens Mand kunde ernære sig ved, i de vanskelige Krigsaar fra 1807 til 1814. Efterhaanden som Europa begyndte at komme til Kræfter igen efter de mange og lange Krige, begyndte Skibsfarten ogsaa at leve op ved Helsingør – og Bedstefader fortsatte da sin Gerning som Lods, dog ikke som Statslods men som Privat Lods – ogsaa kaldet ”*Petersborg Lods*”. Petersborg Lodsene var de danske Lodse der lodsede Skibene til Havnene inden for Skagen, i Østersøen samt op i Bottenhavet.

Da der i de Tider hvori Oldefader levede ikke fandtes mange eller gode Søkort og Farvandsbestemmelser og da Fyrvæsnet og Afmærkning af Grunde og Kyststrækninger var mangelfulde, maatte Lodsens personlig være i Besiddelse af et godt Kendskab til de Strækninger og Pladser hvortil han paatog sig at lodse Skibet. En Lodstur kunne være i flere Maaneder, da det var Reglen, at Lodsens forbliver ombord i Skibet naar dette var naaet sit Bestemmelsessted for senere at lodse det tilbage til Helsingør eller Skagen ud.

Naar en Petersborg Lods havde erhvervet sig et godt Navn – hvilket vilde sige, at han ikke alene var dygtig og paalidelig, men ogsaa havde Heldet med sig, fik han ogsaa de største og bedst betalende Skibe at lodse. En enkelt Lodstur kunde ofte give tilstrækkelig Indtægt til at leve for i et helt Aar.

Ved Siden af Lodseriet var de fleste Petersborglodse Forretningsfolk. De medbragte Varer i Skibene de lodsede til de Havne de besøgte – og hjembragte andre Varer især Hamp, Tougværk og Sejldug. For Olderfaders vedkommende havde han en Fiskeforretning, særlig Handel

med Hummer i Helsingør. Bedstefader fortalte om sin Fader, at han var en Mand der førte et ordentlig Liv og at der var gode Sæder og Skikke i hans Hjem. Han var velsitueret, og der fandtes saaledes i Lighed med hvad der var Tilfældet i mange andre Helsingør Hjem, to Køkkener i Huset, et til almindelig daglig Brug og et med skinnende pudset Kobbertøj der var til Stads eller kun blev brugt ved højtidelige Lejligheder. Bedstefader fortalte at det den Gang, da han var Barn, ikke var Skik og Brug mellem respektable Borgere, at løbe i Urteboden, hos Spækhøkeren eller Melhandleren for daglige Fornødenheder. Det var højst upassende, og i et ordentlig Hjem blev derfor gjort Indkøb for længere Tid ad Gangen, og indkøbt – Mel i Tønnevis, Flæsk og Kød blev nedsaltet i Tønne paa bestemte Tider – Røgede Pølser og Skinker hang under Bjælkerne i Forraadskamret, man forsynede sig saaledes, som man udprovanterer et Skib for en længere Rejse.

I en Bog som Oldefar har skrevet, var opnoteret en del Regnskaber over Indtægter og Udgifter og forskellige Tildragelser, herunder Beretning om hans Kaperliv - blandt andet hvor meget han havde givet sine Døtre i Medgift ved deres Bryllup. Denne Bog er desværre bortkommet.

Af Erindringer fra min Oldefaders Hjem kender jeg kun 1 Bornholmer Uhr samt 2 smaa Kobberstik (i mit eje) som har hængt over Dragkisten i min Oldefaders Stue.

Til Hjælp i Fiskeforretningen havde han flere Folk - heraf kendes Navnet paa en Karl der blev kaldt ”Skirmen” samt paa en Pige eller kvindelig Medhjælper de hed Ulrikka, hvilket Navn i drillende Tiltale blev udtalt som Ul-drikke – maaske en Hentydning til en dertil svarende Tilbøjelighed.

Mine Oldeforældre gennemlevede en bevæget Tid med store Krige og Revolutioner. For Helsingørs vedkommende medførte Krigen 1801 – 1807 – 1814 større Tab og Forstyrrelser. Al Skibsfart ophørte til dels, og fattige Tider holdt deres Indtog. Efter Aaret 1807 – da Orlogsflaaden var ”ranet?” – Landets Storhandel ødelagt – Handelsflaaden opbragt (cirka 2000 store Skibe) og mange danske Søfolk havde maatte vandre i den

engelske Prison, var Hævnfølelsen særlig stor mod Landets Fjender der havde paaført Ulykkerne.

Som et af Midlerne til at gøre Gengæld og hævne Forsmædelserne oprettedes Kaperiet. Der var mange velegnede Søfolk til at bemandede Kaperflaaden der efterhaanden bestod af flere hundrede Skibe af forskellig Art og Størrelse.

Kaperne udført mange Bedrifter der i en Tid hvor Danmark var ydmyget og forhaanet gjorde Kaperkaptajnerne og Besætningerne til Folkets Helte. Nogen videre Skade tilføjede de ikke Fjenden krigsmæssigt set. De bandt en hel Del fjendtlige Orlogsskibe i vore Farvande for at beskytte Handelsskibene og skabte meget Irritation hos Fjenden ved den Paagaahed og Dristighed hvormed de ved højlys Dag angreb og udskar værdifulde Skibe af Handelskonvojerne. Begejstringen for Kaperne var ikke almindelig – mange var imod at føre Krig som Sørøvere og for en Tid ophævede Regeringen ogsaa Kapervæsnet, men oprettede det senere igen. Kaperne førte Krig hver enkelt efter eget Forgodtbefindende. De optraadte meget sjældent flere samlede, eller efter en forudlagt Plan.

Kaperføren maatte derfor være en Personlighed i Besiddelse af de nødvendige Evner, ikke alene til at føre sit Skib og angribe Fjenden, men ogsaa til at opretholde den nødvendige Disciplin hos sin ofte uregerlige Besætning, der i Reglen bestod af Eventyrer og urolige Hoveder, ikke alene danske men ogsaa ofte Udlændinge. Kaperiet var for mange en meget indbringende Forretning. Var Livet haardt og hasarderet paa Togterne, hvor Skibene og selv de aabne Baade i Vinterdagene naar Farvandene var fulde af Is, holdt Søen i flere Dage ad Gangen, saa levede mange af Kaperne til Gengæld et Liv i Sus og Dus, naar de efter et heldigt Togt kom i Havn og paa Landjorden. I en Tid hvor der saa godt som overalt i Danmark var Nød og Elendighed, gav Kapernes Liv i Luksus, og Fraadseri ofte Anledning til Forargelse.

Min Bedstefader har aldrig omtalt sin Faders Liv som Kaper i min Nærværelse, og jeg har heller aldrig hørt nogen anden hjemme omtale det. Det er meget muligt, at min Oldefader aldrig selv har omtalt de af ham selv oplevede Begivenheder i sit Hjem. At min Bedstefader har

undladt at omtale Kaperbegivenhederne forklares ved, at han var en Modstander af en Krigsførelse, som han regnede for Sørøveri. Da min Oldefaders Kaperliv ikke indeholder saa slemme Begivenheder at det behøver at skjules, vil jeg gøre en lille Oversigt over denne Del af hans Liv. Jeg har tilladt at benytte og afskrive de Steder i Forfatteren Kay Larsens Bog 'Danmarks Kapervæsen 1807 – 1814' der omhandler min Oldefader – en anden Del har jeg fundet paa det Kongelige Bibliotek samt paa Søfartsmuseet paa Kronborg.

Følgende er et Citat fra 'Danmarks Kapervæsen':

Baaden "Kiæk og hurtig" - af Helsingør. 16 Mands Besætning - 2 kanoner 1 Kom: Læst. Ført af Captain Christian Hansen.

Rheder: J. Ibsen.

Af de Kaperbaade, som havde deres Tumbleplads i Sundet, tiltrak den lille helsingørske "Kiæk og hurtig" sig ofte Opmærksomheden. Den førtes af den forhenværende Lods Christian Hansen, en dristig, behændig og snild Sømand, der syntes skabt til Kaperhåndværket. Det vil være for vidtløftigt at følge ham paa alle hans Smaakryds; her skal blot berettes om nogle Træk af hans Færd i Løbet af et Par Maaneder.

D. 2 Jun i 1809 tog han et preussisk, trælattet Skib to mil fra Falsterbo og indbragte det til København til Undersøgelse.

Om Eftermiddagen d. 10 Juni løb han ud og fulgte efter en Konvoj, som stod Sundet ind, foreløbig bestemt til Malmø. Kl. 10 Aften ved Mørkets Frembrud løb han nær til Konvojen og entrede det agterste Skib, som ikke kunde følge Trop med de andre (Prisen hørte hjemme i Gøteborg og Skipperens Navn var Esbjørn)

Kl. 3 om Morgenen kom han velbeholden med sin Prise, en Jagt, tilbage til Helsingør.

Den 12 Juni løb han igen over til Landskrona og afskar en svensk Jagt. Den var armeret med en Kanon, som den fyrede løs med baade for at skræmme Fjenden og for at alarmere sine Landsmænd. Der blev ogsaa skudt baade fra Fæstningen og fra flere svenske armerede Fartøjer, men Chr. Hansen havde i en

Haandevending bordet Jagten, der nogle Timer efter blev indbragt til Helsingør. Jagten var ganske ny og ladet med 2000 Mursten.

Om denne Begivenhed stod der nogle Notitser i "Nyeste Skilderie af Kiøbenhavn" (nr 72, 1809) men Chr. Hansen var ikke tilfreds med Affattelsen og gik til Værks imod den i "Dagen" (Nr. 117, 1809) nogle dage efter.

Kay Larsen skriver, at C.H vidste at føre Pennen med lige saa rask en Haand som sit Ror og sin Huggert. Indlægget lyder saaledes:

Forlangt Indrykkelse:

I en Anmeldelse fra Helsingør af 15. Juni d:A: (1809) indført i "Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn" hedder det blandt andet.

En Lods herfra byen, nemlig Christian Hansen, løb forleden Nat tæt ind under Landskrona og borttog en svensk baglastet Galease. Den næste Morgen løb han ind under Vigen og udskar en svensk Nordbaad, hvorefter Anmelderen fælder denne Kendelse: "Men ved begge Expeditioner vandtes liden Ære og mindre Fordel" – Ved Udtrykket liden Ære maa Undertegnede med Kammerater anse os for fornærmede, da det er klart at Anmelderen derved har kastet aabenbar Daddel paa disse vore handlinger, som om det kunde være vanærende for os eller danske Mænd. Imidlertid og indtil Retten har kendt os i mellem vil jeg foreløbig henstille til det ædle danske Publikums Skjønnende, om hine 2de af mig og Kammerater udførte handlinger fortjener at dadles eller ej? Eller at betragtes fra et Synspunkt hvorved Anmelderen har søgt at frakende dem al Værd og udsat dem for Publikums Ringeagt.

Uden Skryd tør jeg vel paastaa, at det med en liden Baad at bortjage et fjendtligt Fartøj i Aasynet af en Fæstnings Batterier og fjendtlige armerede Fartøjer, fortjener mere at roses end dadles, at vi afskære Nordbaaden fra dens egne Lands Kyster og sammes Forsvar og ydermere da den ved Kanonskud søgte at skræmme os, satte ind paa den og toge den er vel ikke vanærende uden i den dadlesyges Øjne, endelig at efterleve sin Konges Bud og tilføje Fjenden paa Søen saa meget Tab og Skade som muligt er vel mindre dadelværdigt om end ikke nogen betydelig Fordel er dermed forbunden. Derimod at gaa i Land paa ubevæbnet og vaabenløse Øer; og der sønderslage Fiskerbaade eller afbrænde Hytter, det anstaar ikke danske Mænd, det er Røverne egnet og det fortjener at dadles. Helsingør den 30 Juli 1809.

*Paa egne og Kammeraternes Vegne paa Kaperbaaden "Kjek og Hurtig".
Christian Hansen*

-

Den 14. Juni, altsaa umiddelbart efter de 2 her berettede Togter, var han nær kommet galt afsted. Sammen med to andre Kaperere var han løbet ud for at nappe en efternøler af en stor Konvoj ved Raa.

I Skyndingen med at komme afsted havde han kun naaet at faa 5 Mand med i Baaden.

Man holdt ned mod et Lybækker Skib som allerede en Gang før var tagen men senere undsluppet.

Under Forsøget paa nu igen at afskære og entre den fik den Hjælp fra de Engelske Krigsskibe, der sendte to armerede Barkasser paa hver 20 Aarer samt 1 Chalup alle med en Mængde Marinere ombord, ned mod Kaperne. Det var særlig "Kjek og Hurtig" der blev dænget til med Kanon og Musketskud, idet der blev skudt paa den saa hurtig man kunne lade.

Kuglerne haglede over og omkring Kaperen og den vilde sikkert være taget, hvis ikke de ombordværende havde været dygtige Roere der yderligere kunde sætte den under Sejl værende Baads fart op ved hjælp af deres Aarer.

Kanonbaadene fra Humlebæk kom til Slut op og hjalp Kaperne ind.

Blandt andre Priser Chr. Hansen tog nævnes Tjalven "Die Vrau Elzyna" ladet med stettiske Fyrrebjælker og Pibestaver.

Den 15. Juli tog han i Sundet en ballastet Amerikaner fra Boston, men havde næppe faaet Foden paa Dækket, før en Gilleleje Kaper kom til og gjorde Krav gældende. Den blev imidlertid skrapt afvist, og der havde sikkert vanket braadne Pander hvis den ikke havde drejet af og ladet "Kjek og Hurtig" føre en Prise i Havn uden Indsigelse. En saadan Landsmand og Fælle var jo under disse Omstændigheder den værste Fjende. Amerikaneren blev indbragt til Helsingør samme Dag – den 16. juli afsejlede Chr. Hansen med den til Kjøbenhavn hvor den skulde i Karantæne.

Af andre Erindringer fra Oldefaders Kaper- findes følgende Bekendtgørelse.

Bekendtgørelse

Onsdagen 12 juli om Formiddagen kl. 11 bliver ved en eneste Auktion i Helsingør paa Toldboden, bortsolgt den af Kaperfører Chr. Hansen opbragte og prisedømte Jagt med Inventar, samt En to en halv Punds Jærnkanon paa Lavet.

2000 Stk Mursten

50 ledige (?) Sække

3 Oxhoveder

Ligeledes bliver paa samme dag og Sted bortsolgt den af bemeldte Kaperfører Chr. Hansen opbragte og prisedømte Jagt – Peter – kaldet – drægtig cirka 17 Kommercelæster, næsten ny – forsynet med Anker og Toug i komplet sejlklar Stand.

Ved Besøg paa Kronborg Søfartsmuseum i Aug. 1935 blev jeg paa Forespørgsel gjort opmærksom paa et mindre Akvarelmaleri, forestillende Episoden med Lybækkeren den 14. Juni 1809.

Maleriet forestiller ”*Kjek og Hurtig*” styrende Sydefter, under en Sejlføring af Storsejl, Fok og Klyver, for Styrbords Halse med 3 Aarer ude om Styrbord og 2 om Bagbord. Besætningen 5 Mand roer paa Livet løs, 4 Mand med hver sin 18 Fods Aare, og paa Skodttoften Captajnen Christian Hansen, med Rorpinden i venstre og en Aare i højre Haand. De forfølgende engelske Barkasser og Sluppen ses tæt agter for tværs under Sejl og roet af mange Aarer vedligeholdende en kraftig Ild fra Kanoner og Marinesoldaternes Musketer. I Baggrunden sees en Del Skibe, der iblandt 1 engelsk Linieskib, 1 Fregat samt en del andre engelske Orlogsskibe, den danske kyst med Kronborg og den svenske Val.

Under Billedet findes følgende Indskrift: Kaperbaaden ”*Kjek og Hurtig*” ført af Christian Hansen, som blev omringet af to engelske armerede Barkasser og en Chalup under Hveen 14 Juni 1809.

Som et varigt Minde om sin Kapertid beholdt Oldefader titlen ”*Captajn*” hæftet til sit Navn for Resten af sin Levetid.

Min Oldefaders Uvilje mod at Bedstefader blev Haandværker er meget forstaaelig. En Haandværkers Liv var ikke frit og uafhængigt som en Lods – i Helsingør var for godt 100 Aar siden den største Del af Befolkningen paa forskellig Maade beskæftiget med hvad der vedrørte Søen, fra Tolderne ned til Færgedrengene.

De fleste Haandværkere var derfor indvandrede til Byen fra andre Dele af Landet, ikke faa fra Udlandet. Arbejdsforholdene var ikke gode – Lønnen var lille og Arbejdstiden lang. Bedstefaders 3 Brødre blev derfor alle Lodse, det gamle af Fædrene prøvede Erhverv.

Bedstefaders ældste Broder hed Christian Hansen, han blev ofte omtalt af mine Bedsteforældre. Havde han som ung levet i vor Tid vilde han uden Tvivl have været Medlem af en Bokse eller Idrætsklub. Saadanne Institutioner manglede man i hans Tid, og det var derfor en forklarlig, om en ikke velanset Kendsgerning, at han ofte hjalp sine Venner og Frænder, Færgekarlene under deres Bataljer mod de fremmede Søfolk paa Skibsbroen.

Efter en saadan Holmgang søgte han ofte i forslaaet og forrevet Tilstand hen hos sine Venner i Bedstemoders Hjem (Strøe).

Bedstemoder fortalte, at hun ofte har hjulpet ham og baade vadsket ham selv og hans blodige Skjorte, naar Christian ikke turde komme hjem med synlige Tegn paa, at han havde deltaget i Slagsmaal paa Broen.

Onkel Christian blev som Mand bekendt som en dygtig Lods iblandt Søfarende og ofte betroet ærefulde og vanskelige Hverv.

Han var en Mand der havde set sig meget omkring i Verden, udtrykte sig med Lethed paa flere Sprog og var i Besiddelse af et Dannet Væsen.

Han havde nu ogsaa mange iøjensfaldende Fejl, blandt andet søgte han vist ofte Selskab med den Del af Byens Borgere, der levede efter Princippet ”*A short but a merry life*”.

En Lods var tvungen til at besøge Skipperhusene, hvor de fremmede Skippere boede under deres ophold i Helsingør og hvor mange Forretninger blev afgjorte. Skipperne havde i Reglen en Hviletid og nogle glade Dage i Helsingør, ovenpaa maaske en længere besværlig Sørejse. Der var saaledes mange Fristelser og rig Lejlighed til at komme i tvivlsomt Selskab og til at blive præget af daarlige Vaner, i Datidens Helsingør.

Blandt de Nationers Skibe der besøgte Helsingør var de Amerikanske ofte Genstand for megen beundring. Det var særlig de saakaldte "Clippere" - Datidens største Skibe paa 1500 til 2000 Lasttons der tiltrak sig Opmærksomheden. Det var fuldriggede Skibe med skystræbende Rigninger, den yderste Omhu var anvendt for at faa dem velsejlende og smukke af Udseende. Det var om disse Skibe det hedder sig i en velkendt Shanty:

*A Yankee ship comes down the river
Blow boys blow
Her mast and yards they shine like silver
Blow my bully boys blow*

Det var intet Under Master og Rør skinnede som Sølv – naar man høre at det var Skik paa de allerfleste af disse Clippere at begge Vagter var holdt oppe og i maanelyse Nætter maatte skure Ræerne med Sand og Sejldug. Alt ombord i disse Skibe var skinnende rent, pudset og malet. Dækkene hvide som Sne – Tovværket skudt pyntelig op – alt lysende af Properhed og Orden. Desværre blev alt dette i de Amerikanske Skibe, som Regel kun opnaaet ved den mest ubarmhjertige Udnyttelse af Mandskabet. Dette bestod ofte af usøvante, shanghajede (det vil sige – bragt ombord imod Vidende og Vilje) Folk. Paa de lange Rejser blev al Selvfølelse, Mod og Æresfølelse tampet ud af Kroppen paa Besætningen af Skibets brutale Officerer. Captajnen paa en Clipper var ofte en Mand, der havde store Idealer om sig selv, men lidt tilovers for sine Medmennesker. Det Skib han førte og maaske var Ejer af, omfattede han derimod med Stolthed og Omhu.

I nogle Tilfælde var en saadan Captajn eller Skipper ikke oplært til Sømand paa regulær Vis. Han havde maaske aldrig sejlet ”foran Masten” og hverken været Matros eller Styrmand. Han var ofte en velhavende Mands Søn, der paa en Rejse som Passager havde faaet Lyst til Sølivet og dernæst efter at have foretaget en Del Rejser, endt som Skipper.

Enthusiaster naar i Reglen langt frem, saaledes ogsaa disse Captajner, der uden Undtagelser var glimrende Søfolk. Som en type paa en Yankee Skipper kan nævnes Bully Waterman.

Paa Landjorden lignede han en Modelaps, der ofte opførte sig paa en latterlig Maade; ingen anede at han paa Søen var en Vovehals til at føre Sejl og pressede sit Skib og Mandskab til at yde det yderste.

Det bliver sagt om ham, at han ved Begyndelsen af Rejsen, saa snart Skibet var klar af Forbindelser med Land, kaldte paa sin Hovmester. – ”Bring en Pøs Saltvand, jeg skal vadske Landgangsfjæset af” – straks efter var han forvandlet fra en pedantisk skinhellig Svindler til en regulær Djævel i menneskelig Skikkelse, der pinte Livet ud af sit Mandskab.

Yankee Clipperne, deres Captajner og Officerer var vel kendte og blev hadet og skyede af alle Søfolk.

Det fortælles at et fuldrigget Yankee Skib ankrede op paa Helsingør Rhed, det var bestemt for Skt. Petersborg, og det var sent paa Aaret, saa Skipperen vilde gerne have den bedste Lods i Helsingør til at tage ham til Kronstadt og tilbage Skagen ud, Onkel Christian var en af de Lodse han fik anvist, de havde da ogsaa talt sammen uden det var kommen til nogen endelig Afgørelse.

Skipperen var af den lapsede Type noget hovmodig af Væsen og talte med megen Selvfølelse om mig og mit Skib. Det var meget naturligt at han undersøgte Lodsens Kvalifikationer. Saavel Skibet som Lodsningen var meget kostbar og det galdt desuden om at gøre Rejsen i saa kort Tid som mulig.

Skipperen havde svært ved at træffe sit Valg – og da han i en Samtale med Onkel Christian Gang paa Gang sagde – ”Er Du nu ogsaa ganske sikker paa Lods, at Du er istand til at tage mig og mit Skib op til Kronstadt” –

fik han til sidste følgende Svar; - *"Naar jeg kunde lodse admiral Napier og den engelske Flaade til Kronstadt, saa tænker jeg ogsaa, jeg kan lodse Dig derop og det mugne Trug (Greasy boat) som Du er Fører af".* Man maatte forvente, at Yankeen vilde blive fornærmet over dette uforskammede Svar, og vendt Onkel Christian Ryggen, især da det blev sagt i Vidners Overværelse, dette var dog ikke Tilfældet. Han rakte Haanden ud til Onkel Christian og sagde - *"Du er min Mand, Lods, jeg vil have Dig og ingen anden."*

Naar Onkel Christian i sit Svar til Amerikaneren henviser til Losningen af den engelske Flaade forholder dette sig saaledes, at han under Krimkrigen i Aaret 1854 gjorde Tjeneste som Lods hos Flaadens Øverstkommanderende - Admiral Sir Charles Napier, ombord paa Admiralskibet Wellington. Han fulgte med Flaaden, der talte 3 Eskadrer i alt omkring 50 Skibe, under hele Østersø-togtet. Den oprindelige Plan var, at Kronstadt By skulle være bombarderet og Fæstningen samt den russiske Flaade ødelægges.

Man opnaaede at komme Byen nær paa Skudvidde, men ikke en Kanon blev løsnet og hele Togtet blev krigsmæssigt set betragtet som en Fiasco. Det blev derimod sagt, at Lodsningen af Flaaden var et godt udført Arbejde, men om Onkel Christian ud over sit Vederlag i Penge modtog nogen Anerkendelse for sin Tjeneste af den engelske Regering det ved jeg ikke.

Onkel Christians Liv og Færden gav ofte Anledning til Omtale og Sladder. Hans ægteskabelige Liv var ikke lykkeligt. Det blev sagt om ham, at han behandlede sin Kone ligegyldig og slet. Som et Eksempel nævnes, at han ved Hjemkomsten fra en Lodstur der havde varet adskillige Maaneder ikke traf sin Kone hjemme paa deres Bopæl (hun var for en kort Tid gaaet et Ærinde i Byen.) Det var ham en stor Skuffelse og han blev vred. Efter at have ventet nogen Tid, tog han sin Pengepung op af Lommen, hev den gennem Vinduet ind i Stuen og fortsatte derpaa sin Vandring ud i Byen. Først flere Dage efter vendte han igen tilbage til Hjemmet. Der maa have været tvingende Grunde til, at hans Kone senere hen, under sin Mands Fraværelse paa en Lodstur, forlod Hjemmet

for stedse, og i Selskab med nogle Mormoner rejste til Amerika. Det bliver fortalt, at Onkel Christian var meget bedrøvet over denne Hændelse og efter nogen Tids Forløb tog han Hyre paa et Skib og rejste selv til Staterne for at finde hende.

Efter sin Hjemkomst besøgte han mine Bedsteforældre og fortalte om sin lange besværlige resultatløse Rejse. Paa Søen havde Skibet en Tid været overiset og nær ved at forlise. Mandskabet havde været meget medtaget af Kulde og haardt Arbejde; senere havde han foretaget en lang oplevelsesrig Rejse, paa Datidens primitive Maade (før Jærnbanen) helt ud til Utah, hvor han ogsaa fandt sin Kone. Hun vilde ikke følge med ham tilbage og efter længere Tids Forløb kom han alene tilbage til Helsingør og optog sin gamle Gerning.

Onkel Christian var en mærket og skuffet Mand efter denne Hændelse.

Min fader har fortalt mig et eksempel paa hans Haardførhed.

I lang Tid havde han et daarligt Ben som han næppe kunde støtte paa. Der var ikke tale om at han af den Grund vilde blive hjemme og faa den fornødne Pleje, endskjøndt han havde vanskelighed ved at bevæge sig og ikke kunne kravle ombord i Skibene op ad Skibssiden.

Naar han kom langs Side af et Skib med Lodsbaaden bad han om at faa firet en Ende ned i Baaden; den blev stukket paa ham og han blev da halet ombord ("*Fir en Ende ned og hal mig ombord!*"). Til sidst var han ude af Stand til at tage paa Søen og da han snart var uden Midler til sit Underhold, kom der en meget pinlig Tid for den ærekære Mand.

Det kan med Føje siges om Onkel Christian:

- Han havde tændt sit Lys i begge Ender
- Det varer da kun en kort Tid, men hvor brænder det ikke dejligt!

Epilog:

Mange Aar efter Onkel Christians Død fik mine Bedsteforældre Besøg af to ældre ukendte Damer. De talte med fremmed Accent, bad om at forblive ukendte og vilde ikke navngive sig. Den ene fristed Oplysninger om Onkel Christian og røbede selv et indgående Kendskab til en vis

periode af hans Liv. Min Bedstemoder havde sine egne Tanker om dette besøg, det var noget med – at gammel Kærlighed ruster ikke.

Bedstefaders næstældste Broder Hendrik Hansen var Lods i Kjøbenhavn. En sørgelig Begivenhed blev Aarsag til hans død.

Under stormende Vejr paa Kjøbenhavns Rhed skulde Lodsbaaden løbe paa Siden af et Sejlskib for at sætte Lods ombord. Røstjærnene paa Skibet fiskede Vantet paa Lodsbaaden og trak denne rundt saa den kæntrede med Kølen i Vejret. 3 Lodser der befandt sig ombord i Lodsbaaden, der imellem Onkel Hendrik, druknede.

Hans kones navn var

Børn: Alfrida – Fanny – Christian – Alex.

Ogsaa Bedstefaders yngste Broder Julius Hansen undgik Straadøden. Han var Lods i Helsingør og døde under ejendommelige Omstændigheder.

I et Skib der laa opmagasineret paa Helsingør Rhed havde Onkel Julius under Skipperens Fraværelse paa en kortere Rejse i Lund, overtaget dennes Tjenste ombord. Han opholdt sig i Kahytten hvor der var Fyr paa Kakkelovnen. Da det hen paa Natten faldt ind med Blæst og Regn, puttede en af Skibets Folk en Røs over Kakkelovnsrøret for at forhindre Vandet i at trænge ned gennem Røret; han var ukendt med, at der var Fyr paa Ovn og foranledigede derved, at Onkel Julius, siddende i en Stol med Piben i Munden, sov ind i Evigheden kvalt af Kulos.

Hans kones navn var

Børn: Christian, Alfred, Fredrik, Anna

Bedstefaders Søster Inger var gift med Uhrmager Knudsen i Helsingør. I Forfatteren M Galschiøt – Helsingør – findes følgende Omtale af Uhrmager Knudsen:

Uhrmager Knudsen ejede og beboede Huset paa Hjørnet af Stengade og Skyttenstræde (overfor Oldefaders C.H?). Hans Forretning var næppe stor men han var en af de ikke mange Håndværkere som interesserede sig for det

kommunale Liv. Han var en Overgang Borgerrepræsentant og havde med Brolægnings og Rendestens forholdene at gøre, som Uhrmager skulde han samtidig passe Byens offentlige Uhre. Begge Dele gav jævnlig anledning til Misfornøjelser – Rendestenene flød over og Uhrene gik galt, men Uhrmageren blev aldrig sine Angribere Svar skyldig, som da han lod den til Druk forfaldne Redaktør af det lokale Nyblad "Kikærten" – Peder Degn - høre, "at han rimeligvis kendte Rendestenen i Helsingør nok saa godt som ham selv". Ogsaa med Borgmester Stenfeldt der kritiserede hans Virksomhed, kom han paa Kant og vilde udtræde af Brolægningskomiteen. Men da Stenfeldt erklærede, at han som Borgmester ikke behøvede at tage alt for strænge Hensyn til sine Ord og ikke var forpligtiget til at "godgøre sammes Rigtighed" holdt Storborgerne i Repræsentationen med Borgmesteren og vilde ikke fritage den bidske Smaaborger Uhrmageren for hans kommunale Hverv, saa meget mere som Tilsynet med Brolægning og Rendesten var en Uriaspost som ingen af dem gad overtage.

Bedstefaders Søster Marie var gift med Waterscout L. Poulsen i Kjøbenhavn. Waterscout L. Poulsen var i Aaret 1866 sammen med Tietgen Medstifter af Det Forenede Damskibsselskab og Medlem af Selskabets første Bestyrelse.

Datteren Line blev gift med Stabssergent Carlsen

Bedstefaders Søster Var gift med Færgemand Jens Børresen i Helsingør.

J. B. var en meget fingernem Mand, han udnyttede sine kunstneriske Evner som Træskærer, til at forfærdige Skibsmodeller m.m. Han var en stor Spøgefugl. Bedstefader fortalte at han engang havde indbudt til Gilde og at Gæsterne blev bænkedede ved et Bord med mange lækre Retter – Ved nærmere Eftersyn viste det sig, at det alt sammen var udskaaret i Elletræ og ved hjælp af Farver eftergjort. Da Gæsterne efter nogen Tids Forløb var blevet tilstrækkelig lækkersultne ved hjælp af Skueretterne, blev de i et andet Værelse trakterede ved et Bord der var dækket med mere velmagende og letfordøjelige Spisevarer.

Min Bedstemoder. Inger Christine Hansen:

Slægt

Min Bedstemoder Bedstefader (Faders Fader) hed Niels Nielsen Strøe, han er antagelig født omkring 1760, og var Lods i Helsingør.

Hans Kones Navn var:

Kiersten Svends datter

En af deres Børn var min Bedstemoders Fader – Anders Nielsen Strøe født Søndagen den 15 Oktober 1797. Han var Lods i Helsingør. Hans kones Navn var Petronella Larsen

Min Bedstemoders Moders Fader hed ... Larsen. Født i Skaane omkring 1750. Lods i Helsingør.

Det fortælles om han, at han tidlig paa Foraaret – en Søndag (Confirmations dagen?) kom vandrende over Isen fra Skaane, hvor han havde sit Hjem, til Helsingør muligvis for at besøge nogle Slægtninge.

Det var nemlig den Gang ret almindeligt at unge svenske Mænd og Piger rejste over til Helsingør, hvor de i Reglen giftede og bosatte sig. Men hvorledes det nu end forholder sig, om han er rejst ud i den vide Verden paa Lykke og Fromme, om Isen har brudt op og forhindret hans Tilbagevenden – saa blev han i Helsingør for resten af sin Levetid.

Han havde sin Bopæl paa Odins Høj ved Aalsgaarde – tæt udenfor Helsingør og ejede her et Hus med tilhørende Jord.

Han var Lods – (Petersborg Lods)

Hans Kones Navn var .

I ægteskabet var 6 Børn

Ole – Foer til Søs og druknede i en ung alder paa en Rejse. Hans 5 søskende opnaaede derimod alle en høj Alder

Stine – den ældste blev 102 Aar

Marie blev 95 Aar

Trine blev 86 Aar

Petronella, min Oldemoder, 82 Aar

Bengta, døde forholdsvis ung, hun blev kun 79 Aar gammel.

Min Oldemoder Petronella Larsen blev født i 1798 og døde den 13 juni 1880.

Hun var gift med Lods Anders Nielsen Strøe.

Jeg kan dunkelt huske min Oldemoder, som sine sidste Leveaar boede hos Bedstefader i Skovshoved.

Efter Datidens Skik gik hun afsted med en hvid Kappe paa Hovedet. Det er mig fortalt at hun ejede 12 stk der alle blev trimmede og ordnede i Helsingør – ellers var de for hende ikke fuldstændig brugbare.

Som et Bevis paa hendes kraftige Constitution kan anføres, at naar hun aflagde mine Bedsteforældre et Besøg vandrede hun den lange Vej til Fods fra Helsingør til Skovshoved – cirka 35 Km: Det bliver fortalt, at hun spadserede hele Strækningen i Trætøfler, med Læderskoen i Haanden; hun var den Gang omkring 70 Aar gammel.

Bedstefader holdt meget af sin Svigermoder. Hun havde et Værelse i Stueejligheden; mine Bedsteforældre boede paa 1ste Sal – Hver Dag naar Bedstefader havde afsluttet Dagens Gerning, besøgte han som den Gentleman han var, først sin Svigermoder, og fik en længere Passiar med hende, inden han begav sig hjem.

I Ægteskabet var 4 Børn:

Sønnerne Niels, Peter, Laurits, der alle var Lodse

Samt Datteren Inger Christine min Bedstemoder – gift med Baadebygger Peter Christian Hansen.

Bedstemoders Broder Niels Strøe var Lods i Helsingør

Han var en hyppig Gæst hos mine Bedsteforældre, især efter at hans Moder havde taget Ophold hos dem.

Da hans Portræt, forestillende en solid, ligevægtig Mand, med Pibe i Munden, hang over Sofaen i mine Bedsteforældres Stue, var jeg tidlig meget interesseret i at stifte hans Bekendtskab.

Min Bedstemoder fortalte mig, at han som ung Mand sejlede med en engelsk Brig ved Navn Waterwitch. Captajnen paa Briggen var en god ven af hendes Fader og kom ofte i deres Hjem.

Onkel Niels foer i flere Aar med dette Skib, blandt andet for at lære det engelske Sprog. The Waterwitch var velkendt i Helsingør, den sejlede paa Østersøen og passerede flere Gange i Sommerens Løb Kronborg – den var i Reglen en af de første om Foraaret og et af de sidste før Vinterens Begyndelse, der besøgte Helsingør. Byens Dreng, der om Dagen, udenfor Skoletiden, opholdt sig paa Skibsbroen, interesserede i Skibene, kendte alle Waterwitch.

Naar de saa den ankomme, stak gerne en eller flere af dem i Rend til Bedstemoders Hjem - Der var ikke Tid til Formaliteter, saasom at bruge Dørhammeren - Døren blev revet op og en skingrende Stemme raabte ind af Døren saa det kunne høres over hele Huset – ”Ej! - Madame Strøe! – Waterwitch er paa Rheden!”

Portrættet af Onkel Niels er udført meget omhyggelig. Man faar det Indtryk at Kunstneren foruden sin Blyant ogsaa har benyttet en Saks og en Kam. Dette skal ikke opfattes som nogen Bebrejdelse, Onkel Niels var nemlig meget proper og omhyggelig med sin Person, sit Linned og Klædedragt. Det kunde ikke undgaaes at bemærkes af den han var sammen med, og maa naturligvis ogsaa have inspireret Kunstneren.

Onkel Niels' Kone – Tante Stine, overlevede sin Mand som Enke i cirka 50 Aar – selv opnaaede hun den høje Alder af 95 Aar. Hun var i besiddelse af et lyst Syn paa Livet og meget Lune, fortalte mange morsomme Historier paa en egen djærv Maade. Sammen med Datteren Emma der ogsaa var Enke og havde 2 Børn, Niels og Magda, drev hun i mange Aar en Forretning i Helsingør som ved Flid og Paapasselighed gav dem det daglige Udkomme.

Bedstemoders Broder Peter – har sejlet mange Aar til Søs med Handels og Orlogsskibe, deltog i Treaarskrigen 1848 – 49 – 50. Han var senere indtil sin Død i en forholdsvis ung alder Lods i Helsingør. Hans Enke Anna overlevede ham i Cirka 50 Aar. Der var 5 Børn, hvoraf de 4 ældste døde som unge Mennesker.

Martin – Christian – Niels – Ida og Christine.

Tante Anna var et hæderligt, og godt Menneske, der med Flid og Dygtighed opretholdt sit Hjem og sørgede for sine Børn. Hun døde i 1938, 92 Aar gammel.

Bedstemoder Broder Lauritz

Som sine ældre Brødre begyndte han meget ung sit Sømandsliv, og har faret vidt omkring, i danske og fremmede Handelsskibe og i danske Orlogsskibe – med sidstnævnte Skibe har han ofte været ude paa længere Togter. Han deltog i Treaarskrigen 1848-49-50 og gjorde blandt andet Tjeneste ombord i Linjeskibet ”Dannebrog”, senere deltog han til Orlogs i Krigen 1864. Var i mange Aar Lods i Helsingør.

Var efter sigende en Mand med et lyst Syn paa Livet og en Sang paa Læben.

Hans Kone hed Livia og var svensk, 1 Datter Margrethe

Nogle Smaatterier jeg hr hørt min Bedstefader fortælle

”Søridderen”

Paa Helsingør Skibsbyggeri byggedes i Aaret 1841 et mindre Skib hvis Tilblivelse blev fulgt af Helsingørs Borgere med megen Opmærksomhed. Dette skyldtes flere Aarsager, dels var Bygningen af et Skib i de pengeknappe Tider en Sjældenhed, og desuden var det et smukt Skib med rene fine Linjer. Det saa ud til at blive velsejlende og vilde rimeligvis blive anvendt som Frugtclipper i Farten paa Middelhavet - Skt. Petersborg.

Søsætningen blev en Festdag i Helsingør. Provsten ved St. Olai – Hr Caspar Johannes Boye holdt Talen og døbte Skibet.

Han var norsk af Fødsel, men en glødende dansk Patriot, bekendt for sin Veltalenhed. Denne Evne udfoldede han ogsaa ved Afløbningen og hans Tale var i lang Tid et Samtaleemne i Helsingør.

Skibet blev tilrigget og afsejlede til en engelsk Havn for Ordre. Efter nogen Tids Forløb vendte det tilbage, med sin første Last til Helsingør. Dette var noget ganske uventet og mærkelige Rygter tog Fart op igennem Byen.

Med nogen Beskæmmelse kom man til at tænke paa den Del af provstens Tale, da Skibet ved Søsætningen satte sig i Bevægelse og han med det rungende Organ udraabte: ”*Far alt paa Havet, du stolte Sjørigger, og hent Brød hjem til Danmark*”

Nu laa Søridderen ved Bolværket – ydmyget – den havde en Last – Kul! - paa Kølen. (obs. Kul var en mindre velset Fragt, der som regel kun blev sluttet for de daarligste Skibe).

”Anastasia” – Frugtfarer – Ført af Captajn Hansen (kaldet Gale Hansen) sejlede i Fragtfart paa Middelhavet – Skt Petersborg.

”Skovshoved”

Skovshoved og Strandvejen havde da mine Bedsteforældre i 1851 flyttede dertil et helt andet Udseende end nu i 1935. Lang Strandvejen og det meste af Kysten laa Landet til dels ubebygget som det havde gjort i Aarhundreder. Af og til fandtes nogle store Ejendomme og smaa Klynger af mere uanselige straatækte Huse. Markerne og Skoven gik de fleste Steder ned til den høje Strandbrink. Mellem denne og Søen var en bred sandstenet Strandbred hvorpaa der fra Skovshoved til Klampenborg var en ussel Vej.

I Skovshoved fandtes den Gang ingen Havn. Fiskerne maatte daglig sætte deres Baade ud og trække dem op igen paa Strandbredden. Til dette Arbejde maatte alle holde sammen og hjælpe hinanden.

Fiskerlejet havde en regelmæssig Bebyggelse i det Husene var byggede i Længer fra øst til vest i Læ af den gamle Strandbrink. Mellem Huslængerne fandtes Stejlepladserne hvor Fiskerne tørrede og ordnede deres Garn og Redskaber.

Her havde om Sommeren en Mængde af Fiskernes hvidhovede barbenede Børn samt Grisene deres Tumbleplads. Af Børnene blev Drengene benævnte – Poge og Glytte medens Pigerne blev nævnede som Tøse.

I Aaret 1851 var Forholdene i Skovshoved trods sin nære Beliggenhed ved København meget særprægede. Befolkningen talte et ejendommeligt Sprog. Koner og Piger gik alle i særlige Dragter, og der herskede mange Skikke hvorved de adskilte fra den Befolkning der kun boede i et Bøsseskuds Afstand fra Søen.

Fiskerbefolkningen bestod af mange stovte og djærve Typer. Alle Fiskerne havde som unge sejlet til Søs og mange havde været vidt omkring og borte fra Hjemmet i Aarevis, indtil de stoppede op hjemme ved Fiskeriet naar de blev gifte og hjemfarne. Een Del ernærede sig dog vekselvis som Søfolk og Fiskere alt som det tjente dem bedst.

Bedstefader kunde fortælle mange Historier om denne Befolkning, selv har jeg ogsaa hørt Fiskerne fortælle naar de om Aftenen kom for at aftale om noget Arbejde med Bedstefader.

Jeg vil nævne et lille Fragment fra en Fest paa Skovshoved Kro.

Ved Dronning Alexandrine af Englands bryllup i Aaret 1861 fandt der en offentlig Bispisning Sted paa Skovshoved Kro, hvortil Fiskerne var indbudte. En Fisker havde skrevet en Vise der omhandlede denne Fest, og jeg skal gengive nogle Brudstykker af denne.

Visen kunde synges paa Melodien til "Rundt om Jorden sejler der en Skude, "Galathea" kender jo enhver".

"Jeg vil synge jer en Vise

Om Bispisningen i Skovshoved Kro

Slagter Kramer kom med alle sine Grise

Der blev skaarne i Stumper og lagt paa et Trug

Christian Larsen og Christian From

Gik ved Bordene og saa om

At hver mand hadde faat sit

Tre Kantøfler og en lille Smule Fedt"

Der blev ikke alene sørget for de Gæster som mødte op ved Bordene, men ogsaa for de fraværende syge eller paa anden Maade forhindrede. Det hedder herom længere henne i Visen som i øvrigt var paa mange Vers:

"Tre Kantøfler og lidt af det fede

Det blev baaren til Madam Tvede

Tre Kantøfler og en lille smule Soves

Det blev baaren til Las Skovs"

Falkenstjerne

Falkenstjerne var Musikant, han boede til Leje hos min Bedstefader. Paa sin Violin spillede han til Dans ved Gilder og Festligheder hos Omegnens Beboere. En stille Foraarsdag efter en lang og streng Vinter stod nogle Skovshovedfiskere som sædvanlig ved Husgavlen og saa ud over den graasorte Is der i mange Maaneder havde dækket Sundet og forhindret Fiskeriet. En Nordenstorm med Højvande der kunde bryde Isen og skaffe aabent Vande var deres højeste Ønske.

Falkenstjernes høje Skikkelse, med Violinen under den ene Arm dukkede frem paa Landevejen. Hans Tilsynekomst ledte uvilkaarlig Tanken hen paa Liv og Bevægelse. En af Fiskerne, Johannes Fornstrøm, mente endogsaa at Falkenstjernes Spil vilde være i Stand til at faa den ønskede Vind til at danse ud i al sin Vælde, og da Musikanten var kommet inden for godt Prajehold tilraabte han ham med sin rungende Stemme:

” Hej! Spil op Falkenstjerne! Spil os op til en Nord-NordVester som hun kan drive derude!”

Johannes Fornstrøm

Fiskeren Johannes Fornstrøm var betroet Hvervet som Bedemand. Det paahvilede ham som saadan at indbyde til Fester, sammenkomster og Begravelser.

Han havde ogsaa det Hverv ved Bryllupperne at brænde Kanonerne af. Desuden gav han sig af at barbere Fiskerne ved særlige højtidelige Lejligheder, det være sig naar de skulde til Fest eller paa den sidste Rejse i Kisten til Gjentofte Kirkegaard. Han havde et godt Humør, var mundrap og slagfærdig og kunde komme med de mest uventede Bemærkninger. Under Koleraepidemien i Aaret 1853 da der i Løbet af en Maanedes Tid døde 42 Fiskere havde Johannes Fornstrøm en travl Tid. Det var ikke saa mærkelig at Kniven ofte var sløv og ikke vilde skære, den blev derfor ofte kritiseret, deriblandt af hans gode ven Fisker Christian Petersen. Det sørgelige skete, at denne Ven blev et Offer for Koleraen. Johannes Fornstrøm var i Færd med at barbere ham for sidste Gang, han havde indsæbet ham og ført Kniven et par gange over Kinden paa sin gamle Ven, der laa foran ham stille og livløs .. – Han stoppede op med Arbejdet et Øjeblik, og spurgte ham i deltagende men rap Tone. ”*Nau – river Kniven Christian!*”

Lidt om Heksene og underlige Ting

For 100 Aar siden, da Tiderne var mere Primitive end nu om Stunder, foregik der underlige Ting som ikke kendes i vore elektrisk oplyste Tider. Nisser og Trolde og underlige Væsner færdedes ude i Naturen eller besøgte Menneskenes Boliger naar Mørket indtraf.

Madam W. fortalte saaledes, at hun en Aften kom gaaende ad Vejen der fører fra Jægersborg Allé til Strandvejen gennem Charlottenlund Skov. I den store Mose tæt ved Slottet saa hun følgende Syn. Til at begynde med lignede det Taagedannelser der bevægede sig over Mosen, men hun kom da til at huske paa hvad hun havde hørt om Elverpigerne i Dans, og nu kunde hun ogsaa tydelig se dem i deres lette Dans over Mosen.

Hun var meget optaget af dette Syn og havde næppe Tanker for noget andet, indtil en pludselig Indskydelse fik hende til at vende Hovedet – og det var godt det samme, for nu saa hun at en af de store Elletrunter der stod i Mosen kom vaklende op imod hende paa nogle komiske stumpede Ben, medens Grenene over strakte i Vejret som strittende Arme. Elletrunten var hende ganske nær men heldigvis havde hun saa meget Mod, at hun kunde løbe sin Vej og frelse sit Liv.

Nu maa man ikke tro, at det alene var gamle Koner der saa Syner, nej, selv en velvoksen Fisker som Store Hans fortalte om et mærkelig Væsen der havde forfulgt ham Skridt for Skridt ad den mørke Vej, da han sent om Aftenen spadserede hjemad fra Ordrup til Skovshoved. Da han ved at vende sig om, første Gang, fik Øje paa Væsnet, lignede det i Udseende og Størrelse en almindelig Puddelhund. Han vandrede nu et godt Stykke vej, da han igen og uhyggelig til Mode saa sig forsigtig tilbage, og opdagede til sin Skræk at Hunden var blevet betydelig større og saa meget bidsk ud. Med forstærkede Skridt naaede han endelig ned gennem Hulvejen mellem Strandbakkerne, ned til Strandvejen. Det var med en befriende Følelse han saa Lejets oplyste Vinduer, det gav Mod til at vende sig omkring endnu en Gang – og nu saa han paa Toppen af Bakken et vældig sort firbenet Dyr der efter hans Udsagn var lige saa stort som Søren Jacobs Gaard. Ved Hjemkomsten berettede han om denne Hændelse og mente han havde været forfulgt af en Varulv. Det lød meget

sandsynligt, men der var dog Tvivl – især af et Par fiskere der havde været ude paa Stejlepladsen og kigget paa Vejr og Vind – de mente det havde været en stor Sky.

Det var ikke utænkeligt at Store Hans havde været forfulgt af en Varulv, endskøndt disse havde mest Tilbøjelighed til at forfølge Kvindfolk.

Saaledes har en Fisker O. P. S. fortalt Bedstefader, at han har mødt mange mærkelige Væsner paa Land saavel som paa Søen.

En Aften mødte han saaledes et stort laadent Dyr der kom springende imod ham. Heldigvis havde han Mod og Aandsnærværelse nok til at handle paa en mandig Maade. Han rettede uforfærdet det følgende Spørgsmaal til Udyret: ”*Æ du in Hund – eller æ du in Vaar-ruvze?*” (Er du en Hund eller er du en Varulv?)

Og da Udyret hørte sig nævne ved Navn var dets Magt brudt, det gjorde omkring og forsvandt skyndsomt.

Paa Søen havde han ogsaa i maanelyse Nætter set Havfruer stikke Hovedet op af Søen, ved Siden af Baaden naar de drev med Sværinger i Farvandet – de havde set paa ham med store, vaade, blanke Øjne. Nogle vilde fortælle det havde været Sælhund, men han kendte vel nok en Sælhund.

At der levede Væsner paa Havbunden der lignede Mennesker syntes ikke umuligt. Ingen vidste rigtig hvad der skjulte sig der. Det var saaledes ganske vist, at der eksisterede mægtige Skove. Han havde selv sammen med nogle andre Fiskere en Gang, de dræggede efter Ankre, halet et stort Træ op i Vandskorpen, der lignede et Egetræ. Det var indlysende, at naar der fandtes Træer og Skove saa fandtes der ogsaa menneskelignende Væsner paa Havbunden.

Næsten midtvejs mellem Skovshoved og Taarbæk udfør Sølyst ligger Kildehaven. Her kunde man ofte ved Midnatstid møde ”*den hvide Dame*”. Hun gjorde ingen noget ondt, men flakkede kun hvileløst omkring i et hvidt Gevandt

Selvom man var i flok og Følge var man ikke i Sikkerhed for de hemmelighedsfulde Magter. Saaledes fortælles det, at en Flok Fiskere med deres Koner var paa Vej hjem om Natten fra et Gilde i Ordrup.

Da de kom ned paa Søren Jacobs Mark var denne forhekset - de vandrede alle "*rundt og rundt og kunde inte finde nær til vor By*" – Denne Vandring kunde have varet lige til den lyse Morgen, men heldigvis dumpede nogle af Selskabet ned i den vandfylde Pilegrøft. Fiskerne var nu klar over hvor de befandt sig – de tog "*Mærker over et*" af deres By – og det lykkedes dem i Selskabet at naa hjem.

Lille Hans

En Fisker fortalte Bedstefader følgende Historie om deres Pog – ”Lille Hans”

”Jeg har altid været meget for ”Surt og sødt” og saaledes er det ogsaa med vor Pog ”Lille Hans”

Saa var det en Gang, vor Mor havde kogt en stor Gryde Surt og sødt, som vi spiste til Middag, og da vi var færdige var der saa meget tilbage at det fyldte to store Potter.

Da jeg havde faaet en Lur, skulde jeg og vor Mor en Tur i Dyrehaven, og for at nu vor Pog ikke skulle faa fat i Potterne med det sure og søde, stillede vor Mor dem nær i Dragkisten og laaste hinner af. Nau vi kom hjem fra Dyrehaven og vor Mor vilde tage Potterne ud af Skufferne. Men hør nu en Gang – om inte vor Pog – Lille Hans – rejdi hadde taget Bagklædningen ud af Dragkisten og ædt alt Surt og sødt af den ene Potte – og al Svedsken og Rosinen af den anden.”

Hjulebøren

”Forleden Dav, jeg var lige kommen hjem fra Stranden vor Moster hadde faat ”Revnen” og sad ved Vinneveret og læste – vor Pog var paa Loftet og læste Engelsk – for han har faren fra England.

Vor Moster kaldte og da jeg kom i Stuen sae det Drip! Drip! Nør paa vor Mosters Næse og vor ny blankpudsede Kakelovn – ”Jeg troer det ræner” sae vor Moster. ”Ræner det” sa jeg og jeg op paa Loftet til vor Pog, og vil de saa tænke dem, om inte Jens Muses infame store røde Hankat kom farende og nær havde væltet mig nør af Stigen. – Den havde rejdi dinge-linget saa det drev af Gulvbrædderne nør i vor Stue – jeg var inte kommet nør fra Loftet, da det bankede paa vor Dør.

Det var Svends Karne – ”Godav Moster”, saa hun, ”er du hjemme”. ”Ja jeg er”, sae vor Moster. ”Kan jeg inte laane jer Hjulebør” saa Karne.

”Vor Hjulebør hvad skal du med vor Hjulebør” sae Moster

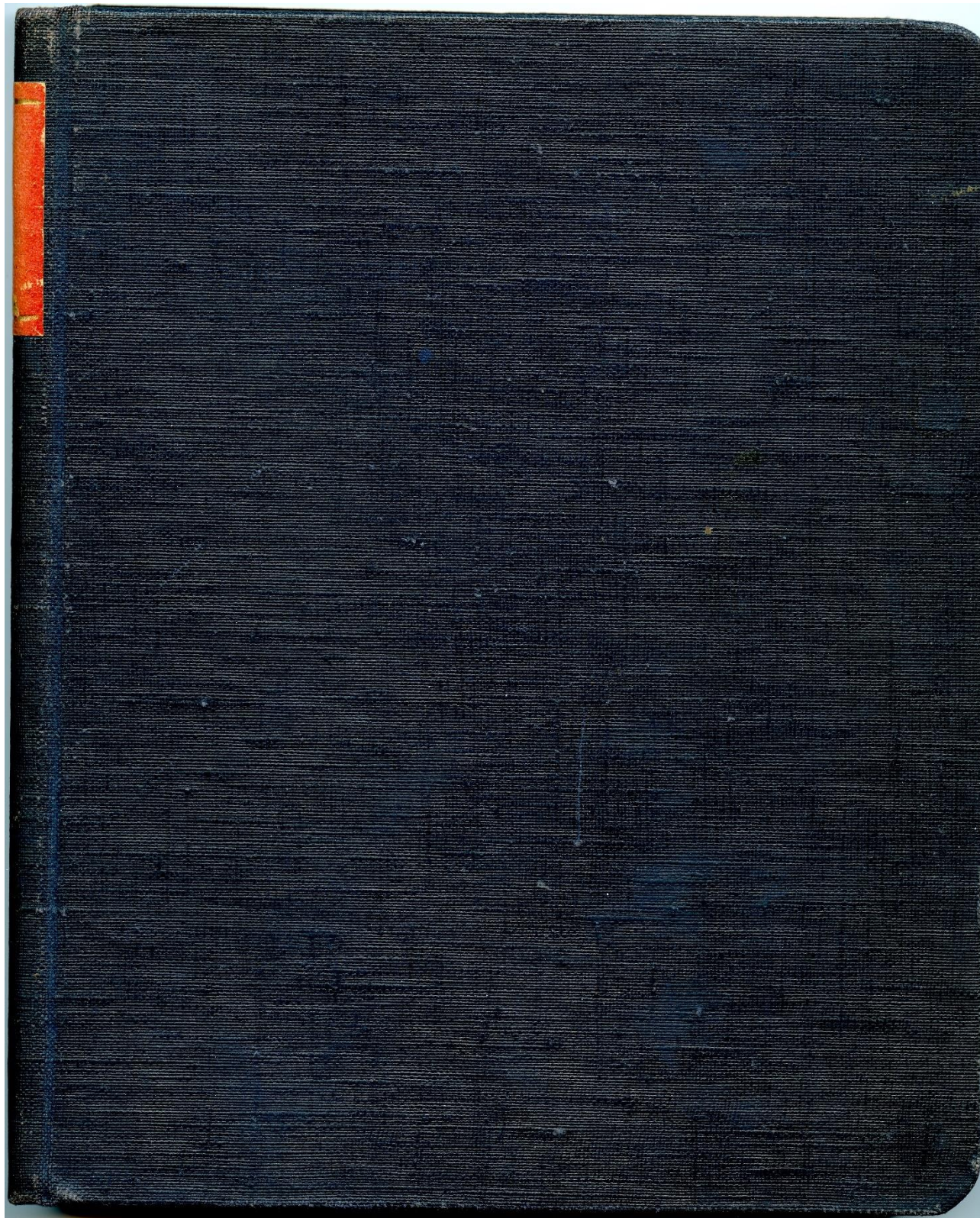
”Jo Moster, kan du tænke dig, vor Johan har væt til Klaprejagt, og nu siger de andre Poge han ligger ved Posemanden og er ruset. Vil du inte nok laane os jer Hjulebør?”

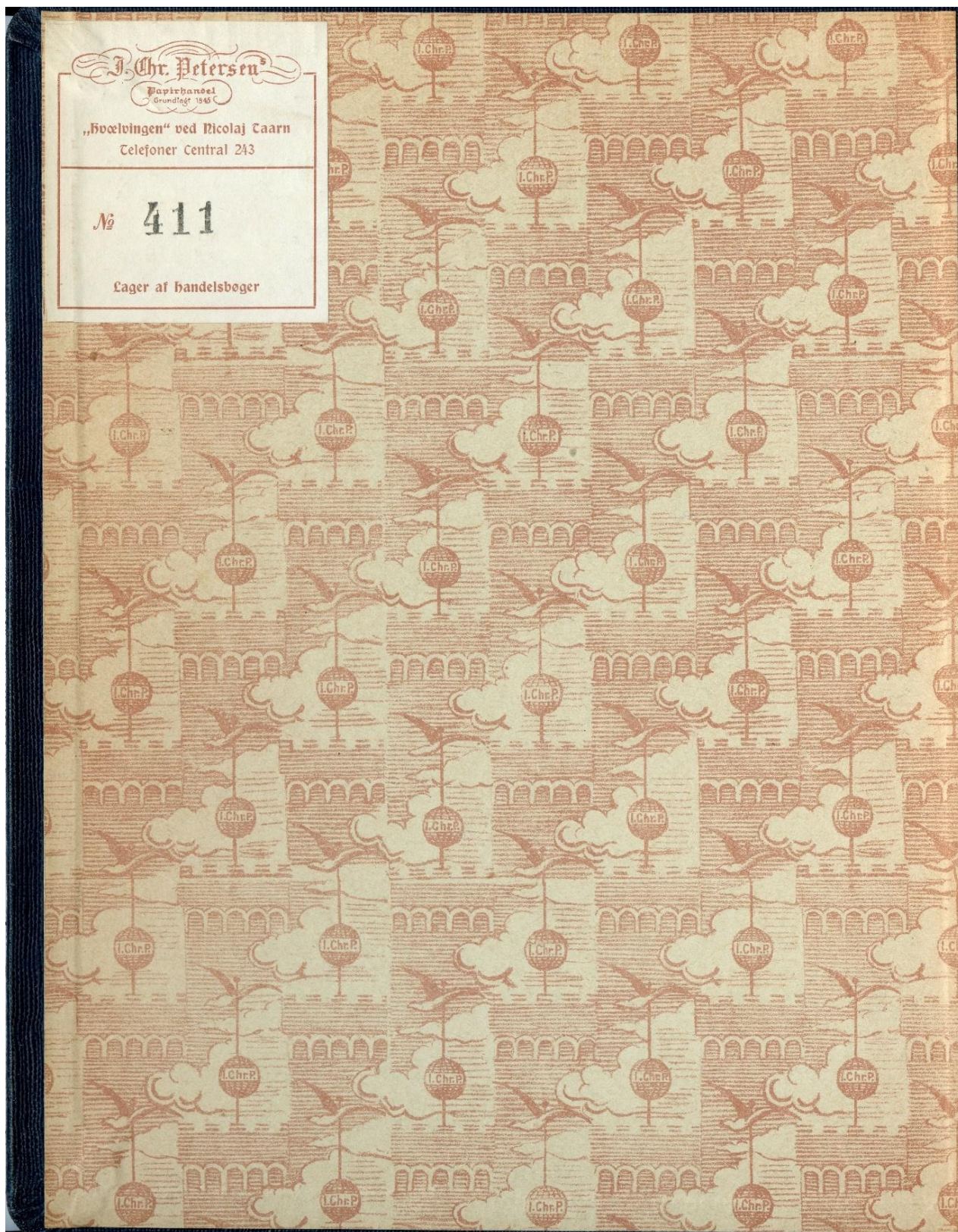
”Om jeg vil”, sae vor Moster, ”jo det ved den søde Gud jeg vil – men hun er ny tjæret og der er ingen Hjul paa hinner – men kan du bruge hinner saa tag hinner bare.”

C. Ms. Sygdom

”Doktor Aumont kurerede jo paa min Mave men lige meget hjalp det – Men nu havde jeg jo hørt om den kloge Mand han kunde kurere alle Sygdomme. Nau hvordan det var eller ikke var, jeg tog ind til ham, og han sae til mig – ”Min gode Mand” sae han, ”de skulde spise nogen god ’fed værm’ Suppe – Nau hvad vi gør eller ikke gør – da vor Mor hun kom hjem fra Stranden havde hun købt en stor Luns islandsk Hundesul – Den kovte vi og da vi havde kovt paa hinner en Par – tre Timer, saa var hun Herren straffe mig inte større end som en Mus – Nau men vi fik en dejlig ’fed værm’ Suppe paa hinner, og da jeg havde spist en fille – fem Tallerkninger – om inte det var som om det rejdi linned i mine ’Tærmer’ – Men Suppen hun var saa rivende salt, at jeg var nær ved at forgaa af Tørst – jeg sagde rejdi til vor Mor – ”Mor”, sagde jeg – ”jeg troer Herren straffe mig at jeg kunde gaa nør og tømme hele Stranden”.

Det indscannede hæfte

~~Manuskript~~

Nogle ~~spredte~~ Erindringer
om min Døgt, samlede.
af
Chr. Hansen
1935

You will excuse me
if I do not strictly
confine myself to
narration; but now and then
intersperse such reflections
as may offer while I am
writing.

N. Q. C. - XVI - 03

J. N.

Obs. Denne Bog man ikke udlænes
her eller udlånt. *W*

1.

For at bevare Mindet om nogle
Medlemmer af vor Slægt, har jeg efter
bedrøgte Løse nedskrevet disse Lini'er.
Min Beretning indeholder ikke Omtale
af Personer, der har udført betydelige
eller fortjenstfulde Handlinger, hvilket
maaske er en Mangel. Til Gengæld
har jeg ikke været nødt til at lade
nogen uomtalt, fordi deres Navn
og Tjening helst måtte at gules. Glemmel.
Stødt min Beretning saaledes vil ^{mere} uden
Interesse for en Fremmed, haaber jeg
dog, at den trods sine mange Ufuld-
kommenheder man blive test med
Velvilje og Forstaaelse af en eller anden
Slægtning.

Til at ~~indlede~~ vil jeg
jeg vil begynde med at fortælle lidt
om min Faders Forældre, i hvis Hus
jeg er født og har levet en stor
Del af min Barndom og opvokset
Samtidig med at ^{minne} mindes dem her
med disse Lini'er, følger jeg, at betaler

I min Faders Forældres Hjem, er jeg født og har
 oplevet en stor del af min Barndom og opvækst
 et lille Afdrag paa den Taknemme-
 ligheds gæld, hvori jeg staaer til den,
 for deres Kærlighed mod mig og for den
 gode Paavirkning, jeg har modtaget
 fra dem, ^{og som} der har været betydningsfuld
 for mig gennem Livet
 mine Bedsteførelde var begge fødte
 i Helsingør hvor deres Fædre var Lødse
 Bedstefader var født den 11 Septbr 1820
 og blev døbt Peter Christian Hansen
 Han døde 10 Maj 1899 i Skovshoved
 Han var gammel Børn Gent Hkj. 14 Maj
 Bedstemoder var født den 29 September 1820
 og blev døbt Inger, Christine, Strøbe
 Hun døde i Skovshoved 1894
 i sit 73de Aar
 Bedstefader og Bedstemoder blev
 gift i Helsingør - Juleaften 1847
 I deres Ægteskab var 7 Børn.
 Camilla (død som Barn)
 Andrea — Christian —
 Maria — Anders
 Christine — Meta
 Hakon —

nu
 Ved at nævne disse Artikler efter
 at have læst om deres Liv; som jeg havde
 håbet om at blive
 at betale Løn om deres Erhverv, efter jeg sandsynligvis
 best af en eller anden af deres Erhverv.

3

Mine Bedsteførelde var omkring
 de 60 Aar, da jeg i 5 Aars Alderen
 nogenlunde kunde begynde at fatte
 og tænke. Om min Bedstefader har
 min Erindring bevaret Billedet af
 en middelhøj, noget krumbojet Haand
 senet og nærmest noget mager af
 Adseende, som det i Reglen er hos dem,
 der har ført et ordentlig Liv, men
^{der har gennemgaaet et meget højt Liv}
 lidet, haardt legemlig Arbejde.

Af Væsen var han faumalt, ^{og} alvorlig;
^{og} ~~gjælder~~ noget utilnærmelig — dette var dog
 kun tilsyneladende, thi ^{men under} hans
 noget barske Ydre skjulte sig et
 Sind fuld af Melhed og Hjælpsomhed.
 Hans Ansigtss form og Udtryk havde —
 for at bruge en betruet Sammenligning,
 meget tilfælles med Abraham Lin-
 coln. Dette fremgaar tydelig ved at
 betragte et vellykket Portræt af ham.
 mulet af hans Dattersøn, Edward Salbst.
 mine Bedsteførelde var jævnaldrene,
 og da deres Forældre var Ougarns
 Venner, her de kendt hinanden fra
 deres Barndom og vist nok allerede
 i en ung Alder været enige om at

4

følges paa Vegen ud i Fremtiden
 Som ung var Bedstemoder ^{efter sigende} en nydelig
 og indtagende Kvinde; hun var ledt
 under Middelhøjde, havde en smuk
 oval Ansichtsform; en velformet Næse
 og store blå udtryksfulde Øjne
 Hf' Sind var hun livlig og munter, besad
 megen Intelligens, og havde mange In-
 teresser og Kundskaber udover det
 almindelige for hendes Stænd
 I meget var hun en Modsetning til
 Bedstefader, der alvorlig og betænksom
 ikke alene levede i Nuet men stadig var
 opfyldt af Tanker og Planer for de
 kommende Dage
 Som Egtefælle levede de godt sammen,
 de var altid venlige og hensynsfulde
 mod hinanden
 Med sit lyse Syn paa Livet, sin
 urokkelige Ligevegt og Evne til
 at skabe Nydelse og Fred i sit Hjem
 og for sine ~~Omgiivelser~~ ^{var} Bedste-
 moder ~~have været~~ en enestående god
 Kammerat og ledsager gennem Livet
 Selv hun jeg kun kendt Bedstemoder,
~~da hun var ældre~~; hendes ungdom
 da hun blev ældre

og for Dem som sørgar hende

5

melige Slankhed var du afløst af en
 bløddelig Tydelighed dermod var hendes
 Skands Livlighed og gode milde Sind for-
 blevet upaarvirket af Alderen og en lang
 streng Arbejdsdag

Bedstemoder havde været Moder til og opdraget
 7 Børn, haft et stort Hus al forestaa, hvor
 hun ikke alene skulle sørge for sine egne,
 men ogsaa havde en Del af Værtsheds

Stunde og dertil i Kjøst by Logis ~~Tid~~

~~Tider~~ ^{I mange} ^{År} kunde der være cirka 12 Mennesker

til Bords om Dagen. Mine Bedsteførelde
 var ^{desuden} meget gæstfri, de havde ^{især sine samlinger} ofte nogle
 af Familiens Medlemmer eller Venner
 som Besøg for længere Tid ad Gangen
 hvilket man har betydet et forlystet Ar-
 bejde for Husmoderen

Mine Bedsteførelde blev gift fuldefters-
 dag i Aaret 1847 - de var da 27 Aar
 gamle. De levede nogle af Aar af
 deres Egteskab i Helsingør men rejste
 senere, i Aaret 1851, til Skovsbo ved hvor
 Bedstefader begyndte en Værtsanstalt
 som Baadebygges mester.

Bedstefader valgte Skovsbo ved til Opholds-
 sted, da det den Gang var et Festerly i

6. Trivsel

optog og desuden havde den Fordel at ligge nær ved København.

En en ringe Beyndelse, som Nybyggeren et fremmed Sted, lykkedes det ham at oparbejde en Vertsombud, der oftest haandlen talte mange store Kunder.

Den Aarretke var Vertsombuden som omfattende, at den foruden Vertsteden i Skovhoved bestod af en Tilal i skalm Bedstefader var ved sin Død i Aaret 1899 i Besiddelse af en ^{gode} Forretning i god Trivsel, desuden ejede han 2 Grunde ved Strandvejen, den ene bebygget med 3 Ejendomme med tilhørende Have, den anden Grund med 1 Beboelseejendom med Have, samt et Værsted med Tømmerplads og Slabested.

Han var ikke alene en dygtig Haandværker, men ^{han} havde med sigte Anlæg til at oparbejde og drive en Forretning; han var saaledes en ^{og} god Arbejdsleder, forstod ogsaa at omgaaes Penge og i ^{var} Besiddelse af en udprøvet Ordens sans. Dermed maatte lide han teoretisk Uddannelse, kunde saaledes ikke udføre Konstruktioner

om hans mere Paarvende, afde eller leveade
8.

Paarvende der var aegst ud

samt om de mange mere
der Aegst

^{som} ~~vende~~, han havde ~~been~~, der bestaafte
hans Tanker. ^{som} Ligesom Skitene, der
passerede forbi i Sundet paa deres
Fart ud i Verden, var flere af hans
allernærmeste vejt til fremmede Lande
og alle forblev stadig udenfor hans Hjertes
Rækkevidde, om end de levede fjænt
fra hans Øines Synskreds
Naar Bedstefaderen fra Tidlig Morgen
havde arbejdet paa Pladsen, i Reglen
med sit Gudlugværdigt Skarotsen
i Haanden, med hvilken han med
sikker Bedømmelse for Form og Størrelse
telte de Stæne. Kneer, Bundstøtke
og andet Kruntømmer, plejede han, i Reg-
len ved 11. Tiden at gaa hjem, for at
ordne sit Regnskab.

Til Støtte for Huskæmmelsen havde han
gjort forskellige Optegnelser, nedskrevet
med en Tømmerblyant paa tilfældig
afkaarne tyolede Breddeender.

I Stuen, hvor han udførte sit Regnskab,
havde han sin bestemte Siddeplads
i den gamle ^{Engh} ~~Empire~~sofa udfor
det ene af Stuens 2 Vinduesfog.
Under Vinduet mellem Væg og Sofa

9

→ som havde sin Plads i Vindueskammeret, ved Sengen.

sted hans Regnskabs tavle - en stor
 indrammet Stefferplade - cirka 24 Tommer
 høj - forsynet med forskydelege Treplader
 paa Siderne. Pen og Blyek samt Regnskabs-
 bogen blev hentet i Chatollet. ~~Endvidere~~
~~maa~~ ~~indtales~~ hans Salmebog - der ogsaa
 kom i Bogen ved Regnskabs Udfførelse,
 den havde sin Plads i Vindueskam-
 meret. Opregnelserne paa Broedde-
 enderne blev udregnede paa Tavlen
 og de Resultaterne indførte med Blyek
 i Bogen. Efter at ^{de} Arbejdet var
 afsluttet, ^{og indens} ^{indgangen} ^{blev} ^{repareret} lærte Bedstefader i Salme-
 bogen - den var meget gammel -
 med Lederbund og trykt med store Typer
 Bedstefader havde vistnok brugt den
 daglig, for han blev enfirmeret,
 alligevel var den hel og paa uden
 løse Blade. Salmebogen havde en
 Tilbørlighed ^{de} at aubne sig paa et
 af de Steder, hvor hans Andhugs-
 salmer fandtes - hyppigst ved
 den, der nu skal nævnes, og som han
 ofte har læst høyt for mig.

10.

Kan Hjerte, tag dit Rejsebrædt
 Skriv op det Lives Dage
 Se til, at Du kan sandre ret,
 og tænke lidt tilbage!
 Hvad har Du gjort de mange Aar,
 Du har i Verden levet?
 Tak, tryk Gæl, at alting staur
 I Guds Register skrevet

Jeg syntes selv som Barn at Indholdet
 af denne Salme passede saa godt
 paa Bedstefaders Livslovs og Rejsebræd-
 - lege fra den store Tavle ved Sofas
 enden til hans vedelige Værelse.
 Personlig var Bedstefader en meget hjælp
 som over for dem som kom i Nød.
 Det er sikkert meget med hans
 Omhu, naar jeg her nævner, at han
 ved flere Lejligheder naar Fiskeriet
 havde svigtet og mange Fiskere af den
 Grund led Nød om Vinteren, personlig
 hjalp disse og desuden indsamlede
 han mellem de mere velstillede i hans
 udstrakte Bekendtskabskreds, Pengene
 og Fødevarer til en anseelig Værdi. Som
 blev uddelt blandt de Trængende.

11

shellem Fiskeene og Bedstefader bestod et godt Tillidsforhold. Bedstefader ydede Fiskerne en adstrakt Kredit ved Levering af Fiskerbaade og Arbejde; uden at han til Gengæld fik noget som helst skriftligt Bevis paa sine Fordringer, der ofte helpo sig til en lille Formue. Den mundtlige Aftale var for ham lige saa god som den skriftlige. Kun for det Tilfældes Skyld at der kunde haende ham noget menneskelig, fikte han Regu- strab over sit Tilgodehavende. Bedstefader regnede ikke med Rent og Rentetafte eller anden Hokus Pokus Indtægter et Par. hvor Fiskeriet slog fejl, var det ganske naturligt at Adrøgere blev smaa eller ganske udeblev. Til Gengæld troer jeg ikke det noensinde skete, at en Fisker med Hjelpe indlod at betale eller op- fylde sine Forpligtelser - Fiskeene var arlige og paaalidelige Folk. Bedstefader havde aldrig kendt til Uvirkosomhed paa Grund af manglende Arbejde eller Sygdom - Som en

13

Pan en sandan Tur maatte vi hjælpe
 lidt til ved Arbejdet, men blev til
 Gengæld meget belønede med Kager
 hos Kagekøben der sad ved Traa Frede.
 vte den syvendes Felde - ^{endvidere} ~~og senere~~ med
 Besøg paa Slotet, der for vore barnelege
 Begreber var noget af det vidunderlyste
 i Verden. Om Aften efter at have
 spist vor Middag - skrev Bedstefader
 Brev til Bedstemoder - om alt hvad
 han havde oplevet i de tolv Timer
 der var forløbet siden vor Afreise
 fra Skovshoved. Bedstefader
 beviste paa mange Maade, hvormed
 han holdt af os Børn - Han var
 altid meget opmærksom med os,
 forvarede os, slik og Smagaver -
^{om Eftmiddags} ^{hos Moder}
 Kom op i Stuen og lod os ride
 Ranke ^{samt} forstalte os Hestene -
 og sigte ^{saadant} Dansen i Skoven "Sejr og Rødtue"
 "Byggen som Rytter" - ^{Hestene om} ^{Sejr og Rødtue}
 "De tre Helligøfter". Sidst men ikke
 mindst bør de fleste af os stående
 tænke paa ham og vore Taknem-
 melige. For de mange Gange han
 har sprunget i Spej for at redde

14

os fru ah drukkene naar vi under
 var Ley paa Staberbedet eller Glaciet
 paa en var plumpet i Vandet, og
 ikke kunde bjerpe os i Vand
 Bedste fader var omkrug de halv
 fjerd. For du han endnu ^{paa denne Maade} optraadte
 som Redningsmand, ^{kom ikke sammen}
 mine Bedsteforeldre ^{truede mange}
 med mangefl. Emeyrens Beboere, men ~~kom ikke~~
~~sammen med dem.~~ Bedstefader
 var ikke ^{noget} vrytlig Selstabs mand,
 han var meget maadeholden med
 Mad og Drikke, og aldrig Tobak.
 og spillede heller ikke Kort.
 Alligevel var han en god Vært der
 holdt op at hans Gæster befandt
 sig godt og han ^{kunde} var boade munter
 og underholdene. ~~Om Sommeren~~
~~fik han de opre, Gæster paa Berg~~
 fra Helsingør, for længere Periode.
 Dette var for den Tid, jeg var færd,
 og deres egne Børn var mindreaare.
 Senere da de blev voksne og gifte
 og alle vi Børnetiden diskuterede dem
 opdøste vi de gamle Gæster som efter-
 haanden, for Stedse, blev forhindrede

men da mine Bedsteforeldre havde en stor
 Familie og mange Gæster

15

i at gaa paa Besøg.
 Mine Bedsteforældre viste gennem hele
 deres Liv, Sindelag og Handling, at
 med Værdigheden som Overhoved for
 en stor Slægt følger der mange
 Pligter - og de glemte aldrig at
 "Charity begins at home"

Til mine Bedste forældres Hjem paa
 Hjornet af Strandvej og Damgaardsg.
 bygte en Have, der havde den Egenskab
 at ligge i Læ under den gamle Skole-
 skrant, samt iøvrigt paa alle sine
 Sider var beskyttet mod Vær og Vind
 samt nysgerrige Blikke. Den havde
 en tilpas Størrelse og indeholdt to
 store Gæstebænke samt cirka 15
 store Oboltræer, der hver især havde
 Navn efter et af Familiens Medlem-
 mer. De havde den Fordel, at
 vedkommende, efter hvem Træet var op-
 kaldt, ved Hjerten fik tildeelt
 Moderparken af Træets Obler.

I Planerne var opstillet to ~~bronce~~bronce
 Søjtefontæner efter Thorvaldsens "Havet
 og Hebe", desuden indeholdt Haven
 en Væg beplantet med blå Vindruer.

16.

Rosen og Blomsterbede - Stekkelstov
 . Ribs og Solbærbuske Paa Toppen
 af Søsterenten var et smalt Skytete
 Have kaldet Bakken Her over mod
 Syd mod Dampvarks vejen bygget en stor
 Pmuret Pavillon med underliggende
 Kælder (beregnet for Vekmakier). Mod
 Nord paa Havens høje Punkt, kaldet
 Højen, var Flapstugen vejet, desuden
 fandtes her en Udriks altan, udført
 i solidt Trimmer. Fra denne Altan
 der var blevet højt over de omlyggende
 Huse og Træer, stader en god Udsigt
 over en stor Del af Sundet, fra Helsingør
 med Kronborg (som kunde ses, ~~København~~)
 til Saltholmen. Haven var smuk
 og hyggelig med sine velholdte Plauer
 og smukke Blomster samt mange
 Buskader og Træer. Den var om
 Sommeren mine Bedsteforældres Opholdssted
 her ^{naar de var i landet} og alle deres
 Chaalkeder, og om Aftener, naar Nattet
 faldt paa, blev Lampen tændt paa
 Lyshus bordet. I Sommerens høst fik
 de ofte Besøg af Slægt og Venner, det
 var da især naar den søeneste Del

17

af Slægten var paa Besøg, at der blev sunget flerstemmig af Familiens Medlemmer, af hvilke mange havde gode smukke Stemmer, frem for alt Oskel Frantz.

Det er fortalt mig, at det for men Tid, var Skik og Brug i Lobet af Sommeren, om Eftermiddagen at foretage Ture til Mosen ved Erdrup Krat. Den medbragte Aflens mad blev da spist i Græsset og Tiden ellers udfyldt med Sang og Ley. til Skovet faldt paa Bedstefader var en stor Guder af disse Ture, det blev kaldt, at gaa i Markten. Bedstemoders Broder, Lods Niels Strøbe, besøgte ofte sin Søster og Sooger paa Tolbojerepen fra Brøgger eller Kydkehavn naar han havde været "oppe" med et Skib. - Naar Været var godt, plejede han da at playe ^{hans} Bedstemoder, fik for at "gaa i Markten", at hun tilsædst ^{ofte} mente oppelede hans Puske. Som Bevis for at disse Udflugter var hyppige og begyndte tidlig paa Aaret, hener følgende Udtaalelse af et Selskab, der passerede forbi de glade Gæster i Mosen

18

„Naa nu er det nok blevet Sommer,
 Baadebygger Hansen er flyttet paa Sandet“
 Fanden disse Smændflugter blev, det
 mindste en Gang om Sommeren foretaget
 en Familie Skovtur med Nøjmand
 Jørgen Kellersups store Char-a-banc
 Turen gik i Reglen til Geel Skov,
 hvor der blev spist til Middag
 hos Skovplenen, Ole Valerød
 Dagen afsluttedes i Reglen paa Traktør.
 Steedet Tottenborg ved Sorgenfri, hvor
 Aftens maden blev spist og man
 derefter morede sig med Tale og
 Sang. til Hjerturen blev foretaget
 sent paa Aften. Egentlige Gange
 endte jeg at Skovturen blev foretaget
 til Frederiksberg eller Fredensberg Slot,
 og en Gang saa længe som til Torup
 Slot i Steaune

Mine Bedstefædre beboede den første
 Lejlighed i Epidemien paa Hjernet og
 Strandvejen og Sunningensvej. Den bestod
 af et stort 3 Fags Værelse 1 mindre
 2 Fags - do. 1 Sovekammer - 2 a 3 mindre
 Værelser og 1 Kjøkken. Den store 3 Fags
 Stue var forsynet med de bedste

19

Møbler, her blandt 1 Mahagm Chatol-
 1 Piano samt forskellige andre Møbler -
 der var og Teppe paa Gulvet og gode
 Gardiner for Vindueene. Den mindre 2 Fags,
 stue var det daglige Opholdssted, og det
 er derfor altid den jeg har for Øje naar
 jeg tænker paa mine Bedsteforældres Hjem.
 Værelsets Stueleie var meget bestrøet
 og her som i de andre Værelser var Loft
 til Loftet. Det var kun sparsomt mø-
 blet, men alligevel fuld af Hygge
 Møblerne bestod af en Sofa med sveffede
 Sidelæner - (Empire) den stod langs den
 nordre Væg 1 smukt Mahgum Bord -
 1 Boruholmer Kbh. 1 Lænestol samt
 4 Stole. og Traktelovnen - hvori blev fyret
 med Brændsel. Endvidere man medregnes
 1 Bur hvori Paperyogen Jacob havde
 Plads - den havde fulgt med mine
 Bedsteforældre fra Helsingør. hørte med
 til Familien. og lod ofte sin Stemme
 høres. Over Lænestolen ved Traktelovnen
 hang et Lægnæse af - Brosten ved St Oloy
 Kirke i Helsingør. Caspar. Johannes Berge
 - der havde komponeret Bedstefude, og
 over Sofuen 1 Portret udført i Blyant

20

ferskillende Bedstemoders Broder
 Lods Niels Strøe. Gulvet var hvid
 skuret ved Hjælp af en Skurevask.
 Sand og grøn Sæbe. Det var et ke
 dekket af noget Gulvtæppe og syntes
 ikke synet til at betredes med
 udenfor's Fodtøj, der selv om de
 blev godt tørre paa Maatten var
 tilbøjelige til at sætte Mærker paa
 det hvide Gulv. Derfor maatte man
 helst færdes i Strumpesokkerne eller
 i særlige Hjemmestøv.

Det er med vemodige Tanker Følelser
 mine Tanker beskæftige sig med
 denne Stue hvor jeg har tilbragt saa
 mange gode Timer; særlig erindrer
 jeg Venneren, naar mine Bedstefor-
 ældre i Skumringen talte sam-
 men om gamle Dage - og lod Begiven-
 heder - Venner og Bekendte passere
 Revy. Det var sjældent Samtaler
 handlede om Nutiden eller om de
 Mennesker de selv levede iblandt.
 Jeg mindes sualedes aldrig at
 have hørt mine Bedsteforeldre
 omtale Naboer - eller anden af deres

21

Medmennesker paa en nedsettende
 eller uvenlig Maade i min Navnrelse.
 Den Tiufflelse de herved viste, høre
 til et af de smukkeste Minder jeg
 har om Dem. Bedstemoder havde
 altid været dygtig til Haandværk.
 mig - som ældre berettede hun
 sig meget med at strikke og spinde
 paa sin Rok. - Af det fine stærke
 Høryarn hun spandt, blev været
 Lagener hos min Onkel Vaver Jacob
 Olsen i Vangely - Det var meget
 holdbare Lagener. Jeg har saaledes
 selv haft 4 Par med mig til 50s,
 og brugte dem i over 11 Aar uden
 at slide Huller i dem - Trods den
 ublidte Behandling de var udsat for
 ved Brug og Værk. Om Aftnen
 efter Maaltidet lærte Bedstefader sin
 Lois, naar det var overstaaet pas-
 sarede han med Bedstemoder, lærte
 en eller anden Fortælling for mig - ofte
 fra F. E. Bøgers - Danske Lovbog - for Eks.
~~Fortællingen af Jens Bøgersen om Tyven~~
~~som stjal 4 + 12 Leds, Hest - Faller kom~~
 i Reglen over paa et kort Visit hver Aften

22.

og drak en "Brack Woddy" sammen
 med Bedstefader
 Bedstemoder herte mange Bøger som
 hentede hver 14 Dag en større Forsyning
 i L. Jordans - Septbibliothek i Silkegade 4.
 Hun var et Ikennerke med mange Interesser
 og ~~og~~ Teater og Kunst - og jeg var vel
 knap mere end 5 à 6 Aar da jeg første
 Gang fulgtes med hende paa Thorswaldens
 Museum og den Kgl. Malerisamling som
 dengang var anbragt ~~der~~ ^{for 1884} ovenst oppe i
 Christiansborg slot. Som Afslut-
 ning paa Dagen herte Bedstemoder
 ligst for Bedstefader der var gavel i
 Selvig i Sætermarken der stode op til
 Stuen. Aftensningen fortsattes til
 Forsporgsøden - "Sover du Peter" ikke
 mere blev besvaret.
 En Søndag gik Bedstefader i Kirke,
 en Gang i mellem i Gjerløkke Kirke
 for at høre sin gode Ven Pastor Jantzen
 prædike. Jeg har ofte fulgt med ham
 paa denne Tur som blev fortaget
 til Fods frem og tilbage - I Kirken
 var jeg da ogsaa for troet til at
 høre efter Præstens Ord, men heldigvis

23

var Kirketribet, en stor smuk Model
 af Linné's Kibet Frederik den syttee,
 opheuyt udfer vor Plads - og medens
 Presten udlagde Sagens Tekst for
 Skenkyheden, havde jeg en defleij
 Tid med at tælle Skibets Konner,
 undre mig over det staaende og
 løbende Guds Myssik, samt i
 Tankerne foretage Lange Rejser og
 deltage i sejerige Kamppe
 Min Bedsteforælder var i de sidste
 Aar af deres Levetid legemlig set
 noget svagelije, men de bevarede deres
 Randsvæst uvækkede til det sidste.
 De havde levet en lang og uholdts
 rigt Liv og kendt mange gode Dage,
 men ogsaa Sorg og Skuffelser skiftede
 de Bekendtskab med. - dog herom
 talte de aldrig, lige saa lidt som
 de beklagede sig over de med Alderen
 følgende Stræbeligheder.

~~Men en overdeij Maade afsluttede de deres
 flittige, bestedne og redelige Svselgts.
 Hvem der ikke personlig har kendt
 disse to Mennester vil maaske
 mene, at jeg i min Beundring for~~

24

dem her overunderet dem.
 Hertil vil jeg svare med min Moders
 Ord da hun og jeg en Gang talte
 sammen om mine Bedsteforeldres
 mange og gode Egenskaber.
 "En Mand som din Bedstefader finder det
 ikke Mogen til".

Det er nu en Del Aar siden jeg
 som Dreng Om Vinterdage, i Mor-
 nings timerne, sad i ^{jeg opbe-} Kjøret af
 Sofaben, der stod i mine Bedstefor-
 ældres lune hyggelige Stue og
 hørte dem samtale om Forældres
 Minder og Bevænelighed. Især i deres
 Børn dantes ^{jeg opbe-} Helse og mine Tau-
 sker finder Væge og Tilbage til disse
 Tider og mine Bedsteforeldres Samtaler,
 som jeg endnu erindrer en Del af.
 og som jeg skal for søge at nedskrive
 her. Da der vil blive talt en Del
 om Byen Helse og om Lodsse Forger-
 mænd og andet Gudsfolks vil jeg
 for (en bedre) at bruge en bedre
 Forstaaelse om Personer og Bevænelighed

25

begynde med en Omtale af Helsingør -

Helsingør, hvor mine Bedsteforældre levede.
var meget forskellig fra det Helsingør
der findes nu 1935.

Det er ikke saa meget Byens Udseende
der er forandret. Thi endnu findes mange
smukke gamle Bygninger først og
fremmest "Brouborg - St. Olaf kirke -
det gamle Kloster - og mange velbe-
varede Gader og Stræder.

Alt det ydre er til dels endnu i Orden
og med nogen Fantasi er det let at
fylde Rheden igen med Skibe, hvoraf
noget ligger vedende for deres Rutter
medens andre er under Segl.

Førgemandene og Lødsrene passer deres
daglige Omt i de grøntmalede eller
hvide Både - det kendelige paa
at Førgemandene har et F og Lods-
bødens den bekendte røde Strøbe

i Størsejlet. Jeg har ofte hørt
Bedstefader fortælle om de mange
fremmede Løffolk der færdedes i Bådene
naar de havde Landlov - om Tolderne,
Skibshandlerne og Skibs klaverne.

26. Af nedstnævnte Medborgere
 disse sidste, var de fleste af
 udenlandsk Oprindelse, især
 engelske - Kontorsterne paa Skibs-
 klarerene Kontorer var derimod danske,
 men mange af dem havde høit
 Ambitioner og gjorde sig megen
 Anmægt for at blive mere engelske
 end deres Principaler - de blev
 derfor i daglig Tale ^{paa Grund af deres Navne} benævnt
 som, Sir Petersen eller Lord Hansen
 Paa ^{af de sarkastiske} Helsingborgs Skibsbro fandtes mange
 forstælsige Mennesker, der alle havde
 deres Erhverv ved Igen - saason Water
 cleves - Brokapere, Førgemænd, Lode
 Toldere, Kadreere og Smuglere, m. m.
 Smugleriet blev drevet ganske au-
 bentlyst, og det var en god For-
 retning at smugle - Cognak, Rum
 og anden Spiritus fra Danmark til
 Sverige. Toldvesnet arbejdede sammen
 med Smuglerne, naar Smuglergodret
 skulde sendes fra Danmark til Sverige,
 i det Smuglergodret luv opmagasi-
 neret i Toldvesnets Pakhus - det
 var kun naar Smuglerne arbejdede i
 modsat Retning, at ^{danske} Smuglere og Toldere

27

var bette Modstandere. Smuglerne
 heutede deres Gods, i hemmelig heed,
 fra Pakhuset naar de skulde ud paa
 en af deres Ekspeditioner - saarfeent
 en sandan mislykkes, bragtes
 Godset tilbage i Havnem og
 Fade, Iquden m. m. trilledes i Ro
 og May ved højlys Dag igen ind i
 Pakhuset for at opvente en anden
 og gunstigere Lejlighed for at nytt
 Forsy.

Smuglerne var i Besiddelse af stærke
 Lebyggede og letvænde Baade med 8 til
 12 Rorer, der hver behandlede sin Aar.
 Bedste fader havde bygget flere af
 disse Baade - de kaldte "Smiper"
 Senere da det ^{Tolderne} ~~svenske~~ Toldvesen propede
 paa at bekæmpe Smuglerne med deres
 egne Vaaben, bestille det svenske
 Toldvesen ^{og} Baade hos Bedste fader
 af legende ^{og} Type ^{som Smuglerne}. Selv da han boede
 i Skovshoved. Byggede han ifølge
 min Faders Meddelelse. 2 Smiper
 til Toldvesnet i Helsingborg. hver
 paa 12 Aarer - de blev heutede af
 Tolderne, i Skovshoved, og roedes med
 de Baadene vor ferdige, sendte Toldvesnet Foch til
 Skovshoved for at se dem til Helsingborg

28

fuld Bemanding til Helsingborg.
 Blev ^{dansk} en Smuglerbaad med Kontrabande
 anholdt indefor det svenske St. terri-
 torium, var det en højst alvorlig
 Sag for de ombord værende, saafremt
 der kunde reyses Toldtale mod dem
 for Forsøg paa Smugleri.
 Man kjogte da naar der var Fare
 paa Færde, i Tide at skaffe de
 ulovlige Værelse og Vægen, enten ved
 at kraste Godset indubords og sænke
 det eller ved at slaa Fædene i Stykker
 i Baaden og kraste Stæverne overbord.
 Under Forsøgeisen af en Smugler-
 baad, lastet med fin fransk Cognak
 maatte man tilridt gribe til den
 Udvej at slaa Baaden ud paa
 Fædene saa Indholdet lfo ned
 under Bundtiljet i Baaden
 Toldvesnet overhaalede noget efter
 Baaden og undersøgte den, men
 fraregnet en dejlig Dupl. af Coy-
 nayl. fandtes intet mistenkely om-
 bord. Smuglerne fik ^{da} dog at fast
 seethe deres Sejlad. og da ^{de svenske Toldere} Toldbaade
 havde pjermet sig at Stykke, be-

(Hvadte del af
 Smuglerne

Baaden var tom
 for Gods og

markede de at ^{begyndte at} 29.
 gængske Smuglere at, og se deres Baad
 Forderne ~~sa~~ til deres store For-
 barselse, at den der udførte dette
 Arbejde, alth som han gæste, hyppig
 førte Pækket til Munden og tog
 sig en god Slurk af Indholdet!

~~Et Tilfælde at gilde ^{hans} beruset ned ~~under~~ ~~af~~ ~~par~~
 Grundbeholdt under Tofteuse.~~

Et andet mærkeligt Folk der levede paa
 Igen og handlede med Stubs besatningene
 fra deres Baade, var "Kahrejerne".

De solgte Klæder, Brød, Brændevin og
 mange andre Ting, samt bespurgede
 Breve i Land for Sjofolkene

De havde ikke ^{altesammen} noget godt Rygte
 paa sig allesammen, idet mange
 af dem ikke tog ^{det} saa nøje med
 Betalingens midlerne. Kun de de ^{ingen} ikke
 fæu² Piinge for deres Varer betænkte
 de sig ikke som Vedertag at
 modtage 1 eller 2 Sække Korn
 skullet af Lasten eller en Koyl
 Tougwerk fra Kabebrummet.

Meget ofte blev Rheden besygt af
 Orlogs Kibe til Tider hele Flaader.
 Ved en Lejlighed da nogle store
 russiske Linieskibe laa op anbrede

at det var en ganske særlig Slags
 Bændel blev de hurtigt klar over

31.

Spejsten i St Olaf Kirke, med solidt
Lefsgarn syede Skjorterne sammen paa
en Række af gamle Hospitalslemmer
fra St Maria Kloster, der sad Side om
Side, ~~en af Kirkestolene.~~

Helsing ^{var i de Tider} ~~var~~ en By med meget Liv
i Gaderne saavel om Dagen ~~saa~~
hele Døgnet rundt. ~~Det var~~
en stor Sofurbs by, ^{og der fandtes derfor} med mange
Pladser Boverdruener og en Del
leblevende ~~og~~ ~~bergyede~~ Kvinder.

Bedstefader fortalte det var en yndet
Folkeferlyskelse i Aftens og Natans
Løb at se Væjterne transportere
Krosterne ^{fra Boverdruenerne} ^{eller} ^{gale} til Raadhus anseer, i Rey-
len baaret paa en Stige, hvortil Ved-
kommende var fartsurret
Om Vinteren naar Skibs forten paa
Grund af Isforholdene var ophørt
bredte der sig ^{en vis} Ro og Stillehed over
Byen. Den store Del af Byens Børge
som om Sommeren var beskæftigede
ved Skibene og derfor ikke fik megen
Frohed benyttede nu Tiden til at
ferie. Man holdt Seltskaber eller
arrangerede Kaneture i Fallestub

32

ansende Fark for en frisk Dind.

til Hørsholm hvorfra Idjerturen
 foregik om Natten under Farkel-
 belysning.

Om Vinteren var Sundet meget ofte
 tillagt med Is, og der var da her
 en herley Turnleplads for Drengene
 det fornøjelige og nyttige kunde
 her forenes med hinanden, ~~id~~ det
 samtidig med en Slædetur var det
 mulig at pukke et godt Kneppe
 Torst til Middagen.

Paa Isen kunde fortages længre
 Udflugter. Siddende overstrøet paa
 Slæden med en kort Pukkep i hver
 Haand ^{og en lang Styrestang bespændt bag Slæden}, var det mulig at sejle,
 Slæden fremover med god Fark
 paa jævn Is.

En Tur over under den svenske
 Kyst var med gylley Vind meget
 besværlig men Rultrængelserne
 blev regelmæssig belønede, naar den
 medbragte Mast og Sejlet blev rejst
 paa Slæden ^{i susende Fark} og der ^{foruden Fark} var hjemover
 for den friske Vind i susende Fark.
 Bedstefader fortalte, at det under
 en saadan Tur nær var gaaet

53

ham gald, idet han selv ^{med} Slæde
 med Mask og Sejl kørte lige ud i et
 stort Peltetul, Isew.

Endstgundt der var en god Fart paa
 Slæden, som han heldigvis stak ind
 under Isew, hvilket vilde have været
 den vire Død, men bjærgede sig
 igen op paa det Tørre, efter en fer-
 swarlig Dukkert.

Da min Bedstefader var mellem 14-15
 Aar blev han Confermeret. Det var
 hans Faders Shenning, at han skulde
 uddannes til Lods saaledes som Tel-
 feldet havde været med alle Slægten
 mandlige Medlemmer.

Det var ganske vist en haard Skole
 at gaa i gennem uden man maade
 søn vidt at paa sit Lods patent,
 men det var Anbringelseme verd.

I Foraaret 1835 blev Bedstefader for-
 byret med en Skannert som Skibs-
 dreng. Paa Rejsen op i Østergaard
 blev Larsen Løst i Kronstad. Fra
 denne By havde Bedstefader følgende
 Eindrung.

Det var Skibe og i Kronstad, der var en

at først prøvede, og da han skulde lede efter dette, senere
 Advansen blev afgjort for ham -

Kryghavn, at Skibene for Brandfarens
 Skyld ikke maatte have sig ombord
 eller Tøyr paa Kalyssen under Op-
 holdet. Havnen naar Maden skulde
 troges til Skibs besætningen maatte
 dette ske i et stort Kogehus, Sand,
 hvor Kokkene fra de forskellige
 Skibe myldte ogsaa med Potter, og Pande
 samt de forskellige dele hvoraf
 Maden skulde tilberedes, saasom
 Orter, Flerst. Gryn og Soedster, end-
 vidre maatte medbringes en god Forsy-
 ning Brønde og Pandebrønde
 I Kogehuset galdt det om for Kokkene
 at have Pjæve godt med sig ikke
 alene ved Tilberedningen af Maden
 men ogsaa med de mange Tyve
 der leste om paa Skedet og gik
 de det berøgtet. Om alt dette var
 han advaret ved sin Bortgang
 fra Skibet, alligevel skete det ogsaa
 for en stakels lille Skibs dreng, og
 saaledes ogsaa for Bidskuden at
 Maden blev stjålet for ham. Som
 det kan tænkes fete han ikke den ven-
 bylte Modbylde af en sullen Skibs.

35

besørgning da han med sine Tomme
 Gyder skældte sin Budeomst ombord.
 Bedstefoder havde ikke stort lyst
 til det søfarende Liv, han ønskede
 at blive Skibsbygger, men da hans
 Fader var meget uvilleg til at føje
 ham i hans Ønske kom han først
 i Lære efter Faderens Død 1837. Bedste-
 fader var da 17 Aar gammel
 Hans Læremester var Baudbygger
 Søren Jensen i Helsingør. Efter at
 være udlært arbejdede han nogle Aar
 hos sin Læremester og begyndte velt-
 nok som selvstændig Mester i Aaret
 1845. Han udførte en del Arbejder
 for Skibsbygmester Barfod, desuden
 Arbejder for Færgemandene Lodsenet
 og Fodvæsnen. og byggede adskillige
 Bauder af Typer der i den Tid blev
 benævnt Gjøttinger og Sniper.

Bedstefoder fæstede den 27 Juni 1847
 en Lejleghed hos Christoffersen i
 Anne Queenstræde. Hans Værksted
 har ligget ved Stranden ikke længe
 fra dette Stræde, der endnu ^{ombrændt} 100 Aar

Hændelserne af Tjenestefod og Bedstefoder var ikke ansette
 i Helsingør - og det var en stor del af Tjenestefoderen
 og Tjenestefoderen eller udlærings- (Tjeneste)

MM

56

efte at Bedstefader tog Boleg her ikke
 har forandret sig synderlig. Udseende.
 Juleaftensdag 1847 blev Bedste-
 fader gift med Inger Christine Strøe,
 en sød ung Pige fra Helsingør, Datter
 af Gods Anders Nielsen Strøe -

I Aaret 1851 rejste Bedstefader til
 Skovhoved og lejede en Plads hos
 Fisker Peter Jensen Kullebo.

Lepemaulet gik i Ordren den 18 Aug 1851
 Pladsen blev bygget et Partertel
 og snart efter var han travlt beskaf-
 tigt med sin første Nybygning
 der blev efterfulgt af mange mange
 andre. Han forlede Løje hos
 hos Fisker Jens Jensen Skov og
 flyttede ind i denne den 17 Aug 1851
 Søndagen efter den 24 August kom
 hans Kone og 2 Børn fra Helsingør.
 Bedstefader skrev i den Aledning.

i ^{sin dagbog} ~~manuskript~~ lidt beklæmt ved Tanken
 om at have forladt Slægt og Venner
 og nu være bosat mellem Fremmede
 hvis paa hvad Fremtiden vil bringe.
 "Gode Gud! giv os her vort Helbred
 og vort daglige Brød"

37

Dette Gæstehuse fik han opfyldt pædud
 Da Bedstefader begyndte dette ny Af-
 snit af sit Liv som Baadebygger i
 Skovshoved var han 31. Aar gammel
 i Besiddelse af et godt Helbred og
 dygtig i sit Handværk.

De Pengene havde han ikke mange,
 til at begynde en Forretning med.
 de fleste af dem var udstroket, laante
 af gode Venner i Helsingør. For
 Venner i Helsingør udgjorde han ogsaa
 sine første Arbejdere og da dette var
 godt og solidt, blev han snart be-
 kendt i Skovshoved og Lyftenhøvn
 som en god Baadebygger. En Del
 Bestillinger blev gjort hos ham
 det allerførste for ^{blant} her i mellem
 en stor Godsboad til Lyftenhøvn &
 Linderup. En verdifuld Hjælper fandt
 han i sin Trone, der ikke alene for-
 stod at passe sit Hjem men med
 sit venlige og levlige Sind var han
 en stor Opmuntring. For yderligere
 at hjælpe paa det lille Hjem Ind-
 bytter, begyndte han en mindre
 Skole som han ^{dog} efter nogle Aars
 % "Ørnen"

Han havde ikke mange Pengene til at begynde en
 Forretning med - En Del Pengene laante han af

38

Forløb igen maatte opgive, og
at hendes Plejester som Husmøder
var blevet for omfattende og krævede
hele hendes Tid og Arbejde

Om mine Bedsteforældres første
Åar i Skovs hoved ved jeg ikke meget
at fortælle, men en meget vigtig
Bevægenhed er for ~~betydningfuld~~
til at kunne ~~forlømmes~~.

Bedstefader havde ~~fordegt~~ bygget
en ny Baad ^{til en Fjæder} og vilde slumre med
en Medhjælper seyle ^{Baaden} til
Taarbæk hvor den skulle afleveres.

Vinden var vestlig med Byger
og Bedstefader havde været saa
uforsygelig ikke at ballaste Baad-

den ~~ulstrekkelig~~ Følgen var, at
denne ^{efter en kortes} ~~kontrede~~ ^{hans} ~~en~~ ^{forløb} Baad og snart
efter ~~kan~~ med Kilen i ~~Vejret~~ Helderøis

Kom Bedstefader og hans Hjælper klar
af Baaden, og da de begge var gode Svøm-
mere fik de reddet sig op ^{fra} ~~fra~~ ~~den~~ ~~nes~~
Bund. Nu varede det en god Tid før

Ulykten blev observeret i Land og Hjælp
blev afsendt. Opstanden fra Landet tror
for etur til at dette kunde ~~en~~ ~~op~~

39

fra Bauden. Det var Venerdage og Vandet
 var koldt. Der var Kun et at gøre nemlig
 at holde sig fast ved Rølen af Bauden
 Men dette var et meget ubehagelig opholdsted,
 der maatte stadig kravles fra den ene
 Ende af Rølen til den anden for at holde
 den næsten nedsmulene Baad. Der var
 meget levende. Spen. Balance. Desuden
 vandte ^{is kold} Gosholep uafslutelig over de
 to Familier ^{til det endelig blive observeret} Bedste fader glemte aldrig
 denne Begivenhed, men samlede hvert Aar
 paa Aarsdagen sine nærmeste om sig
 til Munde om "Redningsdagen den 16 Jan. 1853"

Efter nogle Aars Fortale byggedes et nyt
 Værtsted paa en Grund ^{af} Købt af Gaard-
 ejer Peder Pedersen, Damgaardens. i Aaret
 1856. Grunden var cirka 5000 \square Al
 og lan paa Hjernet af Damgaard og
 Strandvejen. Paa Grunden fandtes
 2 ældre Huse hvor nogle Familier boede
 til Leje. - Et nyt Værtsted blev byg-
 get 1862 samtidig blev et af de
 ældre Huse istandgjort og blandt
 andet løftet 18" fra Grunden ved
 Hjælp af Bomme. F Mine Bedstefor-

40

ældre flyttede ind i dette Hus
den 9 Muz 1862. Paa Grunden blev
foretaget et større Planeringsarbejde.
blant andet heraf Udgravning^{en} af den gamle
Søbrønt. Et nyt større Beboelses
hus blev nogle Aar senere bygget
paa Grunden og Haven fuldført
Huset var færdig til Indflytningen
der fandt Sted den 11 November 1871

P.C.H.
1870

Bedstefoders Initialer paa Stordøren
af det ny Hus.

Senere efter "Bedstemoders Død" da
Vortestedet blev flyttet til Tom-
merpladsen ved Søen, blev ^{der} bygget
et endnu et Hus paa Vortestedets
gamle Grund. i Aaret 1896.

Huset fik Navnet "Christines Hus"
Paa det Grundstykke ved Søen
før for Strandvejen, der ogsaa var
opkøbt Damsgaarden, blev efter
forskellige Opfyldningsarbejder i Aaret

41

1874 bygget et Hus hvori min Fader fik Bolig. Ved Himmerpladsen blev foretaget flere opfyndninger og i Søen et solidt Bolværk blev nedrammet og ^{et} Sten glacis aubragt. af store Søsten. til Beskyttelse mod St og Is. Der blev ligeledes bygget et Skibsted og anlagt en Havn.

Senere hen har gentagne Indvædelser af Strandvejen samt senest af Danmarks og frakøbet store Stykker af Haverne og Bladsøen. I disse Evidences nuværende Tilstand ses derfor kun et forværet Billede af Jordens Skønhed.

Det vil af ovenstående fremgaa at Bedstefader har været meget aktiv. ~~han har~~ var mellem det 30de og 50de Aar - idet han ikke alene ^{og} arbejdede sit Hart sin Bedrift som Baa. Lebygger frem paa en solid Basis, men sin nevnt ogsaa foretog omfattende Byggeser m. m.

Bedstefoder havde foruden Leveringen af Runde til bymleje Trunder ofte Bestillinger til Udlandet. Han har

42

saaledes leveret Lodsbaade til Lybek
og til Kronstad. I en længere Kædet
leverede han ogsaa Baade til Roekums
Skibsverft i Malmø. I den Saledning
købte han Grund i Malmø og byggede
her et Vertsted i

af de mest fremtrædende Kunder fra
følgende Maaned:

Kjøbenhavn Lodsvæsen

Fergeløbet i Kjøbenhavn

Kjøbets told væsenet

Fær og Vægeværnet

De danske Slotskøber

Det forenede Dampskibselskab.

Thunqvalls selskabet

Overhofmarskallatet

Burmeister & Wain

Helsingør Skibsverft

Roekums Verft i Malmø.

Fabrikke Fiskeri i Skarshoved og Taarsted

saamt andre tilfældige Eendee.

Det var ikke usædvanligt at omkring

40 Stk. Baade var i Orde Samtidig

Stoget udgik sig Tal paa det Antal

Baade han ~~han~~ udførte i de 48 Aar

han arbejdede som Baadebygger i Skarshoved

43

kan ikke opgives, men det formodes
at være omkring cirka 1200 Dk

af de Folk, der har været Bedstefaders
Medhjælper, man først og fremmest
nævnes Sønnerne Christian (med Fader)
og Anders -

I mange Aar arbejdede Bedstefaders
Tarekammerat. "Jens Eriksen" hos ham.
Han har vistnok været en af Bedstefaders
allerførste Medhjælper, som har fulgt
med ham fra Helsingør. Jens Eriksen
havde faret en Sejl til Sps og ~~han~~ havde
sejlan boet i New Orleans nogle Aar.

Han fejte et noget uregelmæssigt Liv,
og arbejdede sjældent den paa den
af Ugens Dage, der hedder Mandag.
Han var fuld af mange spøjefulde
Indfald. Jy skal saaledes fortælle
om et - af de uskyldigste - som
ofte blev gentaget.

Det hændte ofte at Bønderne paa
vejen til Byen med Tørv kom ledende
forbi Tømmerpladsen. I Reylen sad
Bønderne paa Rygbrættet, foran Lærset,
blideleg hemsunken i en Ops - med Hovedet

44

dybt nede i Kavajens opsmugede
 Krave, alt imedens Heblene leutede
 foran Vognen med nikkende Hoveder.
 Naar et saadant Belleder paa Ujdelijket
 passerede forbi Folkene paa Sommerpladsen
 haendte det ofte, at en af dem sagde:
 "Sah Jesus tag og giv os et Pray -"
 Jesus Christen der havde en ^{kraftig} veldig
 Røst, satte da i med et af yndene-
 breyende Raab, som det bruges ombord
 naar der i haardt Vyr bruges tilvejs.
 Det havde en forunderlig oplivende
 Virkning - Hestene slog over i Galops
 og Bonden blev med et saa spillevende
 Gaa om han havde hørt Dommestopsbasen.
 Jesus Christen døde omkring 1872
 og jeg kan derfor dunkelt huske
 ham. Her levende er Munden om
 Ole Olsen, en Tjersker fra Skovshovet,
 der i over 40 Aar arbejdede, først
 hos Bedstefader og senere hos Fader
 Han var en god og trofast Arbejder
 der our var Familie meget hengiven.
 Vi Børn holdt meget af denne venlige
 Mand, der havde kendt alle os Søskene
 fra Børn

45

En af Bedstefaders første Lørlige hed
 Christian Hansen - Han var en del ældre
 en Fader og blev derfor kaldt "Store Christian".
 Han sefledte en del til Søs og var i
 mange Aar ansat som Spinnermand
 hos Tørymand Ransonen paa Kjøben-
 havns Toldbod. En anden Lørlige hed
 Atte Rybel, der senere selv blev Skriver
 i Skovskovet. Bedstefader havde en
 Nabo Toldbetjent Raastov. Han
 døde temmelig tidlig fra Kone og
 mange smaa Børn - 1 af Drengene
 ved Navn Carl var i Lære og arbejdede
 senere som Svend hos Bedstefader.
 1 Datter ved Navn Anna bjente i
 mange Aar som Pige i Huset og
 fortjener at mindes for den Omhu,
 hvormed hun plejede Bedstefader
 de sidste Aar af hans Levetid.
 Af andre, der har været Lørlige og
 arbejdet som Svende kan nævnes
 Johan Frederiksen - Svener Svendsen
 Peter Kuhlmanns Andreas Jensen
 o. s. v.

46

Blandt Bedstefaders Venner var omteles Major Hansen, han var Stabsleder i Kjøbenhavn og ydede blandt andet en Lyndem. Stabskædet var afbrudt af Brandene og Tølguordsvej, hvor han boede om Sommeren. Majoren var meget glad for Bedstefaders Selskab, viste ham megen Værdskab og hjalp ham ofte med Råd og Raad. Han var ugift og havde en Husbestyrerinde ved Navn Christiane samt en Kudske der hed Peter.

Naar han flyttede ud til Strandhoved om Sommeren bragte Kudsken Peter, en Majorens Stol her i Værtsstedet, Majoren var nemlig meget interessert i Baudebyggeriet og kom hver Dag paa Besty., han sad da i Værtsstedet i sin Stol og fuldte Arbejdet, medens han vøj paa sin lange Pibe; Naar Piben var udryjst maatte en af Lørlingene hjem hos Christiane og fane den stoppet. Majoren ydede 10 à 12 Brigger, der sefede paa Brasilien efter Kaffe. - de havde poetiske Navne - saasom - Cora, Elisa, Emanuel, - - - Bedstefader udførte en hel Del Arbejde til disse Skibe og det var

interessert
1/2 * 2 * 8 * 2

47

Reglen, at Bedstefaders Lærlinge efter udstaaet
Læretid blev forhyrede som Tømmermænd
i Bygninge.

Om Majorens Husbetsvorneinde Christiane bliver
fortalt at hun havde en usædvanlig stor
Nase med en stærk rød Kulør: desuden
havde hun altid en stor kora riliaust
Papegøje paa Skulderen. Christianes
sagnfaldne Busesys prydelser blev
Barsay til flygende lille Hændelse.

Styrelse Studenter kom i løftet Skønning
forbi Majorens Haveaage hvorfra Christiane
med Papegøjen paa Skulderen betragtede
de byuvende Præster. En af Studenterne
gik hilffelig hen til Christiane og spurgte
om Væghandleren var borte. Christiane
svarede i en mut Tone at her boede
ingen Væghandler, men en Skjot. —
Jeg beder meget undskyldte sige du
deyten, jeg troede nu det var en Væghandler,
efordi han har haengt Skuldet ud.

Christiane fik en troyst. Og hun (opførte
sig selv i Kanalen. Charlottenlund Skov.
~~Staaende~~ ^{Den} brite Begivenhed er skildret
i flygende lille Vers - forfattet
af en samtidig Støver

48

Der er ingen paa denne Jord
der har en Nese saa stor
som Christiane
der bor
paa Nord.

Hun drukned sig i en Kanal
skajoren han blev saa lygende gal.

forfattet af en samtidig Stroser.

ca. 1870

En anden af Bedstefaders Venner
var Agent Thomsen, der boede i Ejv-
dommen kaldet Strandløkket nærved
Hulvejen i Skovbovej.

Min Fader har fortalt mig at dette
Venskabsforhold blev udløst paa
en usædvanlig Maade, med en Begiven-
hed, der paa Grund af sin alvorlige
Karakter gjorde et dybt Indtryk paa
Familiens Medlemmer;

Bedstefader havde bygget en Baad til
Agent Thomsen men der ^{han havde en} var nogen
Uvirkelighed ^{med} at paa den betalt,
og han støjte derfor Agenten personlig
paa dennes Bopæl sig beredede ham for

50

Nu skete det at ^{tid} ~~hans~~ ~~to~~ ~~efter~~
 denne Begivenhed, at Bedstefader
 blev valgt til Medlem af Løjnets
 Sundhedskommission. Da Agent Thomsen
 ogsaa var Medlem af Kommissionen
 var Bedstefader ikke rigtig glad
 ved Hvervet, men da han havde
 hørt at Agenten personlig havde
 foreslået Bedstefader som Medlem
 modtog han Valget.

Da han indfandt sig den første
 Skideaften kom Agent Thomsen
 ham straks i Møde og bød ham
 velkommen. Han beklagede alt
 det kedelige der var sket og fore-
 slog at de skulde være Væbner
 et Øjeblik skampulde ^{talte de om nogle} ~~gentemmeligt~~
 af nævnte Aftens Begivenheder
 og Bedstefader spurgte Agenten
 om han syntes han havde opført
 sig som en Gysen eller som en
 Mand - Hertil svarede Agenten
 de opførte dem som en Mand - som
 en klapper Mand - min brødre Hansen,
 hvorpaa han puthede sin højre
 Arm, som en Gang havde været

57

lyftet brynde mod Bedstefader,
sundt hans Skuldre

Amskwin
Amskrowe

53

Minie Bedsteforældre havde 7 Børn
Andrea født

Gift med Vognmand Niels Nielsen, Ejer af
 Professore Nielsens Vognmandsforretning. Han
 blev Centre efter 18 Kors Oplysning 1892 og
 var derefter selv Ejer og Leder af Forretningen.
 I Oplysningen var 3 Børn - Sønnerne
 Hektor og Niels Hage der senere overtog
 Forretningen og Datteren Ingrid.

Christian - født den 31/12 1851 - død 1939

Gift med Emma Henriette Datter af Arbejdsmand
 Jens Jensen. Udlært som Baadebygger ^{højester}
 og var senere Faderens Medhjælper indtil han
 dennes Død 1899 - overtog Forretningen
 I Oplysningen var 10 Børn - Christian -
 - Søren - Ingeborg - Anders - Edward
 Niels - Meta - Edmund - Inger - Henri

Anders født - 17 juli 1854 + 1930

Gift med Sarah

Udlært som Baadebygger, senere ^{Faderens} Dennes Med-
 hjælper - Berhyrer og senere Ejer af Vortstedet i Melb.
 Rejste i Særet 1884 til Melbourne i Australien.
 I Oplysningen var 2 Børn. Sønner Freeman der
 deltog i Nordens krig for engelsk Side

54 22 Rer gammel - Nedbrudt efter 4 Krigsaars haarde Strabadser;
 og i 1918 afget ^{gæst} ved Dyden i Paris
 Søsteren Inger - gift med Civil Ingeniør
 Eric O. Cennel.

Maria født 25 januar 1856 — 1934
 gift med ^{sk} Maskinmester Edvard Salloft
 Blev enke 1886 hendes Mand døde
 ved Dampereen Kjøbenhavns Forli i Nord:
 spen ud for Horns Rev.
 I Ægteskabet var 2 Børn - Sønnen Edvard
 og Søsteren Alva (Hanne)

Christine født 21 januar 1858 — 1941
 Ugift. Efter Søsteren Marie var
 blevet enke har de to Søstre boet
 sammen og med Dygtighed gennem
 deres Arbejde selv sprøjt deres eget
 og de to Børns Eksestenk.

Meta født 30 November - 1860
 gift med Forretningdrøvend Frank Falkner
 Stockholm -
 I Ægteskabet var 6 Børn - Dana - Hanne
 Lanny - Ada - Eva - Stella
 (Sigvard f. ca 85, død ca 10 år gammel)
 Frans født ca 87 d. nogle dage gammel)

55.

Hakon født 13 juni 1866

Left med Anna - * 2 januar.

Uddannet paa Handelskontor - rejste
i Aaret 1891 til Brasilien -

Konsulatssekretær, Santos. - Buenos Aires.

Jugen Børn og Ogteskabet

57

Min Bedste fader har fortalt mig, at hans Slægt i mange Led tilbage i Tiden havde levet og virket som Færgemand og Lodser i Helsingør.

For jeg begynder at omtale Bedste faders og Bedstemoders Slægt, hvor ^{de fleste} mange af Medlemmerne var Færgemand eller Lodser vil jeg ganske kort omtale disse Erhverv:

En Færgemand var Ejer af en eller flere større eller mindre Baade og havde adskillige Hjælpere — Færgekarle eller Færgedrenge — i sin Tjeneste. Færgenet omfattede ikke alene Transport af Personer og

1. Gods fra Helsingør til Skibene paa Rheden men ogsaa tværs over Sundet til Helsingør til de svenske og danske Kystbyer, i Sundet mod Syd, dog ikke længere end til Vedbæk Toldsted. Endvidere paa Roy Færgemandene sig at bære Skibe der var i Nød eller strandede, samt under Isvinter at indise Skibene.

Færgemandene var samlede i et Læg og Indtægterne gik i en fælles Træse for senere at uddeles til Færgemanden efter bestemte Regler. Færgemand:

1. Færgemandene besyrgede ogsaa Lodsmag og Ladning af Skibene paa den sædvanlige Maade.

58

Bertellingen gik i Avro til en
 Søn eller til Førgemandens Eente,
 saupent der ingen Sønner fandtes
 saupent Eenten giftede sig overgik
 Bertellingen til hendes nye Mand.
 Det skete derfor ofte at en Eente
 godt til Mars giftede sig med
 en af sin afdyde Mandes Førges
 kvæle, meget yngre end hende
 selv, for at han kunde overtage
 Bertellingen.

Førgemændene var godt forvandskendske
 og havde for Lodsens Oprettelse
 udført Lodsningen af Skibe fra
 Hullen til Orøys Fønde.

I Marts 1775 blev oprettet et sær-
 lig Lodslov, og den 10 Septbr 1778
 blev udstedt en Anordning for
 „Det allernærmeste privilegerede
 Lods selskab i di Helsingør.“

I denne Anordning findes meget
 strenge Ansvars og Skuffestemmelser
 for Lodsene i Tilfælde hvor disse udiirte
 Udgytelynd eller havde været forsumme-
 lige. For særlige grove Forsummelser
 var der saaledes Opdrøft.

59

For at være Lods og udføre denne Gerning tilfredstillende var det derfor ganske nødvendigt at have en grundig og fyldstgørende Uddannelse. Lodsene udfyldte disse For og var meget ansatte for deres Dygtighed. Det hedder blandt andet i Anordningen — At en Lods i Seghel med en Officer skulde modtages med Højr, naar han kom ombord i et Orlovs Skib. Af denne Grund regnede Lodsene sig stunds mæssig at staa et Trin eller to højre end Løysmændene der ikke var berettigede til at modtage en saadan Højr.

Det kunde haade naar Vinden i længere Tid havde været kontrovers, at op til for Skibe paa en Gæst var saaledes paa Helbrugs Rheed, afventende en gunstigt Vind til at fortsætte Sejladsen Syd eller Nord paa eller var Skibe paa mange forskellige Lande og Skibe af meget varierende Bygning og Størrelse. Da alle Skibene havde Orude i Sætt, ^{de første} for at betale en Afgift af Ladningens Værdi, den

60

saakaldte Sunddold til "Hans
 Majestet Kongens of Aarhus
 Kasse paa Gredskammeret i Helsingør.
 Man treende ^{derfor} ~~man~~ altid paa Helsingør
 Skibsbro mæde Repræsentanter for
 næsten alle søfarende Nationer, og
 der lige lige saw mange forskellige
 Tungemaal. Paa saadanne travle
 Dage, naar Rheden var fyldt med
 Skibe, og Pengene strømmede ind i
 Kongens Kasse, saavel som i mange
 Helsingør borgers Lommer, havde
 Lodre og Førgemænd ogsaa en
 udbringende om end besværlig
 Tid. Blev var sk storartet Dyrer
 naar Vindene efter i nogen Tid
 ah have været kontrover drejede sig
 snarledes at Skibene kunne benyt-
 te dem, gibe Segl og holde ved gemmen Sundet
 Pludselig kunde alle som travelt
 med at komme of Sted. Ankrene
 blev ~~blev~~ lettede og Seglene satte, Opsang
 Schantes og Rort lyd ud over Rheden
 hvor Færge. Lods og Skibsbrode kryd-
 sede ~~ud~~ ~~og~~ ~~vart~~ for at see de Skibs
 mandskab - Proviant eller ~~Lods~~
 Besætningerne

61

ombord. Alle holdte de Harkværk med
at komme ombord - gik Sejl og udnyttede
den gunstige Vind, der saa længe
holdte ventet paa sig, ^{maaske} og snart ^{kunne} han
af bort igaa.

Det maatte for en ukendt synes
umulegt for Førgemændene mellem
de mange hundrede Skibe, hvis
Master næsten dannede en Skov
paa Havet, at finde det ^{bestemte} ene Skib
~~som~~ ~~hvor~~ ~~især~~ ^{hvor især} havde Orinde til; men
det lykkedes dog for Førgefolkene
uden nogen Vædske at finde det
ene og rette. I Løbet af paa Tuis
er alle Skibene ledede og ses nu
i en lang Række Side om Side borte
ned gennem Sundet. Alene forladte
Ankerplads bliver efterhaanden
optaget af andre Skibe kommende
ind nordfra hvor de har ligget
til Ankens i Hornbækbugten eller
har holdt sig trydrende i Fallegat
udfor Bullen. De anker nu efter
haanden alle op. Kaptaenene om
bord ommeget opsatte paa at faa
deres Forretninger opsluttede for

62

den gode Vind igen Løjer af.
 Heltens Baadfolk d. e. Førgemænd
 og Lødre var bekendte ude. Verden for
 den Dygtighed hvormed de bekynte
 deres Fartøjer. Naar saaledes Strømen
 for en første Nordens kom hauseste
 Sundet ind, ligger Leds og Førgemænd
 ude. Førgemænd mellem ^{ved} Lødregrund
 og Kronborg, klar til at yde deres
 Tjeneste. Giver et Strib til Kunde, at det
 ønsker deres Bestand, holder Baaden
 dristig ned for Borgens af den i god
 Fart fremdrivende Seyer. Den syntes
 lige at undgaa en Nødsejling —
 dette er dog kun tilsyneladende, for
 alt er velberedt og ^{et} Øjeblik efter
 er Baaden løbet langs Siden
 Lødre i Baaden fanger den tilkastede
 Løse, hvorefter Lødre braver ombord
 ad Lødre og snart efter staur
 han ^{par} Odebet. Allerede inden han naar
 hen efter paa Halvdebet tilbinder
 han Rosmanden sin første Ordre.
 Meget ofte udføre Leds og Førgemænd
 for Stribs besættningernes indre Øjne
 med deres store tunge Baade - Mængde

63

der af Baudens Fjere og hans Folk, kræver
god Bedømmelse, Behændighed og Mod
for ikke at mislykkes.

Foruden gode Smandsøgenstraler maatte
Lodrens vere: Besiddelse af almindelig
Dannelse. Det var saaledes ufordvendig for
en Lods at kunne tale flere Sprog, at kunne
omgaaes Mennesker og opføre sig som
det er passende i godt Selskab.

Jeg har allerede nævnt nogle enkelte
af de Egendommelig heder der var medvæ-
rende til at skabe Helsingørs Vordens-
ny - og det vilde neppe vere rigtig
at undlade Omtale af noget som ganske
særlig blev erindret af de besøgende
Skibsbesætninger - nemlig Pryglene der
raabede paa Helsingørs Skibsbro.

Om Aftenerne naas Toldkammeret og
Skibsklareringskontoren var luktede,
faldt der en vis Ro over Havnen med
Omgyvelser. Fergekarlene havde meget
lidt at bestille, de opholdt sig da paa
Broen hvor der til Tider kunde vere
meget levligt, ikke mindst, for de de
besøgende Selskab ofte var bestreuet
og opførte sig paa en højrøbet og dem.

64

munerende Maade - Politiet og Vagten
 paa Broen havde. Regelem ikke megen
 dygt til at give sig. Sag med de
 oftes van og voldsomme Lofok, Et
 sandant Sammenstød havde altid
 Regens berkedegelse og forrevere Klæder
 til Følge. De overlod derfor hellere
 end gerne dette Værv til Fergekarlene
 og deres Hjælpere. Det var meget let
 at finde Anledning til at prøve Kraft
 med Lofokene, især Engländerne og
 Finuer. Fergekarlene havde gennem
 en aarelang Præle og Erfaring opnået
 en stor fysisk hest Færdighed, og var
 med meget få undtagelser deres Modstan-
 dere overlegne.

Præle paa Helsingør Bro var som
 bekendte ude i den vide Verden, at
 naar en Matros prøvede af at have
 været i Tena og rundt Cap Horn,
 men ikke havde faaet Præle paa
 Helsingør Skibsbro, saa maanglede
 han endnu noget i at være en
 fuldbereden Smand.

1808. Helsingør stærkede Fergemændhed Ole Boudsen.

65

Efter Bedstefaders Opgyvende havde hans
Forfædre længt tilbage. Tiden levet i
Helsingør og vortet der som Hoffolk - Følge,
men end eller Lods

Han fortalte at hans Navnet som hans
Far - Fader havde været Hans Tobiasen -
hvilket jeg ^{også} har fundet bekræftet i
Kortbogen.

Hans Tobiasen min Bedstefaders Bedste-
fader var født omkring 1750 og
var Lods i Helsingør - Navnet som
han Bone var - Inger Pedersdatter

4 Hans Tobiasen havde en Broder ^{hvis} Navn
Bendt Tobiasen der også var Lods i
Helsingør

Hans Tobiasen og Inger Pedersdatter
havde flere Børn blandt dem var min
Aldefader - Christian Hansen
der blev født i Helsingør - Sunday
Aften den 12 November. 1780. og døde
i samme By den 18 November. 1837.

5? var gammel

Min Aldemors Navn var
Mette, Kirstine, Larsdatter.

I deres Efteskab var 7 Børn -
Sønnerne - Christian, Hendrich,

66

Peter og Julius samt
 Døtrene Inger, - Marie og . . . ?

Eldefader Christian Hansen har efter
 sigende i lang Tid boet paa Hjørnet
 af Stengade og Skyttenstræde i Helsingør.
 i det gamle Bændingsvertshus fra
 Chr 4de ^{Tid} som endnu findes i velbevaret
 Tilstand, og som han efter sigende ^{merkes at have}
 selv været Ejer af.

Efter at have begyndt som Skibs-
 dreng, og sejlet sin Tid ud, og
 senere indlært anden Uddannelse,
 har han en Del Tid været ansat
 som Leds ved Helsingør Fodrevi.
 Under Krigsårene 1807 - 1814.
 da næsten al Skibsfart og Handel
 var stoppet paa Helsingør var han
 en Tid Ejer af Kaperbaaden "Hjert og
 Hartig" af Helsingør - og foretog
 med denne mange Krigstogter i
 Løbet af Sommeren indtil Kaperiet
 ved Fredslutningen med Sverige, delvis
 blev indstillet og de fleste Kaper-
 fartøjer oplagte om Efteraaret 1809.
 Han fortsatte efter denne Afbrudelse

67

igen som Lods og hvad andet Arbejde en
 Løfs Mand kunde ernære sig ved; i de
 vanskelige Krygsaar fra 1807 til 1814
 Efterhaanden som Europa begyndte
 at komme til Tropper igen efter de mange
 og lange Krige, begyndte Skibsfarten ogsaa
 at leve op ved Helsingør - og Aldefader
 fortsatte da som Lods som Lods.
 dog ikke som Stats Lods men som Privat
 Lods - ogsaa kaldet „Petersborg Lods“
 Petersborg Lodrene vor de daaeste Lodre
 der lodrede Skibene til Havnene inden-
 for Skagen, i Østersøen og Bøfjorden
 samt op i Bottenhavet.

Da der, de Tider hvor Aldefader levede
 ikke fandtes mange eller gode Søkort
 og Farvands beskrivelser og de Farvandsnet
 og Anmærkning og Grunde og Kysttræk-
 ninger var mangelfulde, maatte Loden
 personlig være i Beredelse af et godt
 Kendskab til de Strækninger og Pladser
 hvortil han paa et eller andet Skibet.
 En Lods kunde være i flere Maanedes,
 da det var Reglen, at Loden forblev ombord
 i Skibet naar dette var næret sit Bestem-
 meldested for senere at lodre det tilbage

68

til Helsingør eller Skagen ud.
 Naar en Petersborg Lods, havde erhver-
 vet sig et godt Navn - hvilket vilde
 sige, at han ikke alene var dygtig,
 og paaledelig, men ogsaa havde Theldet
 med sig, fik han ogsaa de største
 og bedst betalende Skibe at lode.
 En enkelt Luchtur kunde ofte give
 tilstrækkelig Indtægt til at leve for
 i et helt Aar.

Ved Siden af Lodseriet var de fleste
 Petersborg Lodse - Forbrugere alle med-
 brøgte Vares ombord i Skibene de lodsede,
 til de Havne de besøgte, og hjembrøgte
 andre Vares især Hump. ^{For} Tøjvæv
 og Seydning. For Alderfaders Bekæmmer
 havde han en Lurkeforretning, særlig
 Handel med Hummer i Helsingør.
 Bedstefader for talte om sin Faders at
 han var en Mand der førte et ordentlig
 Liv og at der var gode Sæder og Stætte
 i hans Hjem. Han var velbetruet,
 og der fandtes saaledes i Lyghed med
 hvad der var Tilfeldet i mange andre
 Helsingør Hjem - to Kjøkkener i Huset,
 et til almindelig daglig Brug og et

69

med skinnende pudret Kobberstik der oov
 til Stads eller Kun blev brugt ved
 højbedelige Lejlygheder Bedstefader fortalte
 at det den Gang, da han var Barn ikke
 var Skik og Brug, mellem respectable
 Borgere, at løbe, Noteboden, his Spæk.
 Høkeren eller Melhandleren for daglige
 Fornødenheder. Alth var højt upassende,
 og i et ordentlig Hjem blev der derfor
 gjort Indkjøb for længere Tid al Gauges
 og undkjøbt. Suel i Tudevis. Flest og
 Kjøb blev nedruelt. Tander paa bestemte
 Tider. Røzelle Pøser og Strimler hang under
 Bjælkerne i Forraads Kamret, man forsynede
 sig saaledes, som man idprovanter et
 Skib for en længere Rejs.

Den Boy som Olddefader har skrevet,
 om var opnoteret en del Begjærskaber,
 over Indtægter og Udgifter og sine forskellige
 Tildragelser (i) blandt andet om hans
 hvor meget han havde givet sine Vætre
 i Medgift ved deres Bryllup. Denne
 Boy er desovære bortkommen.

(Af Erindringer fra min Bedst Olddefaders
 Hjem Teubler jeg Kun 1 Bornholmer Kbor
 samt 2 smaa Kobberstik (1 mil Ege)
 1. - herunder Beretning om hans Kaper Liv)

70

som har hieert over Dragkisten
 i min Olderfaders Stue
 Til Hjælp i Testamentsmæssige. havde han
 flere Føle - heraf kendes et Navnet
 paa en Karl der blev kaldet "Skirmen"
 samt paa en Pige eller kvindelig Med-
 hjælper der hed Ulrikke, hvilket
 Navn i drillende Teltale blev udtaalt
 som Ul-drikke - maaske en Kventyd-
 ning til en dertil svarende Tilføjely-
 hed.

mine Aldeforeldre gennemlevede en
 bevæget Tid med store Krige og Revoluv-
 tioner. For Helmsøes Vedkommende
 medførte Krigen 1801 - 1807 - 1814 -
 store Tab og Forstyrrelser. Al Skibs-
 fart ophørte til dels og fattige
 Tider holdt deres Indtøgt. Efter
 Aaret 1807 - da Arlovs flanden
 var "ranet?" Landets Storhandel
 udelagt - Handelsflaaden øbragt -
 (over 2000 store Skibe) - og mange
 danske Befolk havde maatte vandre
 i den engelske Prison, var Hærmæn-
 nerne særlig stor mod Landets Fjender
 der havde paufført Klybberne
 Hømpolken

91

Som et af Midlerne til at gøre Geugæld,
 og have Formeederne oprettede Kaper-
 net. Der var mange velguede Sofolk
 til at bemane Kaperfløden, ~~sen~~ efter
 haanden bestod af flere hundrede Skibe
 af forskelley Art og Størrelse
 Kaperne udførte mange Bedrifter der
 i en Tid hvor Danmark var ydmyget
 og forhaudet gjorde Kaperkapbejrene
 og Besættningerne til Folkets Helte.
 Noget videre Skade tilføjede de ikke
 Fjenden. Sengsmæssig set, de bandt
 en hel del ^{generelle} Orlogsskibe i vore Farvande
 for at beskytte Handelskibe. ~~mod Kaper-~~
~~ne.~~ og skabte megen Irritation, ^{hos Fjenden} ved den
 Paugaaenhed og Orstighed hvormed de
 ved højlys Dag angreb og udskar
 verdefulde Skibe af Handelskonvojerne
 Bejestringerne for Kaperne var ikke al-
 mindeley - mange var mod at
 føre Krig som Sorgvere og for en Tid
 ophævede Regeringen ogsaa Kaper-
 net, men oprettede det senere igen.
 Kaperne førte Krig hver enkelt efter
 eget Forhold bevidene. De optraadte
 meget spældent, flere saaledes, eller

72

efter en forudlagt Plan.
 Kaperjorden maatte derfor være en Per-
 sonlighed i Besiddelse af de uopdragne
 Eener, ikke alene til at føre sit
 Skib og angribe Fjenden, men ogsaa
 til at opretholde den uopdragne
 Disciplin hos sin ofte uregelmæssige
 Besætning, der i Rejlen bestod af
 Oventyrer og urolige Hoveder, ikke alene
 Danske men ogsaa ofte hollændinge.
 Kaperiet var for mange en ~~sid~~
 meget indbringende Forretning.
 Vardlivet haardt og harvanderet, paa
 Togterne, hvor Baadene og Skibene og selv
 de aabne Baade i Vinterdage, naar
 Farvandet var fulde af Is, vedt
 Spesi ^{af flere Sæge af Gangen} ~~de~~ saae Levede mange
 af Kaperne til Gengæld et Liv i
 Rus og Dug naar de efter et heldigt
 Tojt kom i Havn og paa Landjorden
 I en Tid hvor der saa godt som overalt
 i Danmark var Nød og Elendighed,
 gav Kaperne Liv i Luberus, og Raadene
 ofte Anledning til Forargelse.

73

Min Bedstefader har aldrig omtalt sin Faders Liv som Kaper i min Mor. reise, og jeg har heller aldrig hørt nogen anden hjemme omtale det, og det er meget muligt, at min Oldefader aldrig selv har ^{de af hans} omtalt ^{oplevede} disse Begivenheder i sit ^{Leven}. At min Bedstefader har undladt at omtale ~~disse Begivenheder~~ ^{disse Kaperbegivenheder} fortæller selv, at han var en Modstander af det en saadan Frijsførelse, som han ~~had~~ betegnede som som han regnede for Soroveri. Da min Oldefaders Kaperliv ikke indeholder ^{en} ^{slumppe} Begivenheder det behøves at stykles vil jeg give en lille Oversigt over denne del af hans Liv. Jeg har tilladt at benytte og afskrive de Steder i Forfatteren Kay Larsens Bog - Danmarks Kaperovrene 1807 - 1814 der omhandler min Oldefader - en del har jeg fundet paa det Kgl. Bibliothek samt paa Sjællandsmuseet paa Kjøbenhavn -

- Følgende er et Citat fra "Danmarks Kaperovrene"

Baadet "Lyk og Hursig" af Helsingør
16 Mandes Besætning - 2 Kanoner
1. Kom: Løst. J. P. af Capstajn - Christian Hansen

74

Rheder J. Ibsen
 af de Kaperbaade som havde deres
 Tumbleplads i Sundet tiltrak den lille
 helseingdste "Kjetik og Hurley" sig ofte
 Opmærksomheden. Den førtes af den
 forhenlevende Gods Christian Hansen,
 en dristig, behædely og snild Sømand
 der synes skabt til Kaperhaandvær-
 ket. Det vil være for vidt løbte at
 følge ham paa alle hans Sætteløbs,
 her skal blot berettes om nogle Trek
 af hans Tord i løbet af et Par Maane-
 der.

Den 2^{den} Juni 1809. tog han en preussisk
 trælastet Skib to Mil fra Falsterbo
 og indbragte det til Kjøbenhavn til
 Undersøgelse.

Om Eftermiddagen den 10 Juni løb
 han ud og fulgte efter en Honnroy,
 som stod Sundet ind foreløbig bestemt
 til Malmp. Til 10 Aften ved Mørkets
 Frembrud løb han nær til Honnroyen
 og entrede det ærterste Skib som
 ikke kunde følge Trop med de andre.
 (Prisen lodte tyemene i Gøteborg og
 Skipperens Navn var Estjorn)

75

1813 om Morgenen kom han velbeholden
 med sin Præse en Jægt tilbage til Helsingør.
 Den 12 Juni løb han igen over til Lands-
 krona og opskar en svensk Jægt.
 Den var armeret med en Kanon, som
 den fyrede løb med baade for at skræm-
 me Fjenden og for at arlarmere sine
 Landsmænd. Den blev ogsaa skudt
 baade for Fæstningen og for flere
 armerede svenske Fartøjer, men
 Christian Hansen havde i en Haand-
 vending boret Jæften der nogle Tuis-
 senere blev indbragt til Helsingør.
 Jæften var ganske ny, og bl. a. ladet
 med 200 St. Mursten. Om denne Re-
 gjenstand, stod der nogle Notitser i
 "Nyeste Skildning af Kjøbenhavn" (N° 72-1809)
 men Christian Hansen var ikke telfredt
 med Offitieren og gik til Værks med
 den i "Dagen" (N° 17. 1809) nogle Aage efter.
 Forfatteren Kay Larsen skriver, - at C. H. viste
 her at kunne føre Pennen med Lige
 saa rask en Haand som sit Rør og
 sin Huggert. Indlægget lyder saaledes

76

Forlangt Indrykkelser
 I en Anmeldelse fra Helsingør af
 15 Juni d. A. (1809) indført i „Nyeste
 Skildere af Kjøbenhavn“ № 72 den 17 s. M
 hedder det blandt andet

En Dots herfra Byen, nemlig Christian Hansen
 løb forleden Nat tæt ind under Lands
 Krone og borttog en svensk baglastet
 Galease. Den næste Morgen løb han
 ind under Vægen og udskar en svensk
 Nordboad, hvorefter Anmelderen fælder
 denne Rendele „Men ved begge Øxpedi-
 zioner vandtes lidet Øre og mindre
 Fordel.“ — Ved Indtrykket lidet Øre
 man Undertryede med Kammerater
 aase os for fornærmede, da det er
 klart at Anmelderen derved har
 truet at aubehar Daddel paa disse
 vore Handlinger, som om det kunde
 være vanærende for os eller danske
 skænd. I medlertid og indtil Retten
 har kendt os, mellem vil jeg fore-
 løbigen henstille til det danske
 Publikums Skjønnende, om hine
 2de af mig og Kammerater udførte
 Handlinger fortjener at dødes eller ej?

Eller at betragtes fra et Syns punkt
 hvorved Anmelderen har søgt at fretkende
 dem af Værd og udsat dem for
 Publicums Rugeagt
 Uden Skryd tør jeg vel paastaa at det
 med en liden Bæd at bortlage et fjendt-
 lig Fartyg i Aasynet af en Færtnings
 Batterier og fjendtlige armerede Fartøjer,
 fortjener mere at roses end dædes,
 at vi afstære Nordmanden fra dens
 egne Lands Kyster og sammes Forsvar
 og ydermere lade dem ved Kanonskud
 søgte at stramme os, satte ind paa
 dem og tog dem er vel ikke van-
 ærende uden i den dædesyges Øjne.
 endelig at efterleve sin Konges Bud
 og hjælpe Fjenden paa Siden saa megen
 Tab og Skade som muligt er vel mindre
 dædelovrdigt om end ikke nogen
 betydelig Fordel er dermed forbunden.
 Derimod at gaa sland paa uberebnet
 og vrabelse Per: og der ejnderslage Fester-
 bonde eller opbrænde Hytter, det anstaaer ikke
 danske Mand, det er Røverne egent og det
 fortjener at dædes - Helningør den 30 Juli 1809
 Paa egne og Kammeraters Vegne paa Kopper
 bouden "Kjet og Hurtig. Christian Hausen.

78

Den 14 Juni, altsaa umiddelbart efter de 2 her berettede Tøster, var han ude i kommet galt opsted. Sammen med to andre Kjøpere var han løbet ud for at snuppe en Eksemplar af en eters Kanoy ved Raw.

I Skyndingen med at komme opsted havde han kun naaet at faa 5 Mand med i Bauden.

Han holdt ned mod det dybeste Skib som allerede en Gang før var tagen men senere undsluppet.

Under Forsøget paa nu igen at opstøve og entre den paa den Hjælp fra de Engelske Krigskibe, der sendte to armerede Barksasser paa hver 20 Kæer samt 1 Chalup alle med en Mængde Marinere ombord, ned mod Kjøperne. Det var særlig "Kjet og Hurteij" der blev denget til med Kanon og Musket. skud, idet der blev skudt paa den saa hurtig man kunde lade.

Kuglerne hagede over og omkring Kjøperen og den vilde sikkert være taget, hvis ikke de havde de ombord. værende havde været dygtige Røvere

79

der yderligere kunde sætte den under
Sjæl vorede Baads Fart op ved Hjælp
af deres Anker. Humlebæk

Karantæne fra Helsingør kom til
Sjæl op og hjalp Kaperne ind.

Blandt andre Priser Chr. Hansen tog,
nævnes Tjalken „De Uraa Elzyna“
ladet med stettenske Tynnebylter og
Pibestæver.

Den 15 juli tog han: Sundet en ballastet
Amerikaner fra Boston, men havde næppe
faaet Fodlen paa Dækket, før en Gulleby
Kaper kom til og gjorde Kar guldene
Den blev umiddelbart skraapt afrest,
og der havde sikkert vundet braadne
Pander hvis den ikke havde drejet af
og ladet „Kjek og Havelig“ fyre sin Pris
i Havn uden Indsigelse. En sanden
Landsmand og Fælle var jo under disse
Omstændigheder den værste Fjende.

Amerikaneren blev udbragt til Helsingør
summe Dag - Den 16 juli afsejlede Chr.
Hansen med den til Lybækhavn hvor
den skulde i Karantæne.

af andre Erindringer fra Aldefadens Toper.

80.

fendes følgende Bekendtgørelse -
 Bekendtgørelse
 Onsdagen 12 juli om Formiddagen
 Kl 11 bliver ved en eneste Auktion
 i Helsingør på Tredobden, fortsøgt
 den af Køberfører Chr. Hansen
 opbragte og præsiderede jagt med
 Inventar, samt en to en halv Punds
 Jernkanon på Lavet
 200 Stk. Mursten
 50 belegte Sække
 3 Ox. hoveder.

Ligeledes bliver på samme Dag og
 Sted fortsøgt den af bemeldte Køber-
 fører Chr. Hansen opbragte og præs-
 iderede jagt. - Peter - kaldet dragt
 circa 17 Kammercheester, næsten
 ny - forsynet med Saker og Tøj
 i komplet seftklar Stand

Ved Besøg på Kumborg Sffurts museum
 i Aug 1835. blev jeg på Forespørgsel
 gjort opmærksom på et mindre
 Akvarel maleri, fores tillende Episoden
 med Lybækkeren den 18 juni 1809.

81

Maleriet forestiller "Fjæk og Hurlig
 skyende Sydefter, under en Sejlföring
 af Storaehl, Fots og Klyver, for Styr-
 bords Halse, med 3 Rarer ude om
 Styrbord ^{of 2, om Bagbord} Besætningen 5 Mand roer
 paa livet lps. 4 Mand med hver
 sin 18 Fods Rave, og ^{paa} Skodtlophen
^{Employment} Oldefader, Christian Hansen, med
 Rorpenden, venstre og en Rave, højre
 Haand. De forfølgende sejlede Barkasser
 og Slupper ses tæt agten ^{under Sejl} og
 roet af mange Rarer og vedlige holdene
 en kraftig Ild fra Kanoner og Marine-
 soldaternes Musketter. I Bagrunden
~~ses en del Skibe, der blandt sejlede~~
¹⁷⁹⁹ ^{samt endel andre} Orlogs Skibe - samt den danske Fjæk med
^{7 Kanonbatterier} Kribulog og den svenske Val.

Under Billedet findes følgende Indskrift
 Kaperbaaden "Fjæk og Hurlig" firt af
 Christian Hansen, som blev omringet
 af to sejlede armerede Barkasser
 og en Slup under Høen 14 Juni 1809.

Som et varigt Minde om sin Kaperbaad
 beholdt Oldefader, Titlen "Kaptein" heftet
 til sit Navn for Resten af sin Levetid.

83

Min Oldefaders Kvalge mod at Bedstefader blev Haandværker er meget fortaubelig. En Haandværkers Liv var ikke saa frit og uafhængigt som en Adels-
 I Heltid var for godt 100 Aar siden den største Del af Befolkningen paa førstestillet Maade beskæftiget med hvad der vedrørte Isten, fra Tødderne ned til Fargedrengene.
 De fleste Haandværkere var derfor indvandrede til Byen fra andre Dele af Landet, ikke saa fra Udlandet. Arbejdsforholdene var ikke gode - Lønnen var lille og Arbejdsstunden lang. Bedstefaders 3 Brødre blev derfor alle Klostre, de gamle og Fædrene prøvede Erhverv.

Bedstefaders eldste Broder hed Christian Hansen, han blev ofte i Arbejds
minuttimerne omalt af mine Bedsteforældre. Harde han sine unge Levnet i

84

var Tid vilde han uden Tvivl have
 været medlem af en Boks eller Idrets-
 klub. Saa danne Institutioner maanedes
 man i hans Tid, og det var derfor ^{en} for-
 klarlig om end ikke velanset Kreds-
 gerning, at han ofte hjalp sine
 Venner og Freender, Førgeskarlene under
 deres Bataljer mod de fremmede
 Trofok paa Skibsbroen.

Efter en saadan Holmyang ^e spjete
 han i forslaget og foretog Tilstand.
 Reglen blev hos sine Venner i Bed-
 stemoders Hjem (Strope).

Bedstemoder fortalte at hun ofte
 har hjulpet ham og bandede vadedet
 ham selv og hans blodege Skorte,
 naar Christian ikke kunde komme
 hjem med syblige Tegn paa, at
 han havde klaget i Slagsmaal paa
 Broen.

Omhel Christian blev som Mand
 bekendt som en dygtig Lods blandt
 de søfarende og ofte betroet ure-
 fulde og vanskelige Troer.

Han var en Mand der havde set sig meget
 omkring i Verden, udtrykte sig

med Lethed paa flere Sprog og var i Besiddelse af et dannels Tarsen 85

Han havde nu ogsaa mange sjøn faldene Føyl, blandt andet søgte han vist ofte Selskab med den del af Byens Borgere der levede efter Princippet "A short but a merry life".

En Lods var toungen til at besøge Skipperhusene, hvor de fremmede Skipper boede under deres Ophold. Helsingør og hvor mange Fortrænger blev afgjorte. Skipperne havde i reglen en Høflighed og nogle glade Dage. Helsingør overpaa maaske en længere besværlig Tøpse.

Der var sualeedes mange Fortæller og rig Legehed til at komme i tvivl. samt Selskab og til at blive præget af daarligere Væver. Datedens Helsingør

Blandt de Amerikaners Skibe der besøgte Helsingør var de Amerikanske ofte Genstand for megen Beundring. Det var særlig de saakaldte "Clipper". Datedens største Skibe paa 1500 til 2000 Last tons der tiltrak sig Opmerksomheden. Det var fuldnyttede

Skibe med skystrebende Rigninger,
den yderste Omhu var anvendt, for at
gaa dem velvillende og smukke af Idsende.
Det var om disse Skibe det ligger i en velkendt Skanty

A Yankee ship comes down the river
Below boys blow!

her mast and yards they shine like silver
Blow my bully boys blow!

Det var udtet Under Master og Ror skumede
som Sølv - naar man hørte at det var Skibe
paa de allerfleste af disse Clippere, at begge
Vægter var holdt oppe og i maanedlige Nætter
maatte skure Reerne med Sand og Sejledug.
Alk ombord i disse Skibe var skinnende rent,
pudret og malet. Oaktene havde som Sø-
Tovretket skudt pyntelig op - alk Lynde og
Properhed og Orden. Des værre blev alk dette
i de amerikanske Skibe, som Regel kun
opnaaet ved den mest ubarmhjertige Ud-
nyttelse af Mandkraften. Dette bestod af
af usvante, skankehøvede (det vil sige - brogt
ombord i mid Vidende og Vilde) Folk Paa de lange
Reper blev al Søvftelse, Mod og Ansættelse
taumpet ud af Kroppen paa Besatningens
Skibets brutale Officerer. Coptemen paa en
Clipper var ofte en Mand der havde store Lau-
ker om sig selv - men lidt til overs for sine Sked-
menninger. Det Skib han førte og maatte var Ejer
af, omfattede han dermed med Overbeholdelse og Omhu.

87

I nogle Tilfælde havde en saadan
 Coplen eller Skipper ikke oplært til
 Smand paa regulær Vis. Han havde
 maaske aldrig selet, foran Masten
 og hverken været Matros eller Styrmand.
 Han var ofte en velhavende Mand, som
 der paa en Rejse som Passager havde
 faaet lyst til Silet og dernæst
 efter at have foretaget en del Rejser,
 endt som Skipper.

Euthusiaster naar i Reglen lært frem,
 saaledes ogsaa disse Coplen, der
 uden Undtagelse var glærende Folk
 som en Type paa en Yankee Skipper
 kan nævnes Bully Waterman.

Paa Landjorden lignede han en Mode-
 lops, der ofte opførte sig paa en
 latterlig Maade; ingen anede at han
 paa Sien var en Dovelals til at
 fere Selt og pressede sit Skib og Mand-
 skab til at yde de yderste.

Det bliver sagt om ham at han ved
 Besøgndelsen af Rejser saar snart
 Skibet var klar af Fortuelsen med
 Land, kaldte paa sin Hovmester,
 — "Bring en Pds Saltvand jeg

88

skal vadske Landgangs pæret af." - Straks efter var han forvandlet fra en pedantisk, skinhellig, Lovindler til en reguler Djævel; mennerkelig Skikkelse, der pinte Livet ud af et Mændskub.

Yankee clippeme deres Captejner og Officerer var vel kendte og blev husede og skagede af alle Folk.

Det fortælles at et fuldriget Yankee Skib ankred op paa Helsingør Rhed, det var bestemt for St. Petersborg, og det var sent paa Aaret, saa Skibet vilde gerne have den bedste Lods i Helsingør til at tage ham op til Kronstad og tilbage i Skagen ud, inden Vinteren og Isen satte ind. Ombel Christian var en af de Lodse han fik anvist, de havde da ogsaa talt sammen uden det var kommen til nogen endelig Afyggelse.

Skibet var af den lappede Type

89

noget hermødelig og søren og talte
 med mig om Selvfølelse om mig og
 mit Skib - Det var meget natur-
 lig at han undersøgte Lødens Quali-
 ficationer. Sævel Skibet som Lødens
 ningen var meget trostbar og det
 galdt desuden om at gøre Rejsen
 i så kort Tid som mulig.

Skipperen havde svært ved at træffe
 sit Valg - og da han i en Samtale
 med Oberst Christian Gaug på
 Gaug sagde - "Er du nu ogsaa
 ganske sikker på Gods, at du
 er i stand til at tage mig og mit
 Skib op til Kronstad" - fik han
 følgende svar. - "Når jeg kunde
 lodse Admiral Chapier og den
 engelske Flaade ^{til Kronstad} derop, saa
 kunde jeg ogsaa, jeg kan lodse
 Dig derop og det migne Troeg
 (Greasy boat) som du er Fører af
 man maatte forvente, at Yankeeen
 vilde blive fornærmet over dette
 uforskammede svar, og sendt Oberst
 Christian Pytzgen især da det blev sagt
 i Vidners Overværelse, dette var dog

(mægler - gaug)

90

ikke Tjefeldet. Han rakte
 Haanden ud til Antal Christian
 og sagde ^{Lods} "Du er min Mand, Lods, jeg
 vil have Dig og ingen anden"

Naar Antal Christian i sit Svær til
 Amerikaneeren henviser til Lodsruizen
 af den engelske Flaade forholder
 dette sig saaledes, at han under
 Krimkrigen i Aaret 1854 gjorde
 Tjenste som Lods hos Flaadens Overst
 kommanderende - Admiral Sir Charles
 Napier, ombord paa Admiralstabet, Wellington.
 Han fulgte med Flaaden, der talte ^{3 Eskadre}
^{naar} omkring 50 Skibe, under hele Østersø-
 togtet op til Kronstad. Den oprindelige
 Plan var, at denne ^{Kronstad} By skulle være bom-
 baderet og Fæstningen samt den
 russiske Flaade ødelægges.
 Man opnaaede ogsaa at komme
 Byen nær paa Skudvidde, men ikke
 da Kanon blev løsnet og hele Togtet
 blev krysmæssigt set betragtet som
 en Fejlsed. Det blev ^{dermed} sagt at Lodsruizen
 af Flaaden var et godt udført Arbejde.
 Men da Antal Christian udover sit

91

Hederlag i Penge modtog nogen Anvendelse
 for sin Tjeneste af den engelske Regering,
 det ved sig ikke.

Omtal Christianus Riv og Førdem gav ofte
 Anledning til Omtale og Sladder
 Hans ægteskabelige Liv var ikke lykkeligt
 Det blev sagt om ham, at han behand-
 lede sin Kone ligegyldig og slet
 Som et Eksempel nævnes, at han ved
 Hjemkomsten fra en Løds tur der havde
 været adskillige Maanedes ikke traf
 sin Kone hjemme paa deres Bopæl;
 (han var for en kort Tid gaaet et Grunde
 i Byen). Det var ham en stor Skuffe-
 jelse og han blev vred. Efter at have
 ventet nogen Tid tog han sin Pengepung
 og of Kommen, her den gennem Vanduet
 ind i Stuen og fortsatte derpaa sin
 Vandring ud i Byen. Forst flere Dage
 efter vendte han ^{igen} tilbage til Hjemmet
 Der man have været fornyede Grunde
 til at hans Kone ^{senere blev} under sin Mand
 Fruerelse paa en Løds tur, for lod
 Hjemmet for etidse og i Selskab med
 nogle Mormoner rejste til Amerika.
 Det bliver fortalt at Omtal Christian

92

var meget bedrøvet over denne Hændelse og efter nogen Tids ^{Forløb} tog han Huse paa et Skib og repte selv til Staterne for at finde hende.

Efter sin Hjemkomst besøgte han mine Bedsteforældre og fortalte om sin lange besværlige resultatløse Rejse.

Paa Igen havde Skibet en Tid været overset og var ved at forlise.

Skandskælet havde været meget medtaget af Kulde og af hårdt Arbejde, senere havde han foretaget en lang oplevelses rige Rejse, paa Sattidens primitive Maade (for Jernbanen) helt ud til Utah, hvor han ogsaa fandt sin Kone. Hun vilde ikke følge med ham tilbage og efter nogen Tid længere Tids Forløb kom han alene tilbage til Helsingør og optog sin gamle Gerning.

Centel Christian var en meertal og skuffet Mand efter denne Hændelse.

Min Fader har fortalt mig et Ektepar paa hans Haardførhed.

93

I lang Tid havde han et daarligt
Ben som han næppe kunde støtte
paa. Der var ikke tale om at han
af den Grund vilde blive hjemme og
faa den fornødne Pleje. endskønt han
havde ønskeleg ved at besøge sig
og ikke kunde kravle ombord i Skibene
^{op ad} langs Skibets sider.

Naar han kom langs Siden af et Skib
med Lodsbaaden bad han om at faa
fjort en Ende ned i Baaden den blev
støttet paa ham og han blev da
hævet ombord. (^{Fjorten} enden ^{var} med!)
Til sidst blev han ude af Staud til
at tage paa Søen og da han ^{sæd} var
uden Midler ^{til sit underhold} traam der en meget pin.
I lang Tid for den overkøbe Mand

Det kan med Løje siges om Onkel Christian.
— han havde tænkt sit Liv, begge Børn.
— det vare ^{da} kun en kort Tid.
men hvor brender det ikke deelyt!

Epilog.

Mange Aar efter Onkel Christians
Opd fik mine Bedsteforældre Besøg

94

af to ældre ukendte Damer.
De talte med fremmed Accent,
bad om at forblive ukendte og vilde
ikke navngive sig. Den ene forstod
Oplysninger om Ombud Christian
og søgte selv et udyavende Bred
skab til en vis Periode af hans Liv.
Min Bedstemoder havde sine egne
Tanker om dette Bred, det var
noget med - at gammel Kv.
lighed mister ikke.

Bedrøffaders næstældste Broder
Hendrik Hauren var død i Tyfvehave
 En sørgelig Begivenhed blev Karsø til
 hans Døds

Under stormende Vyr paa Rypeluhavns Rheed
 skulde Kulsbaaden løbe paa Siden af et
 Sejlskib for at sætte Kods ombord. Røst =
 jærnene paa Skibet fæstede Vantet paa Kods =
 baaden og trak denne rundt san den
 kæntrede med Hølen, Veyret. 3 Løbser
 der befandt sig ombord, Kulsbaaden, der
 emellem ontel Hendrik - druknede.

Hans Hones Navn var
 Børn - Alfrida - Fanny - Christian - Alex.

Opaa Bedrøffaders yngste Broder Julius
 Hauren, undgik i Straadgaden.

Han var død i Helsingør og døde under
 ejendommelige Omstændigheder

Det Skib der lau opansret paa Helsingør
 Rheed havde ontel Julius, under Steppens
 Farselse paa en koverne Repe, Land, overtoget
 dennes Hjerter ombord. Han ophvædt sig
 i Kabinetter hvor der var Tyr paa Kalkel.
 ovnen. Da det blev paa Hølen statten
 faldt ind med Blod og Regn, pattede

96

en af Skibets Folk en Pøs over
Kasteloms roret for at forhindre Landet
i at trænge ned gennem Røret; han
var ukendt med, at der var Fyrt
paa Ovnen og foranledigede derved,
at Antel Hendrik, siddende i en
Stol, med Pøen i Munden sov ned i
Eiigheden Røret af Rulos
Hans Røves Navn var -

Børn - Christian Alfred - Fredrik
Anna.

Bedstefaders Søster Inger var gift
med Kbhv. Knudsen, Helene
i Forfatteren M. Galschiot - Helene Bay Helene
fendes følgende Auitale af Kbhv. Knud-
sen.

Kbhv. Knudsen ejede og betjente Huset
paa Hjørnet af Steengade og Skjultestrade
(forhen Bedstefaders CH?). Hans Forretning
var næppe stor men han var en af de
ikke mange Haandværkere som interre-
serede sig for det Kommunale Liv.
Han var en Aarhaug Borge-representant
og havde med Prologuer og Rendentens

97

forholdene at gære; som Kromager skulde han samtidigt passe Byens offentlige kaffe Bøje Ole gav jævnlig Anledning til Krisforføjelie - Reudesteneene flødt over og Kbrene gik galt; men Kromageren blev aldrig sine Angritelse, som skyldig, som du kan lod den ^{til Drikke} forfaldne Redaktør af det lokale Nyblad "Tidstiden" - Peder Oeyn høre, "at han rimeligvis kendte Reudesteneene. Helsingør nok saa godt som kan selv" Oysau med Borgmester Steinfeldt der kritiserede hans Virksomhed, kom han paa Kant og vilde udtræde af Brolegningskomiteen. Men du Steinfeldt erklærede, at han som Borgmester ikke behøvede at tage altfor strenge Hensyn til sine Ord og ikke var forplejst til at "godt gære saumes Rigtighed" holdt Storbøyrerne i Repræsentationen med Borgmesteren og vilde ikke fritage den bedste Smabøyrer Kromageren for hans kommunale Hverv, som meget mere som Tilsynet med Brolegning og Reudestene var en Uriaaspost som ingen af dem god overtage.

98

Bedstefaders Søster Marie var gift
med Waterscout L. Poulsen -
i København -

Waterscout L. Poulsen var i Aaret
1866 sammen ^{med} Tiedgen Medstifter
af det forenede Dampskibs selskab
og Medlem af Selskabets første
Bestyrelse.

Datteren Lise blev gift med
Stabssejant Carlson

Bedstefaders Søster var
gift med Færgemande Jens Bjørresen
i Helsingør.

J. B. var en meget fingerneem Mand.
han udnyttede sine Kunstneriske Evner,
som Træskaarer til at forfærdige Skibs
modeller m. m. Han var en stor

Spøgspøgl. - Bedstefader fortalte,
at han engang havde indbragt
et Sels til Felde og at de ^{Gæsterne} blev
beholdt ved et Bord med mange
betovne Retter. Ved nærmere Eftersyn
viste det sig, at det altsammen
var udstøvet i Elletræ, ^{og ved hjælp af Farve} skuffende
eftervordt. Da Gæsterne efter nogen

Fortf.

99

Tids var blevet tiltrækket Lækkersultne
ved Hjælp af Skueretterne. blev de i et
andet Værelse trakterede ved et Bord
der var dækket paa almindelig Maade
med mere velsmagende og letfordøjelige
Spisevarer.

[Faded handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

Min Bedstemoder. Inger Christine Hansen's
Slægt

Min Bedstemoder Bedstefader (Faders Fader)
hed Niels Nielsen Strøe, han er
antagelig født omkring 1760, og var
Lods i Helsingør
hans Kones Navn var
Kiersten Svends Datter

En af deres Børn var min Bedstemoders
Fader - Anders Nielsen Strøe
født Søndagen den 15 Oktober. 1797.
Han var Lods i Helsingør.

hans Kones Navn var. Petronella Larsen

Min Bedstemoders Moders Fader
hed Larsen.
født i Skaaene omkring 1750
Lods i Helsingør.

Det fortælles om ham, at han tidlig
paa Foraaret - en Søndag (Confirmationens
dagen?) kom vandrende over Isen fra
Skaaene, hvor han havde sit Hjem til Helsingør
muligvis for at besøge nogle Slægtinge.

102

det var nemlig den Gang vel at:
 mindeligt at unge svenske Mand
 og Piger rejste over til Helsingør, hvor
 de i Rejlen giftede og bosatte sig
 I den horeledes det nu end forholder
 sig, om han er rejst ud i den
 gode Verden paa Lykke og Fremme,
 om I den har budt op og forhøret
 hans Tilbagevendelse. — som blev
 han i Helsingør for Resten af sin
 Levetid.

Han havde sin Bopæl paa Odus
 Høj ved Halsgaarde — tæt udenfor
 Helsingør og ejede her et Hus med
 tilhørende Jord.

Han var Lods - (Petersborg Lods)

Hans Kones Navn var. ?

I Ægteskabet var 6 Børn .

Ole - Faer til Søs og druknede i
 en ung Alder paa en Rejse

Hans 5 Søstre opnaaede dermod alle en Høj Alder
Stine den ældste blev 102 Aar.

Marie blev 95 Aar

Trine blev 86 Aar

103.

Petronella, min Aldermoder, 82 Aar

Bevægt, døde forholdsvis ung, hun
blev kun 79 Aar gammel

Min Aldermoder Petronella, Karsen
blev født 1798.
og døde den 13 Juni 1880

hun var gift med Rods, Kunders Steen Strope.

Jeg kan sikkert huske min Aldermoder,
sine sine sidste Læveaar boede hos
Bedstefader i Skovshoved -

Efter Datterens Stik gik hun altid med
en hvid Kappe paa Hovedet. Det er
mig fortalt at hun spode 12 Stk
der alle blev trimmede og ordnede i
Helsingør - ellers var de ^{for hendes} fuldstændig
brugbare.

Som at Beris paa hendes kraftige Cuvsti -
buketten kan antages; at naar hun aflagde
mine Bedsteforeldres et Besøg, vandrede
hun den lange ^{vej} til Fods fra Helsingør til
Skovshoved - cirka 35 km: - Det bliver
fortalt, at hun spadserev hele Stok:

103

nungen. Trætøfler, med Sølerbroen
i Haanden, hun var den Gang
omkring 70 Aar gammel sin
Bedstefader holdt meget af, ^{sin} Sviger-
moder, Hun havde et Værelse i
Stuelejligheden; mine Bedstefædres
boed paa 1te Sal - Hver Dag naar
Bedstefader havde afsluttet Aagens
Gjerning, besøgte han, som den Gentleman
han var, først sin Svigermoder, og
fik en ^{lejligheds} Passiar med hende, ~~optopaa~~
~~en Times Lejlighed~~, inden han begav
sig hjem

I Ægteskabet var 4 Børn -
Sønnerne. Niels Peter, Laurits
der alle var Lølse
samt Datteren Inger Christene
min Bedstemoder - gift
med Baadelygg Peter Christian Hausen

104

Bedstemoderens Brøder Niels Strøpe var
dods i Helsingør -

Han var en hyppig Gast hos mine
Bedsteforældre, især efter at hans Moder
havde taget ophold hos dem.

Da hans Portret, forestillende en solid, lige-
vægty Mand, med Pibe i Munden, hang
over Sofan i mine Bedsteforældres Stue,
var jeg tedlig, meget interesseret i at
stifte hans Bekendtskab.

Mine Bedstemoder fortalte mig, at han
som ung Mand sejlede med en engelsk
Bryg ved Navn Waterwitch. Captaenen
paa Brygen var en god Ven af hendes
Fader og kom ofte, deres Hjem.

Centel Niels foer i flere Aar med dette
Skib, blandt andet for at bære ^{det} engelske
Sprag - The Waterwitch var velkendt
i Helsingør, den sejlede paa Ostenspen
og parerede flere Gange i Sommerens for
Kranborg - den var i Reglen en af de første
om Foraaret og en af de sidste for Vinterens.
Beyndelse der besøgte Helsingør. Byens
Ordnings, der om Dagis, udenfor Skoletiden,
opholdt sig paa Skibstroen, interesserede
i Skibene, kendte alle Waterwitch ~~###~~

105

Antal Niels. Naar de saa den
 antomme, stak gerne en eller flere
 af dem i Rend til Bedstemoders
 Kjen — der var ikke Tid til For-
 maliteter, saasom at bruge Ogr-
 hammeren — Ogren blev revet op
 og en skingrende ^{ind ad Ogren} Stemme raabte
 det kunde hores over hele Huset
 — Ej! — Madam Strøpe! —
 —> Waterwitch er paa Rheden!

Portrettet of Antal Niels er udført
 meget omhyggelig. Man faar det Ind-
 tryk at Kunstneren foruden sin Bly-
 ant ogsaa har benyttet en Saks og
 en Kavn. Dette skal ikke opfattes
 som nogen Bebrejdelse, Antal Niels
 var nemlig meget proper og omhyg-
 gelig med sin Person, sit Senved
 og Klædedragt. Det kunde ikke
 undgaaes at bemærkes of den haar
 var sammen med og ^{naturvis} maan ogsaa
 have inspireret Kunstneren!

106

Onkel Niels Kone Tante Stene
overlevede sin Mand som enke i
ca. 50 Aar - Selv opnaaede hun den
høje Alder af 98 Aar. Hun var i
Besiddelse af et lyst Syn paa Rivet
og megen Lune, fortalte mange mors-
omme Historier paa en egen dør-
etnaade. Sammen med ^{Emma} ~~Catherina~~ der
ogsaa var enke og havde 2 Børn
Niels og Magda. drev hun i
mange Aar en Forretning i Helsing-
som ved Hled og Paaparselighed gav
den det daglige Udkomme.

107

Bedstemoders Broder Peter har
sejlet mange Aar til Søs med
Handels og Orlogs Kibe, deltog
i Trearskrigen, 1848-49-50, gjorde
blandt andet Tjenste i Linieskibet
Dannebrog. Han var senere udtill sin
Øgd i et forholdsvis ung Alder døde
i Helsingør. Hans hustru Anna
overlevde ham i cirka 50 Aar
der var 5 Børn, hvoraf de 4 ældste
døde som unge Skennestier
- Martin - Christian, Mels. Ida
og Christiane

Tante Anna var et hæderlig, og
godt Skennestie der med Flied
og Dygtighed opretholdt sit Hjem
og styrede for sine Børn.
Hun døde i 1938. 92 Aar gammel.

Bedstemeder & Broder Vauritz

Som sine ældre Brødre begyndte han
~~som~~ meget ung sit Sømandsliv og
 har været vidt omkring i danske
 og fremmede Handelskøbe og i danske
 Økrovs købe - med særlig omhu Skibe
 har han ofte været ude paa længere
 Togter. Han deltog i Trearskrigen
 1848-49-50 og gjorde blandt andet Tjenste
 ombord i Linienskibet "Dannebrog".
 senere deltog han til Økrovs i Krigen
 1864. Var i mange Aar Kolds &
 Ithelsekr -

Var efter sigende en Mand med et
 lyst Syn paa Livet og en Sang paa
 Aften

Hans Kone hed Lina og var svensk
 i slægt Margrethe.

Omshriver

114

Konje Smutterier jeg har hørt
min Bedstefader fortælle

„Svidderen“

Pan Helmsøgs Skibsbyggeri, byggedes
i Aaret 1841 af mindre Skib hvis
Tilblivelse blev fulgt af Helmsøgs
Borger med megen Opmærksomhed
Og det skyldtes flere Omstændigheder.
Bussager, dels var Bygningen af et
Skib i de pengesknappe Tider en Gø-
denhed og dels var det ^{derude} smukt Skib
med rene fine Linier. Det søn-
de til at blive velsejende og vilde
rimeligvis blive anseet som Frugt-
Clepper i Farer paa Middelhavet
St. Petersborg.

Søretningen blev en Festdag i Helmsøgs
Provsten ved St. Olav. Hr. Caspar
Johannes Boye holdt Tale og døbte
Skibet

Han var norsk af Fødsel, men en glødske
dansk Patriot, bekendt for sin
Velfalende. Denne Erne udførelse
han ogsaa ved denne Lejlighed og
hans Tale var i lang Tid et Samtale-
emne.

115

emne i Helsingør
 Skibet blev tilbryget og afsejlede
 til en engelsk Havn for Ordre.
 Efter nogen Tids Forløb vendte
 det tilbage, med sin første Last til Helsingør.
 Dette var noget ganske uventet og
 mærkelige Rygter tog Fark op igennem
 Byen.

Med nogen Beskæmmelse kom man
 til at hente paa den Vel af Provsen
 Tale, da Skibet ved Ibsatningen satte
 sig i Bevægelse og kom med
 sit rængende Organ udruabte.

“Fav uth paa Havet, du stolte
 Sjofrøder, og hent ~~de~~ Provd hjem
 til Danmark!”

Man kan forderen ved Bolværket
 — ydmygged — den havde en
 Last — Kul! — paa Kolen.

(Også Kul var en mindre velbet Fragt, der
 som Regel kun blev sluttet for de dækkede
 Skibe.)

“Anastasia - Frugtfares. - Født af Capt. Hansen
 (kaldet Tale Hansen) sejlede i Frugtfares paa
 Middelhavet - St. Petersborg.

116 \

Skovshoved

Skovshoved og Strandvejen havde da mine Bedsteforældre i 1851 flyttede dertil et helt andet Udseende end nu i 1935. Lang Strandvejen og det meste af Kysten kan sandet til dels utvetygt som det havde gjort i Barndomsdage - Af og til fandtes nogle store Egedamme og smaa Klynger af mere uanvendelige Straa. Hvide Huse - Karterne og Skoven gik de fleste Steder ned til den høje Strandbrink mellem denne og Søen var en bred sand stenet Strandbred hvor ^{der} fra Skovshoved til Etampemborg ~~der~~ var en ussel Vej.

I Skovshoved fandtes den Gang ingen Havn. Fiskerne maatte daglig sætte deres Baade ud og trække dem op igen paa Strandbredden. Til dette Arbejde maatte ~~man~~ alle holde sammen og hjælpe hinanden.

Fiskeriet havde en ^{regelmæssig} planmæssig Beskyttelse - i det Huse var byggede i Længder fra Ost til Vest. De af den gamle Strandbrink. Mellem

117

Huslejerne fandtes Skjælepladsen
hvor Tjenerne tørrede og ordnede deres
Garn og Redskaber.

Her havde om Sommeren en Mængde
of Tjeneres hvidhovede barbenede
Børn samt Grissene deres Tumb-
plads - Af Børnene blev Drengene
benævnedes Page og Glytte meden
Pigerne blev nævnedes som Tjere.

I Aaret 1851 var Forholdene i Skars-
hoved Trods sin store Belysning
ved København meget Sørpnegete.
Befolkningen talte et yndommeligt
Sprog - Gik i Koner og Piger gik
alle i særdele Drægter, og der her-
stede mange Skikke hvorved de
adskilte fra den Befolkning der
blev boede i et Byssestads Afstand
fra Søen.

Tjenerbefolkningen bestod af mange
storte og dygtige Typer. Alle Tjenerne
havde som unge sejlet til Sø og
mange havde været i et omkryg
af Borke fra Hjemmet i Skars-
hoved de stoppede op hjemme

118

ved Festeriet maaned blev yngle
og byensame - En del ermaende
sig dog veksels som Loffok
af Festerne alt som det tjente
dem bedst.

Bedstefader kunde fortælle mange
Historier om denne Befolkning, selv
hvor jeg ogsaa hørt Festerne fortælle
naar de om Aftnen kom for at
afstale om noget Arbejde med Bedste-
fader.

Jeg vil nævne et lille Fragment fra
en Fests paa Skovsøved ¹⁸⁶² Fro

Ved Ordring Alexandra's af England's
Bryllup i Koret 1862 fandt der en offen-
lyg Respiration Sted paa Skovsøved
Fro. hvortil Festerne var indbudte.
En af Festerne havde skrevet en
Vise der omhandlede denne Fests
og jeg skal gengive nogle Brudsty-
ker af denne ^{paa}
den kunde synges til Melodien til
"Rundt om Jorden sejler der en Skide,
"Galathea" kender jo enhver"

119

" Jeg vil synge jer en Visé
 om Bøspisningen i Skovshoved Kro.
 Slagter Kramer kom med alle sine Gæste
 der blev skaarne i Stumper og lagt paa et Bord
 Christian Larsen og Christian From
 gik ved Bordene og saa om,
 at Hver mand havde faaet sit,
 tre Kantøfler og en lille Smule Fidt

Der blev ikke alene sørget for de Gæster
 som mødte op til ved Bordet ^{men} ogsaa
 for de fraværende syge eller paa anden
 Maade forhindrede blev der sørget
 for. Det hedder herom Løveger
 her i Versen, som ^{efter} var paa mange
 Vers -

" Tre Kantøfler og lidt af det fede
 det blev baaren til Madam Troede
 Tre Kantøfler og en lille Smule Saus
 det blev baaren til Las Stors."

Falkustjerne

Falkustjerne var Musikant, han boede til Leje hos min Bestefader. Han sin Violin spillede han til Dans ved Gilder og Festslygheeder hos Ansejernes Beboere.

En stille Foraarsdag efter en lang og streng Vinter stod nogle Skovhoveder festerne ^{om aftenen med Højsanger} og så ud over den græsorte.

Is der i mange Maanedes havde deet sig det Sundet og forhindret Festeriet.

En Nordveststorm med Højrønde der kunde bryde Isen og skaffe autent Vande var deres højste Ønske.

Falkustjernes høje Stæktelse, med Violinen under den ene Arm dukkede op frem fra Landsejen. Hans Talsynet kom at ledte uvilkaarlig Tanken hen på Liv og Bevægelse.

En af Fiskerne "Johannes Fernstrøm" mente endog så, at ^{Falkustjernes-Spil} hans Musik vilde være. Stænd til at han den friske Vind til at danse ud i al sin Vælde, og tilbragte derfor Musikanten med sin rungende Stemme.

Hey! Spil op Falkustjerne! —
Spil os op til en Nord, Nord Vest, så
hun kan drive derude!

og den Musikanten, var kommet uden for gult Bryghoved
tilbragte han ham med sin rungende Stemme

121

Kirkeren. Johannes Færnestrøm.
 var beboet Høvet som Bøllemand
 det påhørte ham som sandan at
 indbyde til Fester, ~~og~~ Sammentromster
 og ~~og~~ Begravelser.
 Han havde ogsaa det Høvet ved
 Porylleppene at brønde Planonerne af.
 Desuden gav han sig af ^{med} at barbere Fiske-
 ne ved særlige trykkelige Sælg kedr.
 det vere sig naar de skulde til
 Fest eller paa den sidste Repe i
 Kirken til Gjenlepte Kirkegaard.
 Han havde et godt Humeur, var mund-
 rap og slapperleg og kunde komme
 med de mest uventede Bemærkninger.
 Under Kolera epidemien i Aaret 1853
 da der i Løbet af en Maanedstid
 døde 42 Fiskere havde Johannes Færne-
 strøm en travl Tid. Det var ikke
 saa mærkelig at Kniven ofte var
 slæbt og ikke vilde skære, den blev derfor
 ofte kribleret ^{og ogsaa derispejlede} ~~og~~ af hans gode
 Ven Fiske Christen Petersen. Det spjæ-
 lege skete, at ^{at bemeldt de mange} ~~ogsaa~~ ~~denne~~ ~~hans~~
~~gode Ven~~ blev ^{derfor} et Offer for Koleraen.
 Johannes Færnestrøm havde indseet
 var ~~en~~ Færd med at barbere ham for
 sidste Gang; han havde indseet han

122

~~Fraa og fort Kniven et Par Gauge over
 Kiuden ^{der laa foran ham stille og livligt} paa sin gamle Ben. — pludselig
 stoppede han op med Arbejdet, han
 kom til at erindre Gounges Pustkiendethed,
^{han stoppede op med Arbejdet og spurgte}
 og spurgte ham i det samme men rosp Tone.
 "Naa — River Kniven Christian!"~~

Lidt om Heksen og underlige Ting
 For 100 Aar siden da Tidene var mere
 Primitive end nu omstunder, ~~etstærkede~~
~~der var~~ ^{der var} foretaget der underlige Ting og
 som ikke kendes i vore elektrisk oplyste
 Tider. etvis og Trold og underlige
 Verser fandtes inde i Naturen eller ^{Mærkenes} besøgte
 Boligerne naar Mørket indtraf
 Madame W: fortalte saaledes at hun en
 Aften kom gaaende ad Vejen der
 fyre fra Jagersborg alle til Strandvejen gem-
 nem Charlotten Lund Skov I den store
 Mose tæt ved Clottet ^{med} saa hun følgende
 Syn. Til at begynde ^{med} leynede det Jaage-
 dannelser der bevægede sig over Marken,
 men hun kom da til at hørte paa hvad
 hun havde hørt om Elverpigenes Dans,
 og nu kunde hun ogsaa tydelig se dem

129

i deres ^{lette} grædige Dans over Mosen
 Hun var meget optaget af dette Syn
 og havde næppe Tanker for noget andet.
 midt i en pludselig Indskydelse fik hende
 til at vende Hovedet - og det var godt
 det samme, for nu saa hun ~~tydeligt~~
 et en af de store Elletræer der
 stod i Mosen som voksende op imod
 hende paa nogle komiske ~~højede~~ ^{skumpede}
 Ben, medens Græene var bakte i
 Været som strilkende Arme. Elletræet
 var hende ganske nær, ^{men heldigvis} og det var
 godt hun havde ^{han} saa meget Mod, og
 at hun kunde løbe sin Vej og prøve
 sit Liv.

Nu man man ikke tro at det alen
 var gamle Koner der saa Synet.
 nej selv en velbetruet Fiske som
 Store Hans fortalte om et mærkeligt
 Væsen der havde forulygt ham
 Skovl for Skridt ad den mørke
~~Hal~~ Vej, da han sent om Aftenen spad-
 serede for Ordre til Skovhaver
 Da han vil at vende sig om, første
 Gang, fik Øje paa Væsen. Blyndte
 det i Udseende og Størrelse sin almind.

og uhyggelig til hode han
 delig Rudeelhund, ^{han} vandrede nu
 et godt Stykke Vej ^{du kan se} — ^{du} saa sig forsegelig
 tilbage og opdagede til sin Skrek at
 Hunden var blevet betydelig større ^{bedst ud} og som meget
 uhyggelig til hode og med fersterteende
 Skridt naade han endelig ned yder-
 mere Hulvejen i mellem Straendbakkens
^{med til stranden.}
 alle var med en befrende Følelse han
 sin Sjels oplyste Øinduer, det gav
 Mod til at sende sig omkring endnu
 en Gang — og nu saa han paa Toppen
 af Bakken et veldig stort ferteent
 Dyr der efter hans Adsign var lige
 saa stort som Søren Jacobs Gaard
 Ved Hjemkomsten berettede han om denne
 Hændelse og mente han havde været
 forfulgt af en Varulv. — det lyde
 meget sandsynlig. — men der var ~~var~~
 dog Trivsel især af et Par ^{7. Klasse} ~~Styrtens~~
 der havde været ude paa Stejlepladren
 og Kigget paa Vej og Vand — de mente
 det havde været en stor Sky

Det var nu ikke utvilsomt at Store Hans
 havde været forfulgt af en Varulv end
 skønt disse havde mest Tilbøjelighed

til at forfølge Hundfolk.
Saaledes har en Fester O. P. S. forment
Bedrøftede at han har mødt mange
mægtelige Væsen paa Land saavel som
paa Søen.

En Aften mødte han saaledes et stort
laadent Dyr der kom springende ind
hjem. Heldigvis havde han Mod og
Aandsnærværelse nok til at handle paa
en mandig Maade. Han røbede uforfar-
del følgende Skrig maalt til det Dyr!

© du in Hund- eller © du in Vaar-rørse!
(Er du en Hund eller er du en Vårulv!).

og du Udnyret ligte sig nærne ved Naan
var dets Mægt brudt, det gjorde omring
og forsvandt skyndsomet.

Paa Søen havde han ogsaa, maanedlige
Vatter set Hovfrøer komme op af Stikke
Hovedet op af Søen, ved Liden af Bunden naar
de drev med Stærker. Forandelse havde
set paa ham med store, vade, blanke Øjne
Noget vilde fortælle det havde været Søhund,
men han kendte vel nok en Søhund.

At der serede Væsen paa Havbunden der begynde
skæmmes syntes ikke umulig. Ingen vidste
nytte hvad der skulde sig der. Det var saa-
ledes ganske vist, at der skulde være Noget
han havde selv sammen med nogle andre Fester

126.

en Gang, de draggede efter Aukere, halede et stort Træ op i Vandkorpen der begynde et Egetræ. Det var udløpende at naar der fandtes Træer og Stene saa fandtes der ogsaa menneskelignende Varner paa Havbunden. "Nærsten midtvejs" mellem Skarshoved og Taarbak udfor Solyst ligger Kildehavnen - her kunde man ofte ved etidnatsted møde den hvide "Dane". Hun gjorde ingen noget ondt, men plakkede kun hvileløst omkring i et hvert Gevaand.

Selv naar man var i Flok og Følge var man ikke i Sikkerhed for de hemmelighedsfulde Magter. Saaledes fortælles det at en Flok Fiskere med deres Koner var paa Vej hjem om Natten fra et Gilde i Ørdrup. De kom ned paa Søren Jacobs Mark var denne forhekset. - de vandrede alle "rundt og rundt og kunde inte finde nfr til vor By" - denne Vandring kunde have været lige til den lyse Mergen, men helderis dumped nogle

127

af Selskabet ned i den vandfyldte Pøle-
groft. Feskerne var nu klar over hvor
de befandt sig - de tog "Mærker over et"
af deres By - og det lykkedes dem i
Behverhed at nå Lyen

En Feske fortalte Bedstefoder flygende
Kertene om deres Pøje "Lille Hans"

Jeg har altid været meget for "Surt
og sødt" og saaledes er det ogsaa
med vor Pøje "Lille Hans".

Saa var det en Gang, vor Mor havde
købt en stor Gryde Surt og sødt som
vi spiste til Middag, og da vi vor
færdige var der der saa meget tilbage
at det fyldte to store Patter

Da jeg havde faat en Tur, skulde
jeg og vor Mor en Tur. Dyrehaven,
og for, at nu vor Pøje ikke skulde faa
fat i Patterne ^(med det sure og søde) stilledes vor Mor dem op
i Oragkisten og lærte hinnes af.

Naa vi kom hjem fra Dyrehaven
og vor Mor vilde se til vilde tage
Patterne ud af Skuffene. Men
her nu en Gang - om intet de vor

128

rejdi
 Pøge - Lille Hans^x havde taget Pøge²
 Klodningen ud af Dragkisten,
 og ædt alt Surt og sødt af den
 ene Pøge og al Svedskew og
 Rosinen og den anden.

Hjulebøven.

Forleden Dag jeg var lige kommen
 hjem fra Stranden, vor Moder havde
 faaet "Reven" og sad ved Vinnevoret
 og læste - Vor Pøge ^{paa} var Løffet
 og læste Engelst - fer han har faaet
 fra England.

Vor Moder kaldte og da jeg kom i Stuen
 sae det Drip! Drip! nør paa vor
 Moders Næse og det var ny blank
 pudsete Kæbelavn - Jeg troer det
 venter sae vor Moder ^{Roster det sae jeg} og jeg ops
 paa Løffet til vor Pøge, og vil de
 saa tænke dem, Im intet Leds Muses
 infame store røde Huskat kom farende
 og nær havde veltet mig nør af Stigen.
 - den havde rejde dinge længe
 sae det drev og Gulvredderne nør i
 vor Stue. - jeg var intet kommet

129

nej fra kuffet. da det bankede
paa vor Dør

Det var Svends Kone. - God dag
Moster saa hun er du Gjeme -
- ja jeg er, saa vor Moster -

Kan jeg inte laane jer Hulebør
over til vort; saa Kone -

Vor Hulebør hvad skal du med
vor Hulebør saa Moster -

for Moster, kan du tænke dig vor
Johann har vret til Klappergajt
og nu rejser de andre Page han
ligger til ved Posemanden og er ristet.
vil du inte nok laane os jer
Hulebør

Om jeg vil, saa vor Moster, jo det ved
den gode Gud jeg vil - men hun er ny bærst
og der er megen Hjul paa hennér -
- men kan du bruge hinner
saa tag hinner bare.

130

C. Ms. Sygdom

Doktor Aument kurrerede for min Mave,
 men lige meget hjalp det. Men nu
 havde jeg for hørt om den kloge Mand
 han kunde kurrere alle Sygdomme
 Han hordan det var eller ikke var,
 jeg tog ind til ham, og han sae
 til mig - Min gode Mand sae han-
 de skulde spise nogen god "fed varm"
 Suppe - Han hord vi gør eller ikke gør
 - du var her hun kom hjem fra Strau-
 den havde hun købt en stor Tuns
 islandsk Hinderul - den koopte vi
 og da vi hadde købt ^{par} hinnes en Par
 -tre Tunes, sae var hun Hvenen etroppe
 mig inte styre end som en Mus -
 - Nau men vi fik en deplig "fed
 fed varm" Suppe par hinnes, og da
 jeg hadde spist en fille - fem
 Tallertkenuger - om inte det var,
 som om det vejdi linnede i
 mine "Torne". - Men Suppen
 hun var sae rivende salt, at jeg
 var nær ved at feryan af Tøst.
 Jeg sayde vejdi til vor Her -

131

Mor sagde jeg - jeg troer
Herren straffe mig at jeg kunde
gaa nfr og tømme hele Stranden.

